

Съгласувам: /п/

ИВАНКА КИРКОВА

Началник на РУО - Пловдив

Утвърждавам: /п/

ЗДРАВКО ДИМИТРОВ

Областен управител на област Пловдив

**Областна стратегия
за подкрепа за личностно развитие на децата и
учениците в област Пловдив
2017 - 2020 г.**

Пловдив, 2017 г.

Областната стратегия за подкрепа на личностното развитие на децата и учениците в област Пловдив 2017-2020 г. е съгласувана от Областния съвет за развитие на област Пловдив на 08.09.2017 г. с Решение № 1, взето с Протокол № 1/ 08.09.2017 г., и от РУО - Пловдив съгласно чл. 196, ал.5 от ЗПУО.

Съдържание

ВЪВЕДЕНИЕ.....	3
I. ДЕМОГРАФСКИ ПРОФИЛ НА ОБЛАСТ ПЛОВДИВ.....	5
II. ИКОНОМИЧЕСКИ ПРОФИЛ НА ОБЛАСТ ПЛОВДИВ.....	10
III. ЗАЕТОСТ, БЕЗРАБОТИЦА И ДОХОДИ.....	13
IV. ЗДРАВЕОПАЗВАНЕ.....	15
V. ОБРАЗОВАТЕЛНА МРЕЖА.....	34
VI. АНАЛИЗ НА СЪСТОЯНИЕТО И ПОТРЕБНОСТИТЕ ОТ ПОДКРЕПА ЗА ЛИЧНОСТНО РАЗВИТИЕ НА ДЕЦАТА И УЧЕНИЦИТЕ В ОБЛАСТ ПЛОВДИВ (обобщение по общини).....	48
VII. ОБЩИ ИЗВОДИ И ПРЕПОРЪКИ.....	137
VIII. ВИЗИЯ.....	138
IX. ПРИНЦИПИ.....	138
X. СТРАТЕГИЧЕСКИ ЦЕЛИ.....	138
XI. КООРДИНАЦИЯ, МОНИТОРИНГ И ОТЧИТАНЕ НА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА СТРАТЕГИЯТА.....	140

**Областна стратегия за подкрепа за личностно развитие на децата и учениците в
област Пловдив 2017-2020 г.**

Използвани съкращения

ДАЗД	Държавна агенция за закрила на детето
ДБТ	Дирекция „Бюро по труда“
ДРСЗ	Дирекция „Регионална служба по заетостта“
ДПЛР	Допълнителна подкрепа за личностно развитие
ДСП	Дирекция „Социално подпомагане“
ЕКПО	Екип за комплексно педагогическо оценяване
ЕПЛР	Екип за подкрепа на личностното развитие на децата и учениците
ЗПУО	Закон за предучилищното и училищното образование
МКБППМН (ОбКБППМН)	Местна (общинска) комисия за борба с противообществените прояви на малолетни и непълнолетни
ОЗД	Отдел „Закрила на детето“
РДСП	Регионална дирекция за социално подпомагане
РУО-МОН	Регионално управление на образованието към Министерството на образованието и науката
РЗИ	Регионална здравна инспекция
РПУ	Районно полицейско управление
РЦПППО	Регионален център за подкрепа на процеса на приобщаващото образование
СОП	Специални образователни потребности
СПУО	Система на предучилищното и училищното образование
ТСБ-НСИ	Териториално статистическо бюро - Юг към Националния статистически институт
ЦПЛР	Център за подкрепа на личностното развитие

ВЪВЕДЕНИЕ

Настоящата стратегия е изготвена на основание чл. 196, ал. 1 и ал. 2 от Закона за предучилищното и училищното образование и има за цел да постави на основата на стратегическото планиране подкрепата за личностното развитие на децата и учениците на регионално ниво за периода 2017 – 2020 г.

В подготовката за изготвянето на Областната стратегия за подкрепа за личностното развитие на децата и учениците в област Пловдив 2017 – 2020 г. участваха членовете на работната група, сформирана със Заповед на г-н Здравко Димитров – Областен управител на област Пловдив (Заповед № ОКД-02-14 от 04.11.2016 г.).

Работата на оперативната група отразява тясното сътрудничество с регионалните звена на държавните институции – РУО-МОН, ТСБ-НСИ, ДСП, РЗИ, 18-те общини и образователните институции на територията на област Пловдив.

Стратегията е отворен документ, който подлежи на промени в зависимост от потребностите на образователната система и измененията в нормативната уредба.

При изготвянето на стратегията са приложени следните основни източници на информация, които определят националната, регионалната и местната политика в областта на развитието на подкрепата за личностното развитие на децата и учениците, а именно:

Областна стратегия за подкрепа за личностно развитие на децата и учениците в област Пловдив 2017-2020 г.

- Закон за предучилищното и училищното образование (Обн., ДВ, бр. 79 от 13.10.2015 г., в сила от 1.08.2016 г.);
- Наредба за приобщаващото образование (Обн. ДВ, бр. бр. 89 от 11.11.2016г.);
- Проект на Наредба за приобщаващото образование, публикувана за обсъждане в сайта на МОН до 11 септември 2017 г.
- Наредба №12/2016г. за статута и професионалното развитие на учителите, директорите и другите педагогически специалисти (Обн., ДВ, бр. 75 от 27.09.2016 г., в сила от 27.09.2016 г.);
- Наредба за условията и реда за осъществяване на закрила на деца с изявени дарби (Приета с ПМС № 298 от 17.12.2003 г., обн., ДВ, бр. 111 от 22.12.2003 г., посл. изм. ДВ, бр. 28 от 8.04.2016г., в сила от 1.08.2016 г.);
- Наредба № 13/2016 г. за гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование (Обн. - ДВ, бр. 80 от 11.10.2016 г., в сила от 11.10.2016 г.).
- Конвенция за правата на детето (Приета от ОС на ООН на 20.11.1989г., ратифицирана с решение на ВНС от 11.04.1991 г., обн. ДВ, бр. 32 от 23.04.1991г., в сила от 3.07.1991г.);
- Закон за закрила на детето (Обн., ДВ, бр. 48 от 13.06.2000 г., посл. изм. ДВ изм., бр. 79 от 13.10.2015г., в сила от 1.08.2016 г.);
- Закон за борба срещу противообществените прояви на малолетните и непълнолетните (Обн. ДВ. бр.13 от 14.02.1958г., посл. изм. изм. ДВ. бр.59 от 29.07.2016 г.);
- Стратегия за намаляване дела на преждевременно напусналите образователната система (2013-2020);
- Стратегия за образователна интеграция на деца и ученици от етническите малцинства (2015-2020);
- Стратегия за насърчаване и повишаване на грамотността (2014 –2020);
- Национална стратегия за развитие на физическото възпитание и спорта (2012-2022);
- Национална стратегия за детето (2008-2018);
- Националната стратегия за младежта (2012-2020);
- Национална стратегия за намаляване на бедността и насърчаване на социалното включване 2020;
- Национална стратегия за учене през целия живот (2014 – 2020);
- Актуализирана Национална стратегия за демографско развитие на населението в Република България (2012 – 2030 г.), РМС;
- Национална програма за закрила на детето (2017)
- Национална програма за реформи на Република България (2012 – 2020 г.). Актуализация 2017;
- Национална програма за развитие: България 2020;
- Правилник за създаването, устройството и дейността на обществените съвети към детските градини и училищата - МОН;

Областна стратегия за подкрепа за личностно развитие на децата и учениците в област Пловдив 2017-2020 г.

- Регионална програма за намаляване на дела на преждевременно напусналите образователната система - РУО Пловдив;
- Областна стратегия за развитие на област Пловдив 2014 – 2020 г.;
- Областна стратегия за развитие на социалните услуги в област Пловдив 2016 – 2020;
- Стратегия на област Пловдив за интегриране на ромите 2012-2020;
- Стратегически и нормативни документи на общините в област Пловдив.

I. ДЕМОГРАФСКИ ПРОФИЛ НА ОБЛАСТ ПЛОВДИВ

В резултат на демографските и миграционните процеси в края на 2016 година постоянното население на област Пловдив наброява 671 573 души. В периода 2013-2016 година във всички общини на област Пловдив с изключение на община Пловдив се забелязва чувствително намаляване на населението. За същия този период за община Хисаря и община Лъки се отчита най-високият отрицателен прираст в областта (малко над 5%). Макар и с малко община Пловдив е единствената община в област Пловдив, в която се отчита положителен прираст (малко под 1%). Тревожна остава тенденцията на отрицателен прираст на населението за цялата област Пловдив. За 3 години населението на област Пловдив е намаляло с 1%.

ОБЛАСТ ПЛОВДИВ ЗА 2013 Г.				ОБЛАСТ ПЛОВДИВ ЗА 2016 Г.			Разлика в %		
Общини	Общо			Общо			Общо		
Общо за област Пловдив	Всичко	Мъже	Жени	Всичко	Мъже	Жени	Всичко	Мъже	Жени
	678 197	327 127	351 070	671 573	323 157	348 416	-0,99%	-1,23%	-0,76%
Община Асеновград	63 052	30 503	32 549	61 751	29 812	31 939	-2,11%	-2,32%	-1,91%
Община Брезово	6 993	3 404	3 589	6 689	3 265	3 424	-4,54%	-4,26%	-4,82%
Община Калояново	11 478	5 656	5 822	10 994	5 446	5 548	-4,40%	-3,86%	-4,94%
Община Карлово	51 117	24 724	26 393	49 338	23 786	25 552	-3,61%	-3,94%	-3,29%
Община Кричим	8 253	4 085	4 168	8 077	3 978	4 099	-2,18%	-2,69%	-1,68%
Община Куклен	6 344	3 072	3 272	6 327	3 064	3 263	-0,27%	-0,26%	-0,28%
Община Лъки	2 790	1 376	1 414	2 638	1 287	1 351	-5,76%	-6,92%	-4,66%
Община Марица	32 008	15 928	16 080	31 471	15 687	15 784	-1,71%	-1,54%	-1,88%
Община Перушица	4 960	2 417	2 543	4 851	2 378	2 473	-2,25%	-1,64%	-2,83%
Община Пловдив	341 041	162 664	178 377	343 424	163 208	180 216	0,69%	0,33%	1,02%
Община Първомай	25 108	12 117	12 991	24 197	11 682	12 515	-3,76%	-3,72%	-3,80%
Община Раковски	26 040	12 843	13 197	25 647	12 635	13 012	-1,53%	-1,65%	-1,42%
Община Родопи	31 731	15 482	16 249	30 881	15 111	15 770	-2,75%	-2,46%	-3,04%
Община Садово	15 225	7 549	7 676	14 773	7 331	7 442	-3,06%	-2,97%	-3,14%
Община Сопот	9 592	4 656	4 936	9 302	4 473	4 829	-3,12%	-4,09%	-2,22%
Община Стамболийски	20 332	9 927	10 405	19 967	9 745	10 222	-1,83%	-1,87%	-1,79%
Община Съединение	10 204	5 015	5 189	9 902	4 856	5 046	-3,05%	-3,27%	-2,83%
Община Хисаря	11 929	5 709	6 220	11 344	5 413	5 931	-5,16%	-5,47%	-4,87%

Областна стратегия за подкрепа за личностно развитие на децата и учениците в област Пловдив 2017-2020 г.

Общото население на лица от 0 до 18-годишна възраст в област Пловдив за периода 2013 – 2016 година показва и отчита повишаване с малко под 3%. На областно ниво положителният прираст на лица от 0 до 18 години дори и с малко е добър показател. Не така обаче стоят нещата, погледнати на общинско ниво. В община Лъки, община Калояново и община Хисаря се отчита висок отрицателен прираст на лица от 0 до 18 години. В община Лъки процентното отношение в отрицателен прираст е най-висок в областта (малко над -16%). Най-висок положителен прираст на лица от 0 до 18 години се отчита в община Пловдив (малко под 7%).

Население на общините в област Пловдив към 31 декември 2016 г. по данни от ТСБ на НСИ	Настоящ адрес	Общо население през 2013 година от 0 до 18 навършени години:	Общо население през 2016 година от 0 до 18 навършени години:	Процентно отношение	Процентно отношение на лица от 0 до 18 спрямо общото население
Община Асеновград	61 751	9 005	8 917	-0,98%	14,44%
Община Брезово	6 689	848	827	-2,48%	12,36%
Община Калояново	10 994	1 386	1 309	-5,56%	11,91%
Община Карлово	49 338	7 785	7 626	-2,04%	15,46%
Община Кричим	8 077	1 501	1 423	-5,20%	17,62%
Община Куклен	6 327	888	852	-4,05%	13,47%
Община Лъки	2 638	260	218	-16,15%	8,26%
Община Марица	31 471	5 030	4 833	-3,92%	15,36%
Община Перущица	4 851	809	784	-3,09%	16,16%
Община Пловдив	343 424	51 282	54 800	6,86%	15,96%
Община Първомай	24 197	3 285	3 305	0,61%	13,66%
Община Раковски	25 647	4 079	4 297	5,34%	16,75%
Община Родопи	30 881	3 880	3 731	-3,84%	12,08%
Община Садово	14 773	2 465	2 394	-2,88%	16,21%
Община Сопот	9 302	1 321	1 296	-1,89%	13,93%
Община Стамболийски	19 967	3 316	3 335	0,57%	16,70%
Община Съединение	9 902	1 261	1 290	2,30%	13,03%
Община Хисаря	11 344	1 205	1 127	-6,47%	9,93%
Общо:	671 573	99 606	102 364	2,77%	15,24%
Средно за областта:	37 310	5 534	5 687	-2,38%	14,07%

Областна стратегия за подкрепа за личностно развитие на децата и учениците в област Пловдив 2017-2020 г.

В периода 2013-2016 година област Пловдив отчита с малко под 2% намаляване на броя живородени деца. На общинско ниво разликата спрямо предходен период в някои населени места е със значителни проценти. Най-голямо намаление в броя живородени деца е в община Перушица (-44%). Най-голямо увеличение в броя живородени е в община Съединение (39%).

Области Общини	2013			2016			Разлика в % спрямо предходен период		
	Живородени			Живородени			Живородени		
	общо	момчета	момичета	общо	момчета	момичета	общо	момчета	момичета
Пловдив	6484	3352	3132	6363	3277	3086	-1,87%	-2,24%	-1,47%
Асеновград	562	271	291	535	292	243	-4,80%	7,75%	-16,49%
Брезово	44	25	19	51	23	28	15,91%	-8,00%	47,37%
Калояново	100	50	50	77	45	32	-23,00%	-10,00%	-36,00%
Карлово	473	250	223	394	211	183	-16,70%	-15,60%	-17,94%
Кричим	86	50	36	73	37	36	-15,12%	-26,00%	0,00%
Куклен	41	18	23	42	22	20	2,44%	22,22%	-13,04%
Лъки	19	11	8	14	8	6	-26,32%	-27,27%	-25,00%
Марица	301	160	141	293	156	137	-2,66%	-2,50%	-2,84%
Перушица	59	28	31	33	18	15	-44,07%	-35,71%	-51,61%
Пловдив	3454	1800	1654	3426	1711	1715	-0,81%	-4,94%	3,69%
Първомай	215	109	106	210	95	115	-2,33%	-12,84%	8,49%
Раковски	341	178	163	340	185	155	-0,29%	3,93%	-4,91%
Родопи	218	109	109	223	117	106	2,29%	7,34%	-2,75%
Садово	135	75	60	157	90	67	16,30%	20,00%	11,67%
Сопот	65	35	30	78	45	33	20,00%	28,57%	10,00%
Стамболийски	220	114	106	244	134	110	10,91%	17,54%	3,77%
Съединение	79	43	36	110	54	56	39,24%	25,58%	55,56%
Хисаря	72	26	46	63	34	29	-12,50%	30,77%	-36,96%

Средната смъртност на населението на национално ниво и област Пловдив с годините бележи покачване. Средната смъртност за страната на 1000 души през 2013 г. е 14,4 а през 2016 г. е 15,1. За същия този отчетен период в област Пловдив отчита 13,6 на 1000 души за 2013 г. и 14,6 на 1000 души за 2016 г. Въпреки това, че област Пловдив остава под средното ниво на смъртност за страната, се отчита повишаване в 1% за 3 години.

При детската смъртност статистиката отчита на национално ниво 7,3 на 1000 живородени през 2013 г. като за същата тази година област Пловдив е с 8,3 на 1000 живородени. През 2016 г. детската смъртност на национално ниво е 6,5 на 1000 живородени а на областно ниво 6,1 на 1000 живородени. За този 3-годишен отчетен период националното ниво на детската смъртност спада, а в област Пловдив дори пада под средното за страната.

Областна стратегия за подкрепа за личностно развитие на децата и учениците в област Пловдив 2017-2020 г.

Местоживееене Статистически райони Области	Общо 2013					
	Смъртност (на 1 000 души от населението)			Детска смъртност (на 1 000 живородени)		
	общо	мъже	жени	общо	момчета	момичета
Общо за страната	14,4	15,5	13,3	7,3	8,3	6,3
Пловдив	13,6	14,9	12,4	8,3	9,5	7,0
Местоживееене Статистически райони Области	Общо 2016					
	Смъртност (на 1 000 души от населението)			Детска смъртност (на 1 000 живородени)		
	общо	мъже	жени	общо	момчета	момичета
Общо за страната	15,1	16,2	14,0	6,5	7,7	5,2
Пловдив	14,6	15,6	13,7	6,1	7,3	4,9

В таблицата по-долу може да се проследи смъртността в област Пловдив на общинско ниво. Най-висока е в община Лъки 25%, а най-ниска в община Съединение - 8,06%. За областта смъртността е малко под 6%.

Област Общини	2013			2016			Разлика в %		
	Общо	Мъже	Жени	Общо	Мъже	Жени	Общо	Мъже	Жени
Пловдив	9251	4892	4359	9824	5060	4764	5,83%	3,32%	8,50%
Асеновград	816	430	386	923	465	458	11,59%	7,53%	15,72%
Брезово	199	106	93	194	96	98	-2,58%	-10,42%	5,10%
Калояново	302	144	158	315	152	163	4,13%	5,26%	3,07%
Карлово	788	427	361	812	440	372	2,96%	2,95%	2,96%
Кричим	119	59	60	113	63	50	-5,31%	6,35%	-20,00%
Куклен	98	58	40	103	55	48	4,85%	-5,45%	16,67%
Лъки	48	27	21	64	37	27	25,00%	27,03%	22,22%
Марица	481	268	213	462	244	218	-4,11%	-9,84%	2,29%
Перушица	81	37	44	76	37	39	-6,58%	0,00%	-12,82%
Пловдив	3752	1980	1772	4087	2075	2012	8,20%	4,58%	11,93%
Първомай	538	275	263	572	298	274	5,94%	7,72%	4,01%
Раковски	390	209	181	426	223	203	8,45%	6,28%	10,84%
Родопи	468	262	206	526	267	259	11,03%	1,87%	20,46%
Садово	260	137	123	240	120	120	-8,33%	-14,17%	-2,50%
Сопот	113	58	55	123	71	52	8,13%	18,31%	-5,77%
Стамболийски	289	147	142	296	165	131	2,36%	10,91%	-8,40%
Съединение	228	124	104	211	106	105	-8,06%	-16,98%	0,95%
Хисаря	281	144	137	281	146	135	0,00%	1,37%	-1,48%

Областна стратегия за подкрепа за личностно развитие на децата и учениците в област Пловдив 2017-2020 г.

През последните години се забелязва засилване на процеса „трайна миграция“ в област Пловдив. Все още по-голямата част от този процес се характеризира с това, че заселванията идват от населени места извън областта, но въпреки това осезаемо се усеща процесът и вътре в нея. Изселването се характеризира основно с миграционния процес „село – град“, като главно това движение става към областните градове, столицата и чрез външна миграция. Много често „временната миграция“ се превръща в „трайна“. Засилен такъв процес се отчита в община Пловдив.

ОБЛАСТ ПЛОВДИВ									
Общини	Заселени			Изселени			Механичен прираст		
	2013 г.	2016 г.	Разлика	2013 г.	2016 г.	Разлика	2013 г.	2016 г.	Разлика
Общо за Област Пловдив	10215	11220	1005	8111	9469	1358	2104	1751	-353
Община Асеновград	673	656	-17	606	752	146	67	-96	-163
Община Брезово	193	163	-30	117	123	6	76	40	-36
Община Калояново	235	208	-27	157	210	53	78	-2	-80
Община Карлово	586	601	15	712	861	149	-126	-260	-134
Община Кричим	49	88	39	80	106	26	-31	-18	13
Община Куклен	63	103	40	57	95	38	6	8	2
Община Лъки	21	68	47	39	61	22	-18	7	25
Община Марица	347	473	126	456	577	121	-109	-104	5
Община Перущица	46	51	5	50	74	24	-4	-23	-19
Община Пловдив	6109	6726	617	3899	4266	367	2210	2460	250
Община Първомай	394	389	-5	312	406	94	82	-17	-99
Община Раковски	226	252	26	263	284	21	-37	-32	5
Община Родопи	481	617	136	479	587	108	2	30	28
Община Садово	146	161	15	165	245	80	-19	-84	-65
Община Сопот	141	161	20	196	190	-6	-55	-29	26
Община Стамболийски	162	210	48	213	278	65	-51	-68	-17
Община Съединение	166	116	-50	134	173	39	32	-57	-89
Община Хисаря	177	177	0	176	181	5	1	-4	-5

Етническата принадлежност на хората е показателна характеристика на населението, която влияе както върху възпроизводството, така и върху трудовата активност и общественото поведение. На територията на областта преобладава населението от българската етническа група, която съставлява 87,1%. На второ място е турската етническа група с относителен дял 6,5%, трета е ромската с 4,9%. В област Пловдив са представени и още 9 етнически групи. Този широк спектър на етническа принадлежност показва в дългогодишен план процеса на интеграция на етническите общности в гражданското общество, както и многообразния ресурс от историческо и културно богатство.

В резултат на разгледаните демографски тенденции в област Пловдив могат да се направят следните изводи:

Областна стратегия за подкрепа за личностно развитие на децата и учениците в област Пловдив 2017-2020 г.

- ✓ Продължава процесът на намаляване на населението;
- ✓ Населението на лица от 0 до 18-годишна възраст в област Пловдив за периода 2013 – 2016 година леко се повишава;
- ✓ Нивото на раждаемост намалява спрямо по-високото ниво на смъртност в област Пловдив;
- ✓ Детската смъртност е под средното за страната.
- ✓ Миграционните процеси на изселвания и заселвания се увеличават по оста периферия (малки населени места) - център (областен или общински център) и към чужбина.

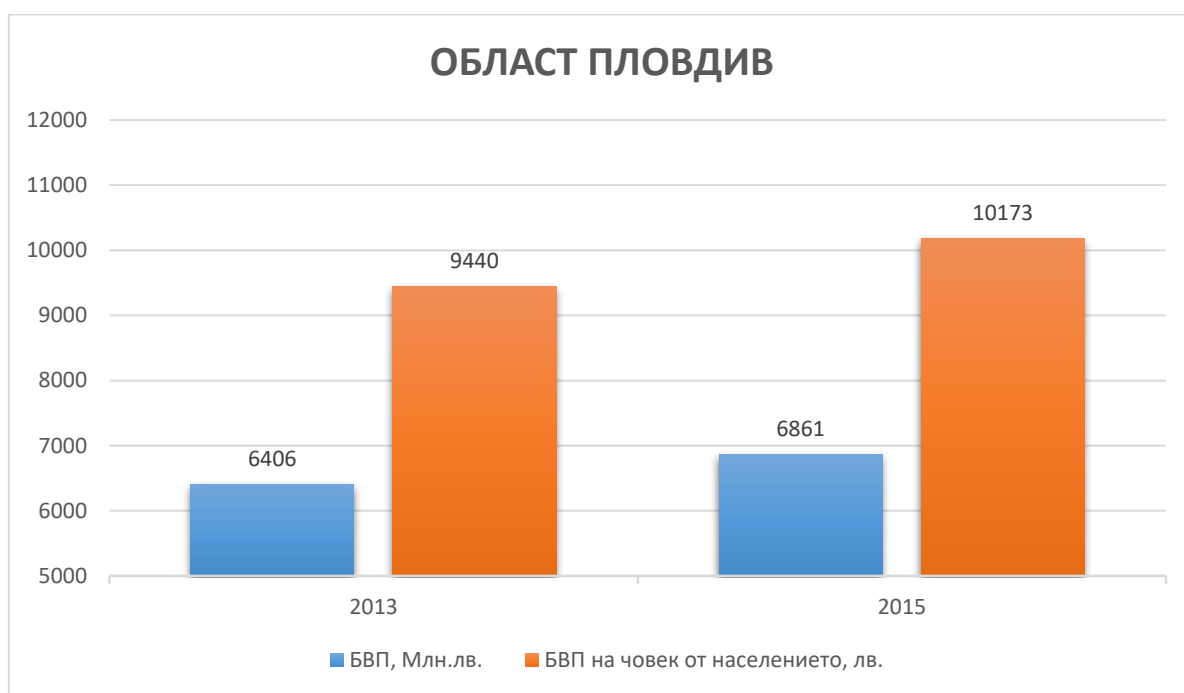
II. ИКОНОМИЧЕСКИ ПРОФИЛ НА ОБЛАСТ ПЛОВДИВ

Област Пловдив е сред най-значимите и най-развиващите се икономически области у нас последните години. Икономисти и анализатори коментират, че областта се налага като индустриалната столица на България. В област Пловдив е създадена и се намира „Тракия Икономическа Зона“ (ТИЗ) - един от най-мощните икономически проекти на България, който непрекъснато се разраства. „Тракия икономическа зона“ обединява 6 индустриални зони с реализирани до сега над 1 милиард евро инвестиции. ТИЗ е публично-частна инициатива в сътрудничество с местните власти и институции: 9 общини и 2 клъстера. От старта през 1995 г. на първата индустриална зона – „Марица“, в ТИЗ са привлечени над 114 инвеститори, от тях над 80 чужди, открити са над 15 000 работни места. Според предварителните прогнози за следващите 10 години в „Тракия икономическа зона“ се очакват инвестиции за над 1 100 000 000 евро и откриването на нови 30 000 работни места.

В област Пловдив има регистрирани над 36 000 фирми или предприятия. Преобладаващ брой са микропредприятията, които формират 91,9% от общия брой с производствена продукция 17,7% от общата за областта. Следват малките предприятия – 6,6% с произведена продукция и дял от 17,9%. Средни предприятия - 1,3% от всички с дял на произведена продукция 29,1%. Най-големите предприятия са 0,2% от всички с производствена продукция и дял от 35,3%. Чуждестранни преки инвестиции в нефинансовите предприятия с натрупване към 31.12.2015 г. възлизат на над 1 592 531,3 (хил. лв.). Най-голяма е стойността на направените чуждестранни инвестиции в индустрията – 1 265 млн. евро в сектор търговия; ремонт на автомобили и мотоциклети; транспорт, складиране и пощи; хотелиерство и ресторантьорство. IT и аутсорсинг секторът е най-бързо растящата индустрия в Пловдив.

Област Пловдив е на 2-ро място по БВП в страната. Наблюдава се тенденция за трайно покачване на БВП. При БВП на човек на населението също се отчита покачване, като по този показател област Пловдив се нарежда на 6 място в страната към 2015 г.

Областна стратегия за подкрепа за личностно развитие на децата и учениците в област Пловдив 2017-2020 г.

Регистрираните предприятия в областта на промишлеността са 4 251, което е 11,8 % от общите отчетени в НСИ. Най-голям е дялът в сектор „Преработваща промишленост“, а най-нисък в сектор „Добивна промишленост“. Заетите в промишлеността на област Пловдив са 76 632 лица или 38,8% от общия брой на заетите в нефинансовите предприятия.

Регистрираните предприятия в промишлеността са 4 251 или 12 % от всички отчетени. Заетите в този отрасъл достигат 76 632 или 38,8 % от общия брой на заетите в нефинансовите предприятия.

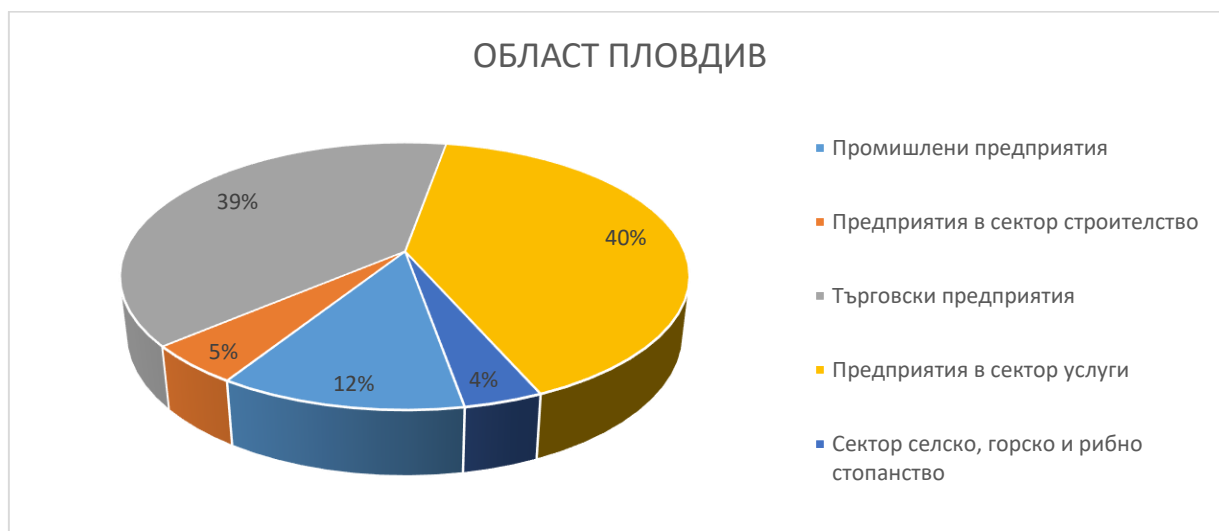
Областна стратегия за подкрепа за личностно развитие на децата и учениците в област Пловдив 2017-2020 г.

Регистрираните предприятия в сектор строителство са 1 723 или 5% от всичките отчетени в НСИ. Заетите лица са над 11 406 или 5,8% от общия брой на заетите в нефинансовите предприятия.

Регистрираните търговски предприятия са над 14 092 или 39% от всички отчетени в областта. Заетите лица в сектор търговия са нас 42 842 или 21,7% от общия брой на заетите в нефинансовите предприятия.

Регистрираните предприятия в сектор услуги са над 14 693 или 41% от общия брой в областта. Броя на заетите лица с сектора е над 60 676 или 30,7% от относителния дял на всички заети лица в нефинансовите предприятия.

В сектор селско, горско и рибно стопанство регистрираните предприятия са над 1 334 или 4% от всички отчетени. Заетите лица в сектора са над 5 830 или 3% от относителния дял на всички заети лица в нефинансовите предприятия.

Областта осигурява около 8% от приходите от продажба на стоки и услуги в национален мащаб. Близко 76% от тези приходи идват от частния сектор. Индустриалното производство дава около 62% от приходите. Налице е тенденция на нарастване на приходите в сферата на услугите.

Основни за индустрията на областта се явяват 9 отрасли, които формират почти 90% от нейните брутни приходи, в това число:

- ✓ Производство на хранителни продукти, напитки, тютюневи изделия – с около 28% относителен дял от брутните приходи от продажби;
- ✓ Цветна металургия – 14%;
- ✓ Металолееене, металообработване, производство на машини – 11%;
- ✓ Производство на химикали, химически продукти – 9% и др.

Областна стратегия за подкрепа за личностно развитие на децата и учениците в област Пловдив 2017-2020 г.

Област Пловдив има благоприятни почвени и климатични условия, които позволяват да се отглеждат голям брой земеделски култури – над 100 вида. Обработка се 46,4% от общата територия. От обработваемата земя 41% е поливна. Традиционни култури са: зърнено-хлебни, зеленчуци и плодове, винени и десертни лозя, етерично-маслени култури, ориз и др.

В областния център функционират 9 висши учебни заведения: Пловдивски университет „Паисий Хилендарски“, Аграрен университет, Университет по хранителни технологии, Медицински университет, Технически университет – София, филиал Пловдив; Академия за музикално, танцово и изобразително изкуство, Висше училище по агробизнес и развитие на регионите – Пловдив, Висше училище по сигурност и икономика – Пловдив, Европейско висше училище по икономика и мениджмънт – Пловдив, и множество научно-изследователски институти, като най-значимите от тях са в областта на селското стопанство и хранително-вкусовата промишленост.

III. ЗАЕТОСТ, БЕЗРАБОТИЦА И ДОХОДИ

Наред с макроикономическите показатели влияние върху нуждата от подкрепа за личностното развитие на децата и учениците оказват и фактори като състояние на заетостта, безработицата, показателите за икономически активното население и за доходите в област Пловдив.

Заетите лица в област Пловдив през 2016 г. са 279 000 души, а коефициентът на заетост на населението на 15 – 64 навършени години е 48,5%.

Община	към 31.12.2014	към 30.06.2015	към 31.12.2016
Асеновград	2354	2297	2018
Садово	1537	1448	947
Лъки	68	83	81
Карлово	3355	3097	2110
Сопот	344	246	167
Марица	1129	972	806
Съединение	550	498	452
Хисар	585	555	385
Калояново	558	470	358
Пловдив	9332	8397	6976
Първомай	1702	1501	1151
Раковски	1739	1600	1506
Брезово	488	490	443

Областна стратегия за подкрепа за личностно развитие на децата и учениците в област Пловдив 2017-2020 г.

Родопи	895	842	742
Кричим	719	704	546
Перущица	333	318	279
Стамболийски	1366	1226	845
Куклен	227	251	189
Област Пловдив	27 281	24 995	20 001

Средномесечният брой на регистрираните безработни през 2016 г. възлиза на 20 001 лица при 27 281 лица през 2014 г. Броят на безработните лица е намалял спрямо 2015 г. във всички общини от област Пловдив, като най-много са намалели безработните в ДБТ-Карлово /-31,7%/ и ДБТ-Първомай /-30%/. Наблюдава се плавен темп на нарастване на броя на заетите лица.

Равнището на безработицата в Пловдивска област към 31.12.2016 г. е 6,6%. С най-висока безработица се характеризират общините Садово (16,1%), Брезово (21%), Кричим (17,3%) и Раковски (13,6%), а с най-ниска – Сопот и Пловдив.

През 2016 година безработните с основно и по-ниско образование са най-голямата група сред безработните в областта - 10 543 лица. Броят на безработните със средно образование е 6754.

През последните четири години се наблюдава тенденция за повишаване на дела на заетите с висше образование. Въпреки това стойността остава по-ниска от средната за страната. Това е неблагоприятна характеристика за местната икономика, която индиректно води до намалена производителност на труда и влошава адаптивността на икономиката в условията на криза и възможностите за специализация във високотехнологични производства.

Традиционно, свободната работна сила без квалификация и професия на пазара на труда в област Пловдив има преобладаващ дял. Професионалната структура на безработните е слабо променена в сравнение с предходната година. Относително най-много специалисти с висше и средно специално образование са регистрирани в ДБТ – Пловдив /40%/, а най-малко в ДБТ-Карлово и ДБТ-Първомай – 10%.

На пазара на труда се диференцират групи от безработни лица, чиято реализация е значително затруднена. Основни проблеми в общия случай са социалната изолация, липсата на трудов опит или квалификация, загубата на трудови навици, ниската мотивация за работа, трайно намалена или загубена работоспособност вследствие на заболяване, ангажираност в семейството – особено за самотните родители, майки на малки деца и такива, които се грижат за болни роднини и инвалиди. Към различните целеви групи се прилага диференциран подход, който да отговаря оптимално на нуждите им.

Сред лицата в неравнопоставено положение на пазара на труда се обособяват три сравнително многочислени групи безработни – младежи на възраст до 29 години, продължително безработните и лицата с намалена работоспособност.

Областна стратегия за подкрепа за личностно развитие на децата и учениците в област Пловдив 2017-2020 г.

Безработните младежи до 29-годишна възраст са рискова група, чието устройване на работа е затруднено поради краткия им или липсващ опит. Броят на регистрираните безработни младежи към 31.12.2016 г. в област Пловдив е 3368, като най-голям е дялът на регистрираните в ДБТ-Раковски /19,2%/.

Пазарът на труда в област Пловдив се характеризира с висок дял на продължително безработните лица. През 2016 г. средно всеки месец 7369 безработни от област Пловдив (37% от регистрираните) са поддържали регистрацията си в ДБТ повече от 1 година.

Лицата с намалена работоспособност от област Пловдив получават подкрепа от ДБТ, свързана със социално-икономическата интеграция на тези лица, като се акцентира върху възможностите и способностите за работа на тази рискова група клиенти. В Пловдивска област лицата с намалена работоспособност средномесечно представляват 5,4% от безработните клиенти /1087 лица/.

През 2016 г. в област Пловдив успешно се реализират програми за заетост и обучение, насочени основно към неравностойните групи на пазара на труда. Включването в програми и насърчителни мерки остава една от възможностите за безработните да се реализират на пазара на труда, а за работодателите това е допълнителен стимул да наемат на работа безработни лица. От друга страна, програмите и мерките за заетост и обучение са предпоставка за социална адаптация, придобиване на знания и умения по дадена професия и възстановяване на трудовите навици на най-уязвимите групи безработни.

През 2016 г. броят на нововключените в насърчителни мерки по ЗНЗ и програми за заетост и обучение в област Пловдив е 1238 лица.

Средната годишна заплата на наетите по трудово и служебно правоотношение в област Пловдив нараства плавно, като през 2016 г. е 10 127 лв. (2015 г. е 9084 лв., 2014 г. – 8504 лв., 2013 г. – 7922 лв.).

В резултат на общия преглед на състоянието на безработицата и тенденциите на трудовия пазар в област Пловдив през периода 2014 – 2016 година могат да се направят следните изводи:

- ✓ Средномесечният брой на регистрираните безработни постепенно намалява;
- ✓ Безработните лица със средно образование продължават да бъдат най-голямата група сред безработните в областта;
- ✓ Продължително безработните лица заемат относително висок дял от пазара на труда в Пловдивска област;
- ✓ Средната годишна заплата е нараснала близо с 15 % през периода 2013 – 2016 г.

IV. ЗДРАВЕОПАЗВАНЕ

4.1. ЗДРАВΟΣЛОВНО СЪСТОЯНИЕ НА ДЕЦАТА В ОБЛАСТ ПЛОВДИВ

При изготвяне на анализа са използвани данни за здравословното състояние на децата в детските заведения и сведения от профилактичните прегледи и диспансерно наблюдение от общо практикуващите лекари.

Областна стратегия за подкрепа за личностно развитие на децата и учениците в област Пловдив 2017-2020 г.

Обект на настоящия анализ са децата, посещаващи детски заведения, във възрастта от 1 до 7 години, групирани по признаците пол и възраст (от 1 до 3 г. и от 3 до 7 г.)

Анализът съдържа данни за антропометричните показатели на децата, съпоставени с нормата за съответната възрастова група.

Посочен е и броя на децата, покрили нормите за физическа дееспособност.

Представени са данни за броя на децата, чиито заболявания изискват диспансерно наблюдение и общия брой заболявания, регистрирани при профилактичните прегледи.

I. Общи данни: Общият брой на децата, за които са представени данни от медицинските специалисти в детските заведения и подготвителни групи / подготвителен клас към учебните заведения в Пловдив област за 2016 г., е **23 837**. От тях на възраст от 1 до 3 години са **3275** деца, а от 3 до 7 години – **20562**. По пол разпределението е следното: **12374** от всички деца са момчета, а **11463** - момичета.

II. Обслужван контингент:

Общ брой детски заведения на територията на област Пловдив – 222

Общ брой групи	Общ брой деца	От тях на възраст		В това число	
		1- 3 г.	3 - 7 г.	Момчета	Момичета
1074	23837	3275	20562	12374	11463

Таблица 1 - представя общо изследвания контингент деца от детските заведения и подготвителните групи към учебните заведения в град Пловдив и Пловдив област включващи общини: Марица, Родопи, Куклен, Брезово, Садово, Първомай, Раковски, Стамболийски, Съединение, Карлово, Сопот, Перуцица, Кричим, Калояново, Асеновград, Лъки, Хисар; както и районите на град Пловдив – Централен, Южен, Източен, Северен, Западен и Тракия.

III. Данни за антропометричните показатели

1. Сборна таблица за оценка на ръста на децата от детските заведения

I група норма	II група разширена норма	III група извън нормата
---------------	--------------------------	-------------------------

Областна стратегия за подкрепа за личностно развитие на децата и учениците в област Пловдив 2017-2020 г.

брой деца ($X \pm 1S$)				брой деца между ($X \pm 1S$) и ($X \pm 2S$)				под ($X - 2S$)				над ($X + 2S$)			
1-3		3-7		1-3		3-7		1-3		3-7		1-3		3-7	
М	Ж	М	Ж	М	Ж	М	Ж	М	Ж	М	Ж	М	Ж	М	Ж
1609	150	9458	8776	73	59	94	88	7	6	12	11	14	3	148	115

*Таблица 2 - представя данните от сборна таблица за оценка на показател **ръст** при децата от 1 до 7 години изразено в абсолютни единици.*

Графика 1а

Графика 1б

Постъпили са данни за ръста на 23837 деца, разпределени в три основни групи – в норма, в разширена норма и извън норма.

Областна стратегия за подкрепа за личностно развитие на децата и учениците в област Пловдив 2017-2020 г.

Във възрастта от 1 до 3 години (*Графика 1а*) по показател ръст в норма са 95.05% от децата, в разширена норма 4.03%, а извън норма са 0.92%.

В групата от 3 до 7 години (*Графика 1б*) в норма са 88.68%, в разширена норма 8.92%, а извън норма са 2.40% от обхванатите деца.

Представените данни показват, че с нарастване на възрастта при децата се наблюдава процес на нарастване в отклоненията от нормата по показател ръст.

2. Сборна таблица за оценка на телесната маса на децата в детските заведения

I група норма		II група разширена норма				III група извън нормата									
брой деца (X ± 1S)		брой деца между (X ± 1S) и (X ± 2S)				под (X - 2S)		над (X + 2S)							
1-3		3-7		1-3		3-7		1-3		3-7		1-3		3-7	
М	Ж	М	Ж	М	Ж	М	Ж	М	Ж	М	Ж	М	Ж	М	Ж
1589	1482	9259	8568	88	80	106	1011	8	5	10	10	14	9	24	203
						2				6	8			5	

Таблица 3 – представя данните от сборна таблица за оценка на антропометричен показател **тегло** при децата от 1 до 7 години, изразено в абсолютни единици.

Графика 2

По отношение на показател тегло (*Графика 2*) данните са сходни с тази при оценка на ръста на децата в двете възрастови групи.

Областна стратегия за подкрепа за личностно развитие на децата и учениците в област Пловдив 2017-2020 г.

В групата от 1 до 3 години 93.77% от децата са в норма, 5.13% от връстниците им са в разширена норма, а 1.10% са извън нормата.

При децата от 3 до 7 години ситуацията е следната: 86.70% са в норма, 10.08% са в разширена норма, а 3.22% - извън нормата.

При сборната оценка и по този показател отново е налице изводът, че с нарастване на възрастта на децата нарастват и регистрираните отклоненията от нормалното тегло.

Процентът на деца с наднормено тегло е малко по-голям от процента на деца с ръст извън нормата.

IV. Изследване на физическа дееспособност

Броят на децата, покрили нормите за физическа дееспособност е **19166**, което съставлява **93.21%** от всички деца във възрастова граница от 3 до 7 години.

Високият процент е показателен за доброто физическо развитие на децата в посочената възрастова група.

V. Данни за заболявания, които изискват диспансерно наблюдение (съгласно Наредба № 39 от 2004 г. за профилактичните прегледи и диспансеризацията, публикувана в ДВ, бр. 106 от 2004 г.) при децата във възрастова група от 1 до 7 години

В сравнение с предходната година броят на диспансеризираните деца е намалял от 517 на 475.

Заболеваемостта е както следва: **астма** и неалергична астма 591.51 през 2016 г. – леко увеличена в сравнение с 562.54 за 2015 г.; **намаление на зрението на двете очи** – 184.58 за 2016 г. при 100.45 за предходната 2015г. – наблюдава се чувствително увеличение.

Случаите от заболяемост с **епилепсия** почти запазват стойностите си – 142,63 през 2016 г., срещу 148.67 за 2015 г.

През 2016 г. са регистрирани 43 случая с ентеробиоза.

При **детската церебрална парализа** стойностите са съответно 67,12 за 2016 г. и 80.36 за 2015 г. – наблюдава се незначително намаление на стойностите. При **инсулинозависим диабет**, стойностите на регистрираната заболяемост са почти запазени - 46,14 за 2016 г. и 40.18 за 2015 г.

Важно е да бъде отбелязан леко завишения брой от заболявания с **генерализирани разстройства в развитието, детски аутизъм** от 60.27 за 2015 г. срещу 88,09 за 2016 г.

При отчитане на показателите, свързани със заболявания, изискващи диспансерно наблюдение при децата през 2016г. прави впечатление високият брой регистрирани случаи с диагнози: **други поведенчески и емоционални разстройства** - 58.73 и **други уточнени вродени аномалии на сърцето** със същите данни - 58.73.

Областна стратегия за подкрепа за личностно развитие на децата и учениците в област Пловдив 2017-2020 г.

Табличен и графичен израз на заболяванията, които изискват диспансерно наблюдение:

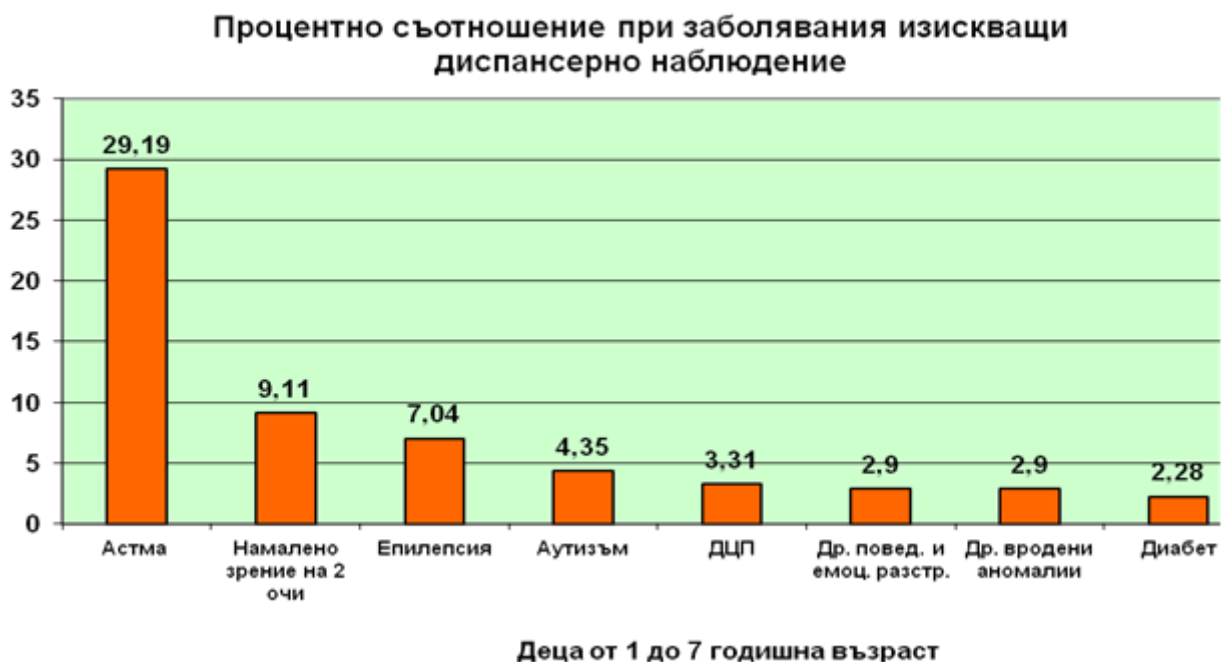
Таблица 4

	2014г.	2015 г.	2016 г.
Астма и неалергична астма	544.41	562.54	591.51
Намаление на зрението на двете очи	210.61	100.45	184.58
Епилепсия	147.03	148.67	142.63
Детска церебрална парализа	139.08	80.36	67.12
Инсулинозависим диабет	23.84	40.18	46.14
Генерализирани разстройства в развитието детски аутизъм	67.76	60.27	88.09

Графика 3

Графика 4

На **Графика 4** е представено процентното изражение на данните за заболяванията, изискващи диспансерно наблюдение с най-висока честота (на базата на общия брой заболели).

На първо място е астмата с 29.19%, следвана от намалено зрение на 2 очи 9.11%, епилепсия заема трета позиция с 7.04%; на четвърта с 4.35% са генерализирани разстройства в развитието - детски аутизъм, следва детската церебрална парализа 3.31%, други поведенчески и емоционални разстройства и други уточнени вродени аномалии на сърцето с равен брой - 2.90% и инсулинозависим диабет - 2.28%. Значителен е дялът на деца с ентеробиоза - 8.90%,

Отразеното в Графика 4 процентно съотношение на заболяванията изискващи диспансерно наблюдение е сходно със заболяемостта по нозологични единици представена в Графика 3.

VI. Регистрирани заболявания и аномалии при основния профилактичен преглед на децата, проведен в периода от септември до декември 2016 г., отразен в личните им профилактични карти

От общ брой 23837 деца в гр. Пловдив и Пловдив област, посещаващи детски заведения и подготвителни групи, данни за извършен профилактичен преглед през 2016 г. има за 23831 от децата.

Незначителният брой деца без данни за профилактичен преглед спрямо общия брой за 2016 г. създава условия за по-обективна картина на заболяемостта при децата от 1 до 7 години в гр. Пловдив и областта.

При новорегистрираните заболявания през 2016 г. при децата от 1 до 7 години водеща е заболяемостта от затлъстяване – 306.32, с леко намалени стойности в сравнение с предходната 2015 г., когато стойностите са 353.60.

Областна стратегия за подкрепа за личностно развитие на децата и учениците в област Пловдив 2017-2020 г.

На втора позиция са пневмонията - 302.12, при които се наблюдава запазване на стойностите от 2015 г. – 309.40.

Заболеваемостта от астма отбелязва намаление - 285.34 в сравнение със стойностите през 2015 г. - 317.43. Налице е нарастване в броя на случаите от смущения в зрението – 205.61 при 108.49 в предишният период.

Не можем да не отбележим намалената заболеваемост от епилепсия през 2016 г. – 83.92 в сравнение с 2015 г. – 136.62.

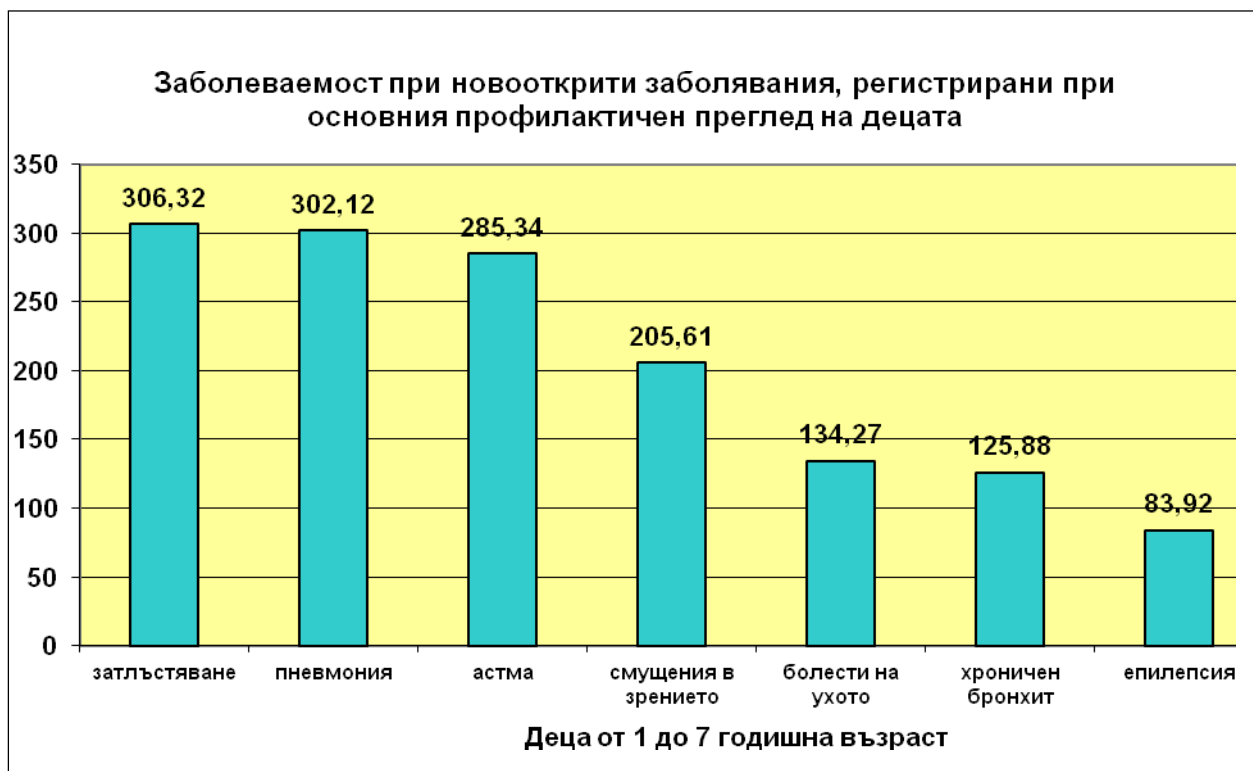
Завишена е и заболеваемостта от хроничен бронхит с настоящи показатели от 125.88 срещу 100.45 за 2015 г. При хронични заболявания на тонзилите стойностите са намалели - 75.73 срещу 116.53 в сравнение с миналата година.

Таблица 5 представя най-често срещаните новорегистрирани заболявания през 2014г., 2015г. и 2016 г.

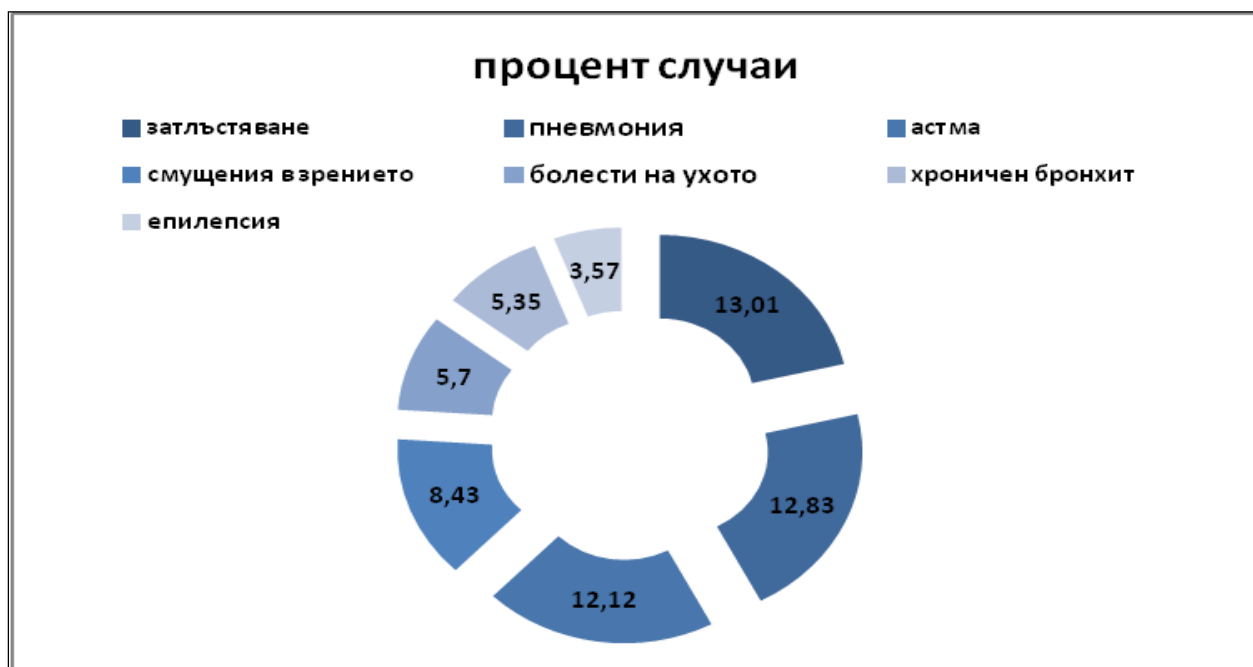
Таблица 5

	<i>2014г.</i>	<i>2015г.</i>	<i>2016г.</i>
Затлъстяване	353.67	353.60	306.32
Астма	238.43	317.43	285.34
Пневмонии	202.66	309.40	302.12
Смущения в зрението	123.19	108.49	205.61
Алергичен ринит	83.45	60.27	58.74
Хроничен бронхит	75.50	100.45	125.88
Епилепсия	71.53	136.62	83.92
Хронични заболявания на тонзилите и аденоиди	55.63	116.53	75.73

Графика 5

Графика 6

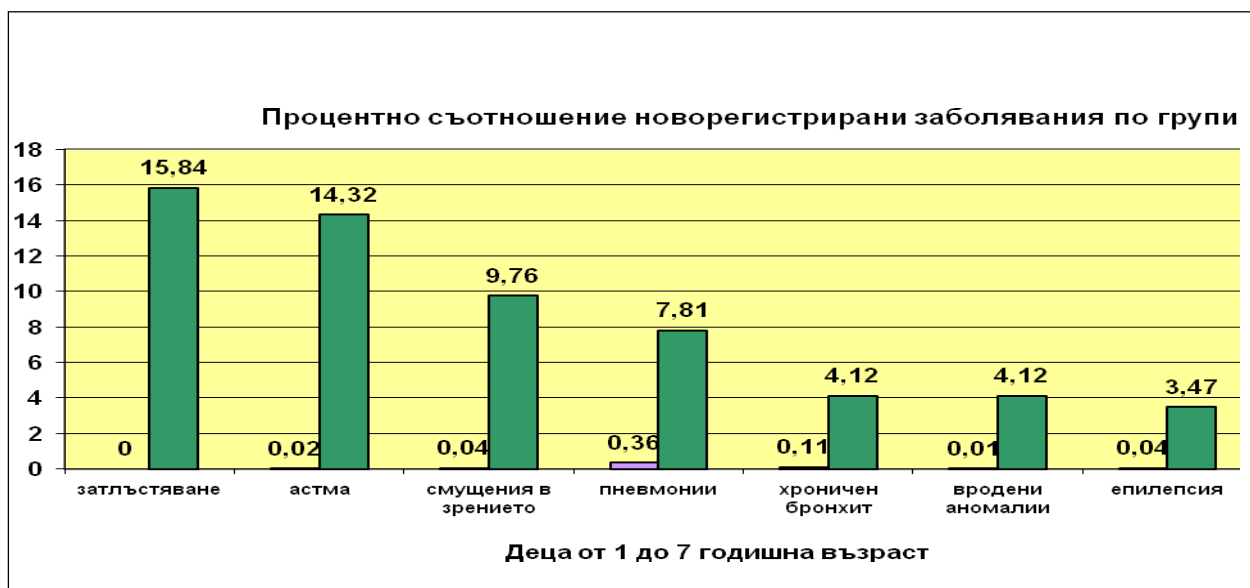
При скалиране на заболяванията, регистрирани при профилактичните прегледи в общата възрастова група от 1 до 7 годишна възраст (*Графика 6*) са налице резултатите: най-често регистрирани новооткрити заболявания през 2016 г. са затлъстяване – 13.01%; пневмонии – 12.83%; астма – 12.12%; смущения в зрението – 8.43%; болести на ухото – 5,70

Областна стратегия за подкрепа за личностно развитие на децата и учениците в област Пловдив 2017-2020 г.

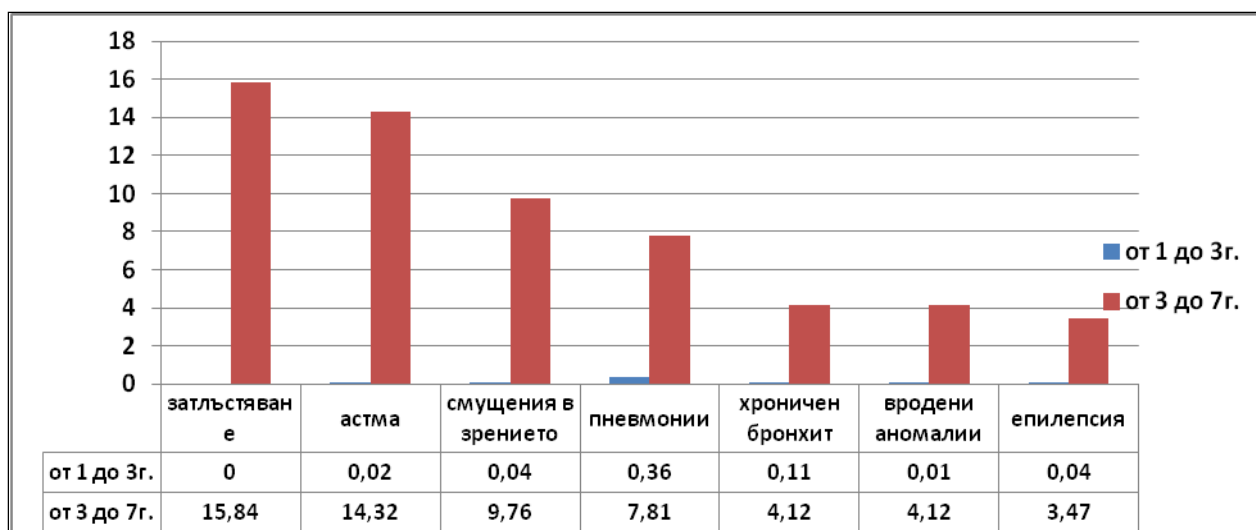
%; хроничен бронхит – 5.35%; следвани от специфични забавяния в развитието, епилепсия и вродени аномалии с равен брой – 3.57%;

Съотношението на най-често регистрираните заболявания в процентно изражение повтаря съотношението на честотата на стойностите на заболяемостта.

Графика 7

Графика 8

Представеното чрез *Графика 7* и *Графика 8* - процентно съотношение на новорегистрираните заболявания по възрастови групи от 1 до 3 и от 3 до 7 години показва, че с увеличаване на възрастта на децата заболявания като затлъстяване, астма, смущения

Областна стратегия за подкрепа за личностно развитие на децата и учениците в област Пловдив 2017-2020 г.

в зрението, пневмонии, хроничен бронхит, вродени аномалии и епилепсия драстично увеличават процента си.

Положителни тенденции спрямо 2015 г.

заболявания, изискващи диспансерно наблюдение:

епилепсия - почти запазва стойностите си;

детската церебрална парализа – незначително намаление;

инсулинозависим диабет - стойностите са почти запазени

новорегистрирана заболеваемост:

затлъстяване – леко намалени стойности;

пневмонии - наблюдава се запазване на стойностите;

астма - отбелязва намаление;

епилепсия - намалена заболеваемост;

Отрицателни тенденции спрямо 2015г.

заболявания, изискващи диспансерно наблюдение:

астма и неалергична астма – леко увеличена заболеваемост;

намаление на зрението на двете очи – чувствително увеличение;

генерализирани разстройства в развитието, детски аутизъм - леко завишен брой от заболявания.

новорегистрирана заболеваемост:

смущения в зрението - нарастване в броя на случаите;

хроничен бронхит - завишена заболеваемост.

4.2. ЗДРАВΟΣЛОВНО СЪСТОЯНИЕ НА УЧЕНИЦИТЕ В ОБЛАСТ ПЛОВДИВ

При изготвяне на анализа са използвани данни за здравословното състояние на учениците, получени от извършени профилактични прегледи и диспансерно наблюдение, отразени от ОПЛ (общопрактикуващи лекари) в медицинските им картони.

I. Общи данни

Общият брой на учениците в Пловдив област през 2016 г. е **65437**, обучаващи се в 3077 учебни паралелки.

От тях на възраст от 7 до 14 години са 43625 ученици, като броят на момчета е 22764, а този на момичетата - 20861.

Във възрастова група от 14 до 18 години са включени 21812 ученици, от които 11541 са момчета и 10271 момичета.

Областна стратегия за подкрепа за личностно развитие на децата и учениците в област Пловдив 2017-2020 г.

II. Обслужван контингент

Общ брой учебни заведения на територията на област Пловдив – 201 през 2016 г.

Таблица 1

Общ брой паралелки	Общ брой ученици	От тях на възраст			
		7-14 г.		14-18 г.	
		момчета	момичета	момчета	момичета
3077	65437	22764	20861	11541	10271

Таблица 1 - представя общо изследвания контингент ученици в учебни заведения в град Пловдив и Пловдив област включващи общини: Марица, Родопи, Куклен, Брезово, Садово, Първомай, Раковски, Стамболийски, Съединение, Карлово, Сопот, Перушица, Кричим, Калояново, Асеновград, Лъки, Хисар; както и районите на град Пловдив – Централен, Южен, Източен, Северен, Западен и Тракия.

III. Данни за антропометричните показатели:

Таблица 2

I група норма				II група разширена норма				III група извън нормата							
брой ученици (X ± 1S)				брой ученици между (X ± 1S) и (X ± 2S)				под (X - 2S)				над (X + 2S)			
7-14 г.		14-18 г.		7-14 г.		14-18 г.		7-14 г.		14-18 г.		7-14 г.		14-18 г.	
Мо м-чета	Мо мичета	Мо м-чета	Мо мичета	Мо м-чета	Мо мичета	Мо м-чета	Мо мичета	Мо м-чета	Мо мичета	Мо м-чета	Мо мичета	Мо м-чета	Мо мичета	Мо м-чета	Мо мичета
189	175	928	87	26	22	14	100	45	44	21	17	72	63	48	314
47	12	1	45	35	68	40	1	3	1	4	5	0	7	9	

Таблица 2 представя данните за антропометричен показател *ръст* при учениците на възраст от 7 до 18 години.

Графика 1

Областна стратегия за подкрепа за личностно развитие на децата и учениците в област Пловдив 2017-2020 г.

На *Графика 1* е представено процентното съотношение при антропометричен показател **ръст**. Във възрастовата група от 7 до 14 години в норма са 83,60% от учениците, в разширена норма 11,24%, извън норма са 5,16% от учениците.

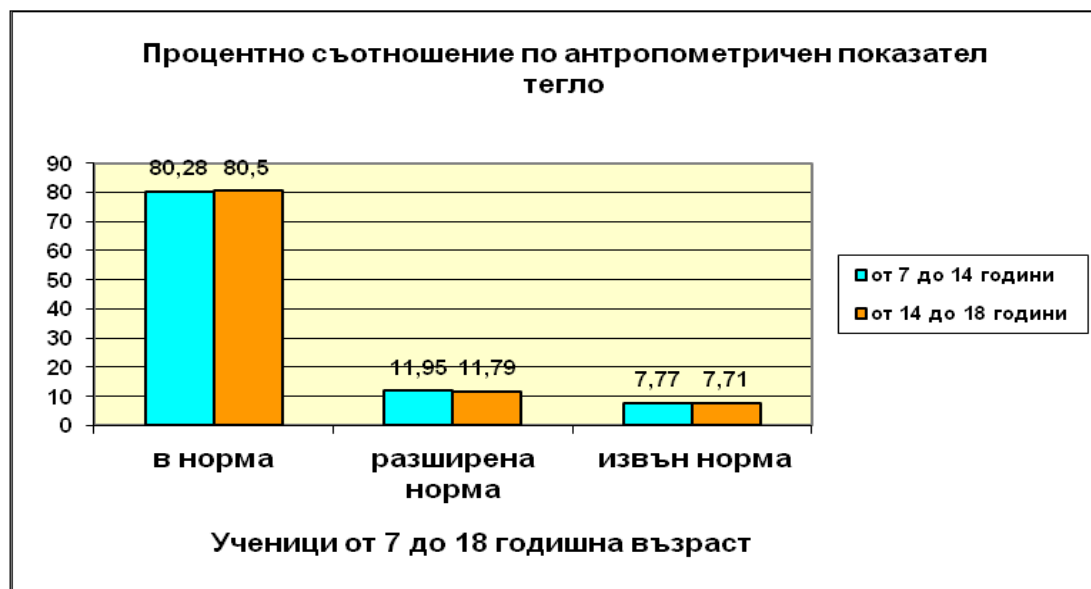
В следващата възрастова група от 14 до 18 години данните са както следва: в норма 83,23% от учениците, в разширена норма – 11,27%, извън норма са 5,50%.

Таблица 3

I група норма				II група разширена норма				III група извън нормата							
брой ученици (X ± 1S)				брой ученици между (X ± 1S) и (X ± 2S)				под (X - 2S)				над (X + 2S)			
7-14 г.		14-18 г.		7-14 г.		14-18 г.		7-14 г.		14-18 г.		7-14 г.		14-18 г.	
Мо м-чета	Мом ичета	Мом -чета	Мом ичета	Мом -чета	Мом ичета	Мом -чета	Мом ичета	Мом -чета	Мом ичета	Мом -чета	Мом ичета	Мом -чета	Мом ичета	Мом -чета	Мом ичета
179	1680	8946	8481	2900	2551	1399	110	43	50	25	22	134	116	57	387
77	4						1	1	4	4	0	1	0	9	

Таблица 3 - представя данните по антропометричен показател **тегло** на учениците от 7 до 18 години в абсолютни единици.

Графика 2

На *Графика 2* е представено процентното съотношение по антропометричен показател тегло. Във възрастовата група от 7 до 14 години в норма са 80,28 % от учениците, в разширена норма 11,95%, извън норма – 7,77%. В следващата възрастова група от 14 до 18 г. - данните са както следва: в норма 80,50%, в разширена норма – 11,79 % и извън норма са 7,71% от учениците.

Видимо е, че с увеличение на възрастта незначително намалява процентът на учениците с тегло извън нормата.

IV. Изследване на физическа дееспособност

Брой ученици, получили оценка над среден (3)

Таблица 4

Показател	Общ брой ученици	7 - 14 г.		14 - 18 г.	
		Момчета	Момичета	Момчета	Момичета
Брой ученици, получили оценка над среден (3) при изследване на физическата дееспособност	63802	22421	20548	11245	9588
Брой ученици, освободени от часовете по физическо възпитание	1367	252	242	253	620
Брой ученици, включени в групи по лечебна физкултура в училище	154	63	53	22	16

Забележка:

Измерванията на показателите за физическа дееспособност се извършва от учителя по физическо възпитание.

Областна стратегия за подкрепа за личностно развитие на децата и учениците в област Пловдив 2017-2020 г.

97,50% от учениците в Пловдив област са покрили нормативите за физическа дееспособност с оценка над среден (3).

Покрилите нормативите ученици във възрастова група от 7 до 14 години са 98,50%, а в групата от 14 до 18 години – 96,19%.

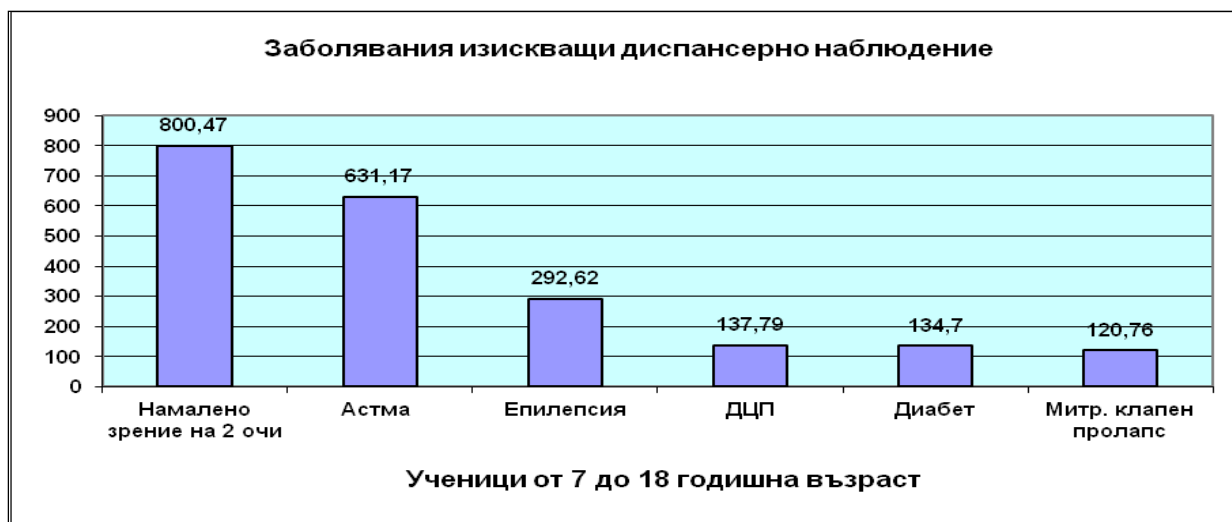
Процентът на момчетата, покрили нормативите за физическа дееспособност е 98,14%, а при момичетата – 96,80%.

V. Диспансерно наблюдение (по Наредба № 39 от 2004 г. за профилактичните прегледи и диспансеризацията, публикувана в ДВ, бр. 106 от 2004 г.)

През 2016 година на диспансерен отчет са подлежали 2555 ученици, съставляващи 3,90% от общия брой на учениците на възраст от 7 до 18 години. Делът на децата със заболявания, изискващи диспансерно наблюдение е намалял с 0,45% в сравнение с предходната 2015 година.

Заболеваемостта е както следва: **намаление зрението на двете очи** - 800,47, следвано от **астма и неалергична астма** - 631,17, **епилепсия** - 292,62, **детска церебрална парализа** - 137,79, **инсулинозависим диабет** - 134,7 и **митрален клапен пролапс** - 120,76.

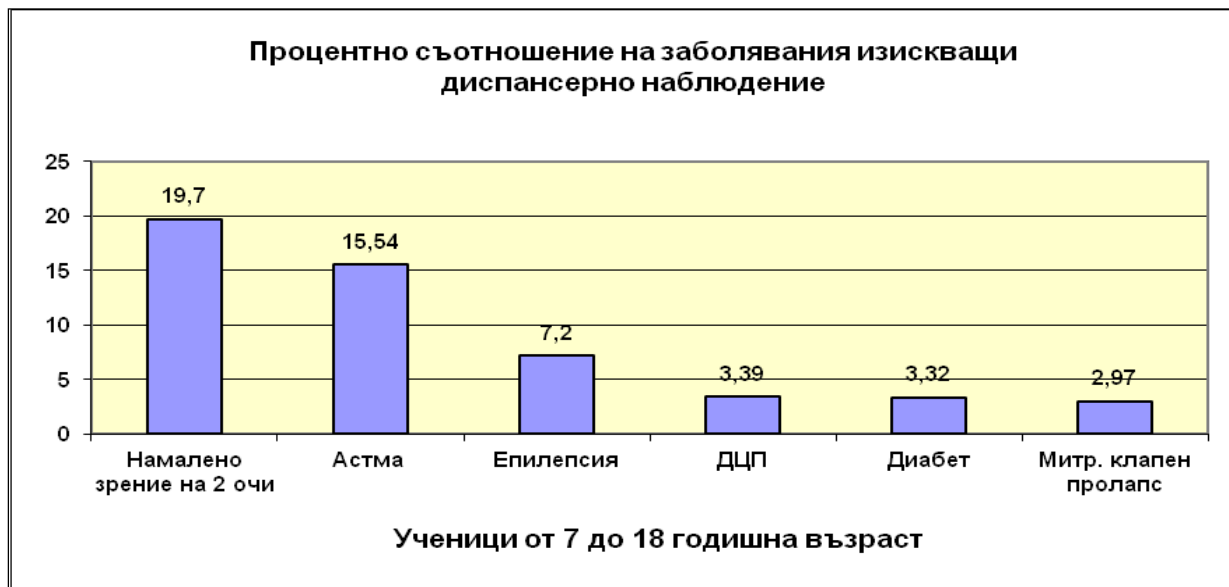
Графика 3

Графика 4 представя процентното изражение на данните от заболяванията, изискващи диспансеризация с най-голяма честота (обобщени от общия брой болели ученици).

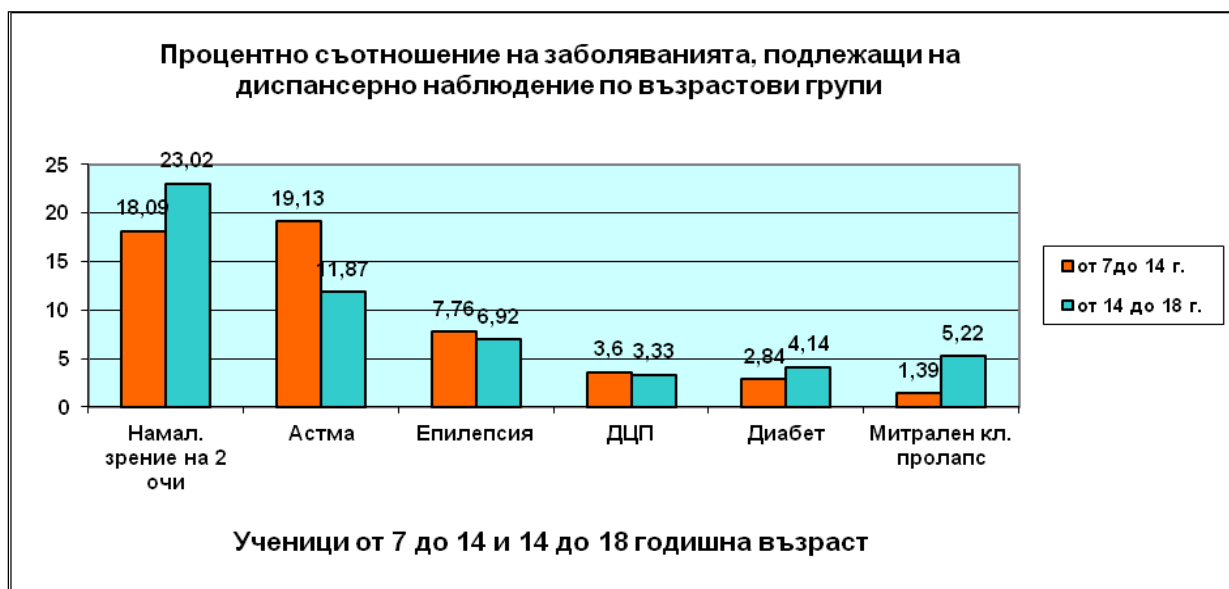
Графика 4

Областна стратегия за подкрепа за личностно развитие на децата и учениците в област Пловдив 2017-2020 г.

В процентно съотношение най-голям е дялът на учениците с намаление на зрението на двете очи - 19,70%, следван от заболяемост от астма - 15,54%, епилепсия - 7,20%, детска церебрална парализа - 3,39%, инсулинозависим диабет - 3,32% и митрален клапен пролапс - 2,97%.

Графика 5

**Областна стратегия за подкрепа за личностно развитие на децата и учениците в
област Пловдив 2017-2020 г.**

Таблица 5

	2015 г.	2016 г.
Намаление на зрението на двете очи	851.84	800.47
Астма	559.69	631.17
Епилепсия	324.44	292.62
Детска церебрална парализа	132.23	137.79
Инсулинозависим диабет	147.61	134.70

На *Таблица 5 са* представени най-често регистрираните данни от заболявания, изискващи диспансерно наблюдение през 2015 и 2016 година.

Налице е леко снижаване на заболеваемостта при намаление на зрението на двете очи от 851.84% за 2015 г. до 800,47% през 2016 г. Заболеваемостта от астма отбелязва завишение от 559.69% на 631.17% през 2016 г.

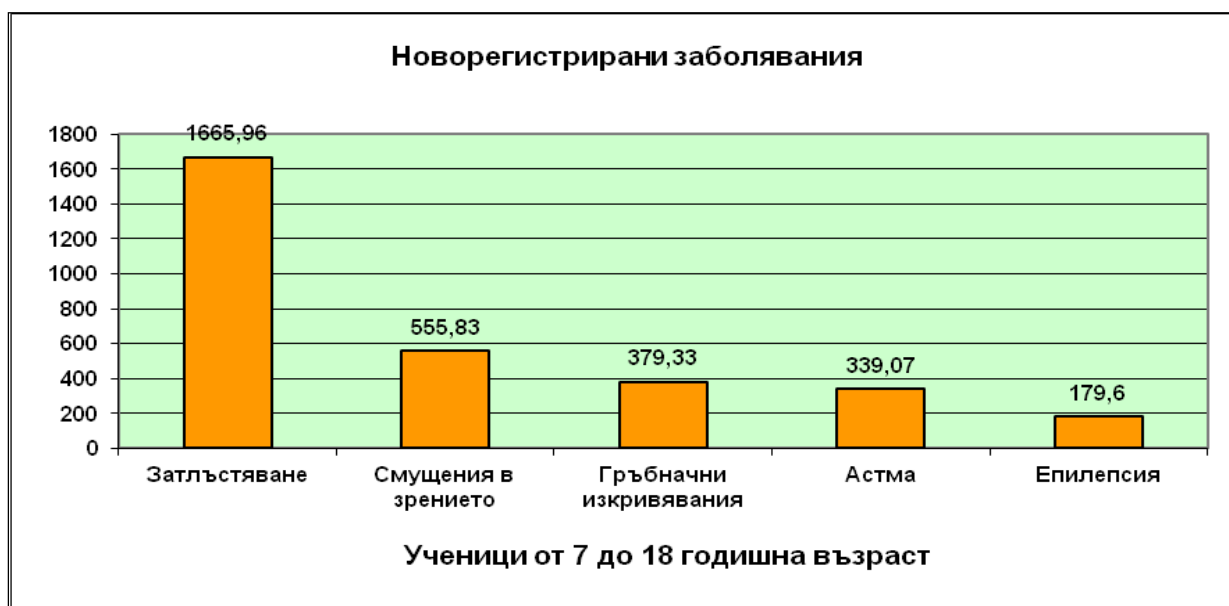
Регистрираните случаи от епилепсия през 2016 г. са леко понижени – 292.62% срещу 324.44% за 2015 г. Аналогична е ситуацията и при инсулинозависим диабет 147.61% през 2015 г. и 134.70% през 2016 г.

VI. Регистрирани заболявания и аномалии при основния профилактичен преглед на децата, проведен в периода септември - декември, отразен в личните им профилактични карти

От общо 65437 ученици в гр. Пловдив и областта, данни за извършен профилактичен преглед има за 64587 ученици, т.е. 850 от тях са без данни за извършен профилактичен преглед в учебните заведения.

Важно е да отбележим, че немалка част от посоченият брой са в групата на учениците, навършили 18-годишна възраст, които съобразно вида на таблиците не са обект на наблюдение.

Графика 6

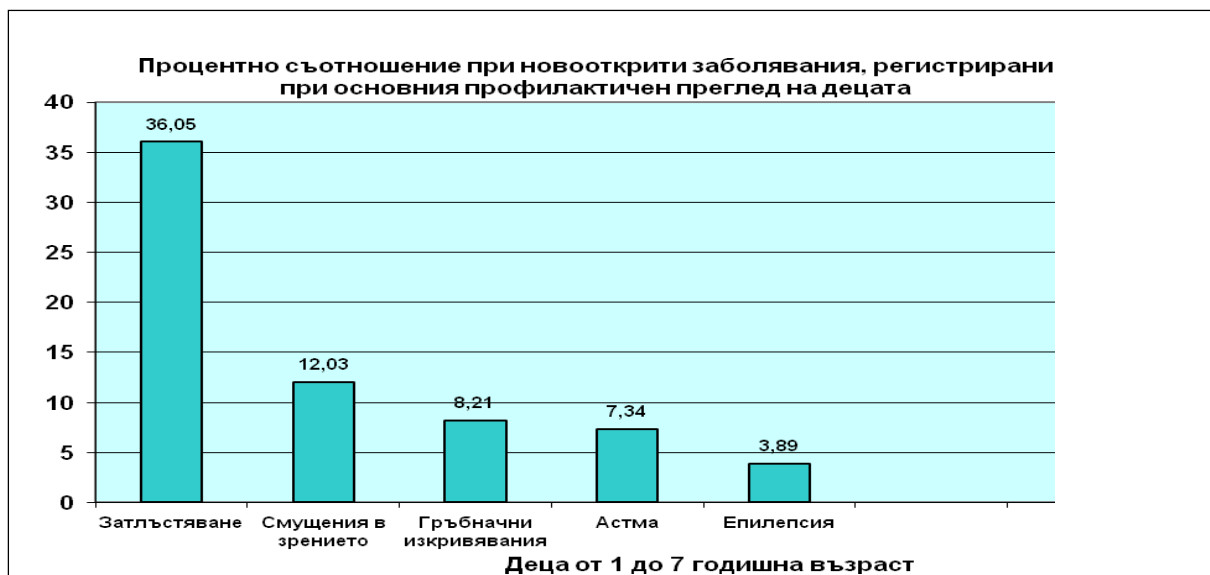
Новорегистрираната заболеваемост през 2016 г. при учениците от 7 до 18 годишна възраст е следната: най-високи са регистрираните стойности при затлъстяването – 1665.96%, следвани от смущения в зрението – 555.83%, гръбначни изкривявания – 379.33%, астма – 339.07%, епилепсия – 179.60%, нарушения на рефракцията и акомодацията – 162,57%, вродени аномалии – 126,96%, специфично забавяне в развитието и олигофрения с равни стойности – 120,76% и инсулинозависим диабет - 99,09%.

Таблица 6

	2013 г.	2014г.	2015г.	2016 г.
Затлъстяване	1573.19	1708.83	1592.01	1665.96
Смущения в зрението	402.48	543.31	501.50	555.83
Гръбначни изкривявания	677.94	775.50	414.01	379.33
Астма	280.05	271.65	318.71	339.07
Епилепсия			148.42	179.60

Сравнителният анализ на **Таблица 6** показва, че новорегистрираните случаи от затлъстяване отбелязват увеличение спрямо 2015 г. и връщане по близо до нивото от 2014 г. Заболеваемостта от смущения в зрението - 555.83% също нараства, макар и не толкова значително спрямо 2015 г. Важно е да отбележим факта, свързан с намаление на гръбначните изкривявания - 379.33% за 2016 г. срещу 414.01% за 2015 г. При случаите от астма през 2016 г. са налице близки до аналогичните показатели за 2015 г. – 318.71% срещу 339.07% през 2016 г. Новорегистрираните случаи със заболявания от епилепсия показват нарастване от 148.42% през 2015 г. до 179.60% през 2016 г.

Графика 7

В процентно съотношение случаите със затлъстяване през 2016 г. съставляват 36.05% от всички новорегистрирани, следвани от смущения в зрението 12.03%, гръбначни изкривявания 8.21%, астма 7.34% и епилепсия 3.89%.

Положителни тенденции спрямо 2015 г.

заболявания, изискващи диспансерно наблюдение:

намаление на зрението на двете очи - снижена заболеваемост;

епилепсия - леко понижен брой регистрирани случаи;

детска церебрална парализа – почти запазени стойности от 2015 г.

диабет- леко понижен брой регистрирани случаи;

новорегистрирана заболеваемост:

гръбначни изкривявания - намаление в броя;

Отрицателни тенденции спрямо 2015г.

заболявания, изискващи диспансерно наблюдение:

астма - отбелязва се увеличение на регистрираните случаи;

новорегистрирана заболеваемост:

затлъстяване – отбелязва повишение и връщане по близо до нивото от 2014 г.;

смущенията в зрението – незначително увеличение;

астма – налице са близки до аналогичните стойности;

епилепсия - отбелязва се завишение в броя на регистрираните случаи.

V. ОБРАЗОВАТЕЛНА МРЕЖА

V.1. Предучилищна и училищна мрежа – данните са към 01.12.2016 г.

ДЕТСКИ ГРАДИНИ

Брой ДГ: 175

Брой деца: 20 936

Капацитет: 18 370

Педагогически персонал: 1779

Непедагогически персонал: 1681,75

Обща подкрепа за личностно развитие получават 6665, от тях в логопедични групи – 72 деца. Допълнителна подкрепа за личностно развитие получават 472 деца, от тях със СОП са 134 деца, деца в риск – 70, с хронични заболявания – 91 деца.

УЧИЛИЩА

Структурата на училищната мрежа в област Пловдив в края на 2016 година включва 199 училища, в които се обучават 66 830 ученици. Като вид преобладават основните училища, а като финансиране – общинските училища. Областната училищна мрежа обхваща училищата на територията на 18 общини. На общинско ниво дейностите са насочени към създаване и развитие на средишните училища, които да отговорят на социално-икономическите характеристики на общината и изискванията на пазара на труда. На ниво училище действията са насочени към намаляване на броя на маломерните и слетите паралелки, осигуряване на възможност и условия за достъп на всяко дете до качествено образование.

В община Пловдив са съсредоточени 78 от общия брой училища (19 държавни, 52 общински и 7 частни). Останалите 121 са разпределени в другите 17 общини на територията на областта.

Брой ученици: 66 830

Брой паралелки: 3109

Капацитет: 73 844

Педагогически персонал: 6283

Непедагогически персонал: 1620

Обща подкрепа за личностно развитие получават 12 997 ученици, от тях в логопедични групи са 381. Допълнителна подкрепа за личностно развитие получават 1198 деца, от тях със СОП са 621 деца, деца в риск – 495, с хронични заболявания – 115 деца.

ОПТИМИЗИРАНЕ НА УЧИЛИЩНАТА МРЕЖА

В областта през 2016 година са закрити или преобразувани следните учебни институции:

ООУ „Св. Иван Рилски“ – Хисаря, е закрито със заповед на МОН № РД-14-47/20.06.2016 г.

ОУ „Георги Бенковски“ – Пловдив, е преобразувано със заповед на МОН № РД-14-114/07.07.2016 г.

ДГ „Роза“ – с. Старо Железаре, е закрыта със Решение № 172/13.09.2016 г. на Общински съвет град Хисаря.

Специална детска градина за деца с увреден слух „Фр. Урбих“ – гр. Пловдив е закрыта с Решение № 301, взето с Протокол № 12 от 14. 07. 2016 г. на Общински съвет Пловдив

Преобразувани детски заведения чрез вливане в гр. Пловдив с Решение № 300, взето с Протокол № 12 от 14. 07. 2016 г. на Общински съвет Пловдив, са следните детски заведения, считано от 01.09.2016 г., както следва:

- ЦДГ „Осми март“ – гр. Пловдив и ЦДГ „Деница“ /блокова градина/ – гр. Пловдив, чрез вливане на ЦДГ „Деница“ в ЦДГ „Осми март“ – гр. Пловдив.
- ЦДГ „Надежда“ /блокова градина/ и ЦДГ „Светлина“, район „Южен“ чрез вливане на ЦДГ „Надежда“ в ЦДГ „Светлина“ – гр. Пловдив.
- ЦДГ „Маргаритка“ – гр. Пловдив и ЦДГ „Ружа“ /блокова градина/ – гр. Пловдив, чрез вливане на ЦДГ „Ружа“ в ЦДГ „Маргаритка“ – гр. Пловдив.
- ЦДГ „Чайка“ – гр. Пловдив и ЦДГ „Арлекино“ /блокова градина/ – гр. Пловдив, чрез вливане на ЦДГ „Арлекино“ в ЦДГ „Чайка“ – гр. Пловдив.
- ЦДГ „Кремена“ – гр. Пловдив и ЦДГ „Белослава“ /блокова градина/ – гр. Пловдив, чрез вливане на ЦДГ „Белослава“ в ЦДГ „Кремена“ – гр. Пловдив.
- ЦДГ „Майчина грижа“ – гр. Пловдив и ЦДГ „Щурче“ – гр. Пловдив, чрез вливане на ЦДГ „Щурче“ в ЦДГ „Майчина грижа“ – гр. Пловдив.
- ОДЗ „Зора“ – гр. Пловдив и ЦДГ „Искра“ – гр. Пловдив, чрез вливане на ЦДГ „Искра“ в ОДЗ „Зора“ – гр. Пловдив.

В областта функционират **44** средищни училища и **5** защитени училища.

През 2016 год. в областта са открити следните детски градини: ДГ „Щастливо детство“ – с. Радиново, ДГ „Мечта“ – с. Маноле, ДГ „Лилия“ – в с. Манолско Конаре.

ОБЩА И ДОПЪЛНИТЕЛНА ПОДКРЕПА

Центрове за подкрепа на личностното развитие

На територията на област Пловдив има 4 ЦПЛР: ЦПЛР „Васил Левски“, гр. Асеновград; ЦПЛР - Общински детски комплекс – Пловдив; Център за работа с деца – гр. Сопот; Общински център за работа с деца, гр. Стамболийски, в които са обхванати общо 3754 деца/ученици, организирани в 355 групи, при капацитет 300. В тези центрове работят 69 души педагогически персонал и 13,5 – непедагогически персонал. Обща подкрепа за личностно развитие получават 3338 деца/ученици. Допълнителна подкрепа

Областна стратегия за подкрепа за личностно развитие на децата и учениците в област Пловдив 2017-2020 г.

за личностно развитие получават 446 деца/ученици, от тях със СОП са 27, в риск – 34, с изявени дарби – 385 деца/ученици.

На територията на област Пловдив функционира само един РЦПППО (Регионален център за подкрепа на процеса на приобщаващото образование) – гр. Пловдив;

V.2. Движение и отпадане на ученици

Обхватът и задържането на децата и учениците оказва изключително влияние върху състоянието на образователната мрежа. Този фактор е приоритетен в област Пловдив за подкрепа за личностното развитие на децата и учениците.

През 2016 г. се осъществиха планираните мерки в „Регионалната програма за намаляване дела на преждевременно напусналите образователната система, изпълнявана за периода 2015/2016 г. В началото на 2017 г. е изготвен окончателен отчет по изпълнението на двугодишната програма.

Отчетът е изготвен от РУО – Пловдив въз основа на резултатите от осъществения пряк контрол по т. 1.1. от Механизма за прилагане, осъществяване на контрол по изпълнението на Програмата за намаляване на дела на преждевременно напусналите образователната система в регион Пловдив и обобщените данни от доклад-анализите за изпълнението на дейностите по превенция на отпадането от училищата и детските градини.

Постигането на определените цели и очакваните резултати е илюстрирано чрез три от най-съществените количествени индикатори:

V.2.1. Индикатор „Брой неизвинени и извинени отсъствия“:

За втория срок на учебната 2015 – 2016 г. извинените отсъствия са средно по 8,5 на ученик, а неизвинените – по 1,2 отсъствия на ученик. Среден брой неизвинени отсъствия за I учебен срок 2014 – 2015 г. – 1,06;

Среден брой извинени отсъствия за I учебен срок 2014 – 2015 г. – 6,75.

Извинените отсъствия са средно по 7,7 на ученик, а неизвинените – по 1,26 отсъствия на ученик. Среден брой неизвинени отсъствия за I учебен срок 2014 – 2015 г. – 1,06, среден брой извинени отсъствия за I учебен срок 2014 – 2015 г. – 6,75.

В сравнение със същия период за предходната учебна година, когато учениците са допуснали средно по 6,75 извинени отсъствия на ученик и средно по 1,05 неизвинени отсъствия на ученик, се отчита завишаване на броя на извинените отсъствия с около 1 отсъствие средно на ученик и незначително завишаване на броя на неизвинените отсъствия – с 0,06 отсъствия на ученик.

В резултат на засилената контролната дейност на РУО – Пловдив от учебната 2015 – 2016 г. върху редовното и точно вписване на отсъствията на учениците в училищната документация и върху спазването на задълженията на класните ръководители по чл.129б от ППЗНП да анализират и оценяват рисковите фактори за отпадане от училище, в Плановете за контролна дейност на директорите на образователните институции са планирани и осъществявани такива проверки. Като резултат от този засилен и внезапен

контрол, учителите започнаха своевременно и точно да вписват закъснелите и отсъстващите за часа ученици.

V.2.2. Индикатор „Дял на учениците, повтарящи класа“:

Данни към 15.09.2016 г.: 1111 второгодници от V до XII клас.

Последните данни по наблюдението на индикатора „Дял на учениците, повтарящи класа“ установяват намаляване на броя и дела на учениците, които повтарят класа, за което е оказало въздействие изпълнението на мерките по Програмата:

- Контрол по планиране и реализиране на ДОИ в обучението по учебни предмети;
- Контрол по спазване на ДОИ за оценяване по учебни предмети;
- Контрол върху училищните програми за превенция на риска от отпадане на учениците;
- Контрол върху ефективността на организацията и провеждането на допълнителната работа по учебен предмет;
- Контрол по спазване на изискванията относно организирането и провеждането на изпитите по чл. 25, ал. 1 от Наредба 3 за системата за оценяване;
- Тематични проверки, форми на квалификационна дейност, обмяна на добър опит за използване на иновативни методи и информационни и комуникационни технологии в часовете с цел повишаване на мотивацията и интереса на учениците;
- Изготвяне на регионален план за дейността за насърчаване и повишаване на грамотността.

V.2.3. Индикатор „Дял на напусналите ученици“:

Напуснали/отпаднали от образователната система:

246 ученици, или 0,37% от всички ученици, към края на 2015/2016 год.

288 ученици, или 0,44% от всички ученици, към края на 2014/2015 год.

502 ученици, или 0,74% от всички ученици, към края на 2012/2013 год.

671 ученици, или 0,99% от всички ученици, към края на 2011/2012 год.

539 ученици, или 0,78% от всички ученици, към края на 2010/2011 год.

За първия срок на учебната 2016 – 2017 г. общият брой отпаднали ученици е 109. В сравнение със същия период на предходната учебна година се наблюдава намаляване на броя на преждевременно напусналите ученици със 137.

Основните причини, довели до напускане на училище, могат да се групират както следва:

- Социални и семейни причини – 46,79%;
- Отсъствия – 53,21%;
- Слаб успех – 0%.

Областна стратегия за подкрепа за личностно развитие на децата и учениците в област Пловдив 2017-2020 г.

В сравнение със същия период от предходната учебна година правят впечатление значително по-малкото случаи на ученици, напуснали училище поради отсъствия и поради семейни и социални причини.

Областна стратегия за подкрепа за личностно развитие на децата и учениците в област Пловдив 2017-2020 г.

През отчетния период няма ученици, трайно непосещаващи училище поради слаб успех.

Добър показател е, че в 100 от всички 198 училища на територията на областта няма напуснали ученици.

Малко се е завишил броят на учениците, преместени по тяхно желание в друго училище – 826, в сравнение с 818 през първи срок на 2015 – 2016 учебна година.

И през 2016/2017 учебна година се запазва значителният брой на ученици, които заминават в чужбина. За отчетния период общият им брой е 645, при 704 ученици, заминали в чужбина през първи срок на предходната учебна година. Предполага се, че по-голямата част от тях продължават образованието си там.

Педагогическите екипи на училищата в област Пловдив разработват свои политики за намаляване на процента на напусналите ученици. Успоредно с традиционните механизми за работа и превенция на случаите на преждевременно напускане във все повече училища се прилагат нови подходи, добри практики на други педагогически колективи, разработват се проекти, търси се съдействие от родителската общност за подобряване на училищната среда. Резултатността им е различна, тъй като понякога усилията на училищните екипи се сблъскват с неразбиране или незаинтересованост от страна на родители и ученици. Обикновено мерките, които дават резултат за намаляване на отсъствията по неуважителни причини, са ефективни и за предотвратяване на напускане на училище, като се открояват следните подходи и дейности:

- Срещи и разговори на класните ръководители с родителите и с учениците;
- Утвърждаване на механизъм за осъществяване на обща и допълнителна подкрепа за личностно развитие;
- Изграждане на координационен екип и екипи за провеждане на индивидуална работа с всяко дете/ученик;
- Екипна работа между преподаващите учители;
- Провеждане на консултации по предмет;
- Включване на ученици в групите за заниманията по интереси и за преодоляване на обучителни затруднения по проект „Твоят час“;
- Работа с родителите за насочване към логопедична и психологическа помощ;
- Стимулиране и мотивиране на учениците за професионално развитие;
- Съвместна работа на училището, обществените възпитатели, кметовете на населени места по задържане на учениците в училище;
- Писма до кметовете на общини за налагане на глоби, съгласно чл. 347, ал.2 от ЗПУО;
- Разясняване на Правилника за дейността на училището от класните ръководители;
- Разработване на училищни политики за справяне и превенция на случаите на ученици с рисково поведение;

Областна стратегия за подкрепа за личностно развитие на децата и учениците в област Пловдив 2017-2020 г.

- Разработване на индивидуални програми за работа с ученици в риск от отпадане, вкл. поради натрупване на голям брой отсъствия по неуважителни причини;
- Дейности по превенция на насилието и преодоляване на проблемното поведение;
- Включване на специалисти от отдели „Образование“ на общините за превенция;
- Поддържане на партньорски взаимоотношения с отделите „Закрила на детето“ към ДСП и специалисти от Районните управления на полицията;
- Търсене на съдействие от социалните институции, работещи с деца;
- Осигуряване на целодневна организация на обучение;
- Водене на регистър на застрашените от отпадане ученици;
- Подобряване на материалната база в училищата;
- Повишаване на професионалната компетентност на педагогическите екипи за работа с ученици с рисково поведение;
- Награждаване на ученици, недопускащи отсъствия;
- Поддържане на електронен дневник с цел информираност на родителите;
- Мотивиране на учениците и превръщане на обучението от задължение в потребност.

Регионално управление на образованието – Пловдив поддържа електронен регистър на учениците в риск от отпадане, позициониран на сайта www.ruobg.com. В него училищата регистрират застрашените от отпадане ученици два пъти за учебна година, като след всяко подаване се изготвя анализ. От началото на учебната 2017/2018 г. в област Пловдив се въвежда пилотна електронна платформа за обмен на информация между всички заинтересовани страни и координиране на действията им по изпълнението на Решение № 373 от 05.07.2017 г. на Министерския съвет относно създаването на Механизъм за съвместна работа на институциите по обхващане и задържане в образователната система на деца и ученици в задължителна предучилищна и училищна възраст.

Данните в настоящия анализ са подадени от директорите на училища за периода 15.09.2016 г. – 09.02.2017 г.

Съгласно представената от училищата на територията на област Пловдив информация данните са обобщени и анализирани в следната структура:

- по видове риск за област Пловдив;
- сравнителен анализ за две години по рискови групи;
- по видове риск по общини;
- по училища;
- училища с по-значителен брой отпаднали спрямо общия брой на учениците в риск;
- по класове;
- подходи за успеваемост срещу отпадане.

В електронния регистър са регистрирани 1596 ученици в риск от отпадане от 108 училища в 17 общини за съответния период. Не са регистрирани ученици от община Лъки.

Областна стратегия за подкрепа за личностно развитие на децата и учениците в област Пловдив 2017-2020 г.

С цел по-детайлно проучване на рисковите фактори от 2016/2017 учебна година са добавени нови рискови групи.

❖ По видове риск за област Пловдив:

- 856 ученици са с голям брой неизвинени отсъствия – 53,63%;
- 542 ученици са с обучителни трудности, за които не е осигурена допълнителна подкрепа – 33,96%;
- 234 ученици са в опасност от увреждане на физическо, психическо, морално, интелектуално и социално развитие – 14,66% – **нова категория**;
- 141 са учениците с противообществени прояви – 8,83%;
- 76 са учениците, отглеждани в институции – 4,76%;
- 38 са учениците, жертва на злоупотреба, насилие, експлоатация или всякакво друго нехуманно или унижително отношение или наказание в или извън семейството – 2,38%;
- 31 са учениците, чиито родители са починали – 1,94% – **нова категория**;
- 13 са учениците, чиито родители имат ограничени родителски права – 0,81% – **нова категория**;
- 7 са учениците, чиито родители са лишени от родителски права – 0,44% – **нова категория**.

Отпадналите ученици, регистрирани до 09.02.2017 г. от училищата, са **117**, което е **7,33%** от общия брой на учениците в риск.

❖ Сравнителен анализ за две поредни години по категории:

В сравнение със същия период през 2015 – 2016 г. – 125 отпаднали, се наблюдава незначително намаление. Важно е да се отбележи, че процентното съотношение между броя на учениците в риск и броя на отпадналите е значително намален – от 9,3% за 2015 – 2016 г. през първи срок на 7,3% за същия период на 2016 – 2017 г.

Областна стратегия за подкрепа за личностно развитие на децата и учениците в област Пловдив 2017-2020 г.

По рискови групи:

- ученици с голям брой неизвинени отсъствия – **намаление с 10% за тази година;**
- ученици с обучителни трудности, за които не е осигурена допълнителна подкрепа – **намаление с 17,7% за тази година;**
- ученици с противообществени прояви – няма промяна;
- ученици, отглеждани в институции – **намаление с 3,8% за тази година;**
- ученици, жертва на злоупотреба, насилие, експлоатация или всякакво друго нехуманно или унижително отношение или наказание в или извън семейството – **увеличение с около 1% за тази година.**

Няма база за сравнение за новите рискови групи.

❖ **Разглеждане на данните по общини:**

Община	Брой	Ученик, чиито родители са починали	Ученик, отглеждан в институция /приемна грижа	Ученик, чиито родители са лишени от родителски права	Ученик, чиито родители имат ограничени родителски права	Ученик, жертва на злоупотреба, насилие, експлоатация	Ученик в опасност от увреждане на негово развитие	Ученик с обучителни трудности	Ученик с противообществени прояви	Ученик с голям брой неизвинени отсъствия	Брой отпаднали
Асеновград	78	3						10	1	71	5
Брезово	46		2			1		4	5	43	6
Калояново	49	2	1				4	30	1	15	5
Карлово	193	3	4			20	3	53	14	124	5
Кричим	36	3			2		5	20	19	20	
Куклен	20							19		19	11
Марица	120		1				2	78	3	65	12
Перущица	12	1	1	1			1	7	1	12	1
Пловдив	534	4	61	2	9	6	169	115	43	200	22
Първомай	104	4	3	4	1		12	17	11	79	10

Областна стратегия за подкрепа за личностно развитие на децата и учениците в област Пловдив 2017-2020 г.

Раковски	50	3			1		10	1	2	47	10
Родопи	42		1			3	9			40	10
Садово	93	1					2	38	24	64	15
Сопот	25		2					17	11	15	2
Стамболийски	189	6				8	17	132	4	48	
Съединение	2							1	2		
Хисаря	3	1								3	3
ОБЩО	1596	31	76	7	13	38	234	542	141	865	117

Във всички училища с отпаднали ученици, мерките, които се предприемат от директорите, са насочени предимно към спазване на правилници при налагане на наказания, информиране на общинските администрации и бегли опити за разговори и взаимодействие с родителите. По-малко внимание се обръща на индивидуалната работа по превенция, както и включване на учениците в риск от отпадане в интересни за тях допълнителни занимания.

❖ **Училища с по-значителен брой отпаднали спрямо общия брой на учениците в риск**

Община	Населено място	Училище	Брой в риск	Брой отпаднали	% отпаднали
Пловдив	Пловдив	ОУ „Пенчо Славейков“	80	19	24%
Куклен	Куклен	СУ "Отец Паисий"	20	11	55%
Първомай	Първомай	ОУ "Св. Св. Кирил и Методий"	32	9	28%
Родопи	Първенец	ОУ "Св. Св. Кирил и Методий"	5	5	100%
Садово	Болярци	ОУ "Г. С. Раковски"	8	5	63%
Садово	Катуница	ОУ "Христо Ботев"	13	5	38%
Марица	Рогош	ОУ "Васил Левски"	69	5	7%
Раковски	Белозем	ОУ "Гео Милев"	4	4	100%
Садово	Богданица	ОУ с. Богданица	11	4	36%
Брезово	Брезово	СУ "Христо Смирненски"	15	4	27%
Марица	Маноле	ОУ "В. Левски"	18	4	22%

Областна стратегия за подкрепа за личностно развитие на децата и учениците в област Пловдив 2017-2020 г.

Асеновград	Асеновград	ПГ " Цар Иван Асен II	35	4	11%
Раковски	Чалькови	ОУ "Д-р Петър Берон"	3	3	100%
Хисаря	Хисаря	ОУ "В. Левски"	3	3	100%
Калояново	Ръжево Конаре	ОУ "Христо Ботев"	12	3	25%
Родопи	Ягодово	ОУ "Неофит Рилски"	12	3	25%
Карлово	Клисура	ПГ по икономика	15	3	20%
Калояново	Дълго поле	ОУ "Христо Ботев"	7	2	29%
Карлово	Розино	ОУ " Хр. Г. Данов "	7	2	29%
Брезово	Стрелци	ОУ "Св. Св. Кирил и Методий"	9	2	22%
Раковски	Раковски	ОУ "Христо Ботев"	10	2	20%
Марица	Костиево	ОУ "Св. Св. Кирил и Методий"	12	2	17%
Сопот	Сопот	СУ "Иван Вазов"	23	2	9%

Една от причините е процентът на ромски ученици в тези училища, както и това че целите семейства често сменят местожителството си. Има и други фактори: голям брой пътуващи ученици, незаинтересованост на родителите и др., които оказват влияние за отпадане на учениците в посочените населени места и в някои конкретни училища. Отчита се и фактът, че самите родители на повечето от отпадналите ученици, веднага след навършване на 16 години на децата подават декларации, че детето им няма да посещава повече училище

❖ **Разглеждане на данните по класове:**

Отношение на броя на учениците в риск и броя на отпадналите по класове

Като цяло, най-голям е броят на учениците в риск от отпадане в V клас, следван от броя в VI и VII клас, като от тях най-много са учениците с неизвинени отсъствия и с обучителни трудности. Повечето от тези ученици са от проблемни семейства.

Най-голям е процентът на отпадналите ученици в VI клас, следван от процента на отпаднали ученици в V, VIII и I клас.

В сравнение с 2015 – 2016 учебна година, съотношението между рисковите групи се запазва, както по класове, така и по отношение на видовете риск.

Педагогическите екипи на училищата в област Пловдив разработват свои политики за намаляване на процента на напуснали ученици. Успоредно с традиционните механизми за работа и превенция на случаите на преждевременно напускане във все повече училища се прилагат нови подходи, добри практики на други педагогически колективи, разработват се проекти, търси се съдействие от родителската общност за подобряване на училищната среда. Резултатността им е различна, тъй като понякога усилията на училищните екипи се сблъскват с неразбиране или незаинтересованост от страна на родители и ученици. Обикновено мерките, които дават резултат за намаляване на неизвинените отсъствия, са ефективни и за предотвратяване на отпадане от училище.

От всичките **1596** регистрирани ученици в риск – при **761** ученици резултатите от предприетите мерки са положителни, при **369** резултатите са частични, а при **466** ученици предприетите мерки не са дали резултат.

Според предприетите мерки за превенцията от отпадане в училищата, в които е изготвена целенасочена програма с включени всички възможни институции, има успех и отпадналите ученици са съвсем малко или липсват. Там, където дейностите

Областна стратегия за подкрепа за личностно развитие на децата и учениците в област Пловдив 2017-2020 г.

приключват с наказания и един-два разговора с родителя, очевидно не се отчитат резултати.

Изготвеният анализ е заложен в т. 1.2.7 от Програмата за намаляване на дела на преждевременно напусналите образователната система в регион Пловдив за учебната 2016 – 2017 г. за изпълнение на Стратегията за намаляване дела на преждевременно напусналите образователната система (2013 – 2020) и се предоставя на всички експерти в РУО – Пловдив, за да се поддържа информираност по отношение на отпадналите ученици, на предприетите мерки от страна на училището, както и да се окаже при необходимост методическа подкрепа и контрол.

- ❖ **Подходите за успеваемост** по отношение на риска от отпадане на учениците са комплексни, в много училища те се прилагат, но ресурсите понякога са ограничени, за да се планира и постига по-висок резултат. Насърчителните мерки са:
 - Работа по индивидуална образователна програма със специални педагози по учебните предмети;
 - Индивидуална работа със специалисти по различни направления – кинезитерапевт, музикотерапевт, психолог, логопед в помощното училище;
 - Проследяване на динамиката на развитие и напредъка на ученика;
 - Поддържане на партньорски взаимоотношения с отделите „Закрила на детето“ към ДСП и специалисти от Районните управления на полицията;
 - Включване в извънкласни форми на работа;
 - Включване на учениците в целевите групи по проектите и националните програми, по които училищата работят;
 - Повишаване на професионалната компетентност на педагогическите екипи за работа с ученици с рисково поведение;
 - Създаден екип за личностно развитие на ученика със заповед на директора;
 - Проведени разговори с учениците, родителите, посещения по домовете;
 - Проведени психотренинги с училищния психолог;
 - Разработен план за обща и допълнителна подкрепа;
 - Ежедневно проследяване на отсъствията и присъствията от класните ръководители на застрашените от отпадане ученици;
 - Обсъждане в Училищната комисия за превенция на противообществените прояви на учениците. Подаване на сигнали към ОБКБППМН към съответните общини;
 - Включване на специалисти от отдел „Образование“ на общините за превенция;
 - Подобряване на материалната база в училищата;
 - Награждаване на ученици, недопускащи отсъствия;
 - Поддържане на електронен дневник с цел информираност на родителите;
 - Мотивиране на учениците и превръщане на обучението от задължение в потребност;
 - Ангажиране на съученици за подкрепа;
 - Работа с ресурсни учители;
 - Осигуряване на дрехи и обувки за учениците.

V.3. Държавен план-прием

Държавният план-прием е свързан с професионалната ориентация на учениците и пряко е обвързан с потребностите на пазара на труда. До 15.01.2016 година в РУО – Пловдив са постъпили предложения за държавен план-прием в общинските средни общообразователни училища, в профилираните гимназии и в общински и държавни професионални гимназии за учебната 2016 – 2017 година.

Предложението за държавен план-прием за учебната 2016 – 2017 г. е изготвено в съответствие с броя на учениците, завършващи VII клас и основно образование, и съобразно предложенията на училищата и развитието на регионалната икономика.

Дейностите по приема на ученици са осъществени в съответствие с графици и изискванията за организирането им, определени от министъра на образованието и науката в Заповед № РД 09-1223 / 28.08.2015 г.

Със заповед № РД-06-0-280 от 29.07.2016 г. и заповед № РД-06-0-345 от 10.09.2016 г. на началника на РУО – Пловдив е утвърден осъщественият прием в VIII клас за учебната 2016 – 2017 г. в профилирани гимназии, профилирани паралелки с интензивно изучаване на чужд език в СОУ, професионални гимназии и паралелки за придобиване на професионална квалификация в СОУ и в професионални гимназии – общо 29 учебни заведения със **109** паралелки. Записани са общо **2761** ученици, разпределени в **66** профилирани паралелки и **43** професионални.

Със заповед № РД-06-0-347 от 12.09.2016 на началника на РУО – Пловдив е утвърден осъщественият прием след основно образование и в паралелки с придобиване на първа степен на професионална квалификация в 55 учебни заведения с общо 100 паралелки в дневна и задочна форма на обучение.

Дейностите по планиране и реализиране на училищния и държавния план-прием са описани в Приложение 1, т.11.

V.4. Повишаване на творческия и на методическия капацитет на учителите

Квалификационната дейност по предмети и общо за учебните институции от областта през 2016 г. е проведена по темите, описани в Приложение 1, т. 9.

Броят на педагогическите кадри в област Пловдив е общо 7536 (младши, старши и главни учители и възпитатели в различните етапи на образование) и 746 ръководни кадри (директори на учебни институции, помощник-директори по учебната дейност, помощник-директори по учебно-производствената дейност, помощник-директори по учебно-творческата дейност, помощник-директори по спортна дейност, помощник-директори по административно-стопанската дейност, ръководители на компютърни кабинети, педагогически съветници, училищни психолози, логопеди). От тях, включени в посочените форми на квалификация през 2016 година, са 7491, а броят на обучените директори, помощник-директори е 557. За областта в квалификационни форми (вътрешноучилищни и извънучилищни) са участвали общо 8048 педагогически специалисти от всички учебни институции в областта.

V.5. Национални програми на МОН и проекти

Участието на образователните институции по данни на РУО – Пловдив в националните програми и проекти на МОН за 2016 г. подробно е описано в Приложение 1, т. 6.

V.6. Проекти по европейски програми

Участието на образователните институции по данни на РУО – Пловдив в европейски програми и проекти за 2016 г. подробно е описано в Приложение 1, т. 7.

V.7. Дейности за развитие на способностите на децата и учениците в област Пловдив - Приложение 1, т. 16.

V.8. Приобщаваща подкрепа на децата и учениците в област Пловдив - Приложение 1, т. 13 и т. 14.

VI. АНАЛИЗ НА СЪСТОЯНИЕТО И ПОТРЕБНОСТИТЕ ОТ ПОДКРЕПА ЗА ЛИЧНОСТНО РАЗВИТИЕ НА ДЕЦАТА И УЧЕНИЦИТЕ В ОБЛАСТ ПЛОВДИВ (обобщение по общини)

Анализът на потребностите от подкрепа на личностното развитие на децата и учениците в област Пловдив е изготвен на основание чл. 196, ал. 3 от Закона за предучилищно и училищно образование, влязъл в сила на 01.08.2016 г.

Методологичният подход на анализа е емпиричен и се базира на актуалното състояние на образователните институции в област Пловдив за установяване на реалните потребности, за подобряване качеството на образованието и за осигуряване на условия за предоставяне на подкрепа за личностно развитие на децата – обща и допълнителна.

Основна цел на анализа е да *очертае някои приоритетни потребности при определяне на нуждите за подкрепа* за личностното развитие на децата и учениците, която институциите в системата на предучилищното и училищно образование осигуряват; е да предвиди *планиране и осигуряване на качествени образователни услуги* в съответствие с индивидуалните потребности на всяко дете и всеки ученик чрез осигуряване на подходяща физическа, психологическа и социална среда за развиване на способностите и уменията, чрез осигуряване на подкрепа най-близко до мястото, където живее и учи всяко дете и всеки ученик; е да насочи към непрекъснато *повишаване на качеството на услугите и подобряване на достъпа до тях* на всички деца и ученици, живеещи на територията на област Пловдив.

Анализът е в съответствие с разпоредбата на чл. 174, ал. 1 от ЗПУО, че осигуряването на подкрепата за личностно развитие на децата и учениците от институциите в системата на предучилищното и училищното образование трябва да се осъществява *съвместно* с държавните и местните органи и структури и доставчиците на социални услуги.

Въз основа на изготвения подробен анализ (показателите със стойности са посочени в таблици 1, 2 и 3 в приложение Tablitsi_Oblast_Plovdiv) са идентифицирани актуалното състояние, предизвикателствата и потребностите на предоставяната подкрепа за личностно развитие на децата и учениците в СПУО на територията на област

Пловдив, определяйки следната картина на образователната система във всяка една община, а именно:

ОБЩИНА АСЕНОВГРАД

Актуално състояние и идентифицирани потребности от подкрепа за личностно развитие на децата и учениците

1. В община Асеновград има изградена и добре функционираща СПУО за обезпечаване на общата и допълнителната подкрепа за личностно развитие, която се осигурява там, където са детето и ученикът – в детските градини, в училищата и в ЦПЛР.

През учебната 2016 – 2017 г. в община Асеновград има 10 (десет) общински детски градини с 6 (шест) филиала в селата. Една от детските градини – ДГ „Щастливо детство“ в с. Тополово, е средищна. Средищен е и филиалът на ДГ „Дружба“ в с. Избеглии.

През учебната 2016 – 2017 г. в община Асеновград има 16 (шестнадесет) неспециализирани училища. От тях:

Единадесет (11) са **основни училища**. Всички са общински.

Четири (4) от тях са средищни – ОУ „Христо Ботев“ – Асеновград, ОУ „Отец Паисий“ – Асеновград, ОУ „Отец Паисий“ – с. Тополово и ОУ „Св. Климент Охридски“ – с. Златовръх.

Две (2) средни училища, които са общински – СУ „Св. княз Борис I“ – Асеновград и СУ „Св. св. Кирил и Методий“ – Асеновград.

Три (3) професионални гимназии, една от които е общинска – ПГ по ХВТ „Св. Димитрий Солунски“ – Асеновград и две държавни – ПГ „Цар Иван Асен II“ Асеновград и ПГ „Св. П. Евтимий“ – Асеновград.

2. В община Асеновград съществуват условия за осъществяване на подкрепата за личностно развитие на децата и учениците от институциите в СПУО, съвместно с държавните и местните органи и структури и доставчиците на социални услуги.

3. В община Асеновград има един Център за подкрепа на личностното развитие „Васил Левски“ – Асеновград, който е общински. С решение на Общински съвет № 645/26.10.2016 г. беше определена неговата дейност, както следва: развитие на интересите, способностите, компетентностите и изявата в областта на науките, технологиите, изкуствата и спорта.

Съществуващият ЦПЛР трябва да отговори на новите предизвикателства и да предложи нова визия за развитие пред традиционните образователни модели и традиционните форми на общуване. Ясно и категорично фокусът трябва да падне върху развитието на личността на детето и ученика, с неговата автономност и свобода на избор, право на личен стремеж към преуспяване и благоденствие, принадлежност, участие и отговорност към множество общности и групи едновременно.

Областна стратегия за подкрепа за личностно развитие на децата и учениците в област Пловдив 2017-2020 г.

4. На територията на община Асеновград няма общински център за ресурсно подпомагане, а при установяване на потребност от такава подкрепа, грижата за децата и учениците ще може да бъде възлагана на лицензирани доставчици на социални услуги и/или ще продължи нейното осъществяване от държавната институция Регионален център за подкрепа на процеса на приобщаващото образование – Пловдив.

5. Община Асеновград е разработила самостоятелно и прилага цялостни политики за обезпечаване на дейностите за подкрепа на личностно развитие чрез дофинансиране и общински образователни и младежки програми, програми за спорт, превенции, здраве и социални дейности.

6. Създадени са условия за сътрудничество и отношения на загриженост между всички участници в процеса на образование, като са необходими процедури за повишаване на ефективността на комуникацията между тях.

7. Съществува необходимост от прилагане на активна политика за реализиране на проекти, финансирани със средства по различните оперативни програми на Структурните фондове и Кохезионния фонд на ЕС, както и чрез други фондове и програми, за да се осигури допълнителен финансов ресурс и дългосрочно положително въздействие върху местната общност.

8. Организирането и осигуряването на дейностите за подкрепа на личностното развитие на територията на община Асеновград е динамичен процес, който подлежи на оптимизиране в съответствие с разпоредбите на ЗПУО, с променящите се потребности на образователната система и налага координираност между всички участници в образователния процес и органите на управление на централно и местно ниво, с цел осигуряване на подходяща физическа, психологическа и социална среда за развиване на способностите и уменията на всяко дете и ученик.

9. Материално-техническа база (МТБ)

Във всички детски градини на територията на община Асеновград има създадени добри материални условия за обучение, възпитание и отглеждане на деца от 2 – 3 годишна възраст до постъпването им в I-ви клас и има кадрови ресурс за осъществяване на дейността си.

Идентифицирани потребности:

Детските площадки в ДГ на територията на община Асеновград се нуждаят от подновяване, за да се приведат в съответствие с нормативните изисквания, а също така трябва да се изгради достъпна архитектурна среда за хора с увреждания.

Като цяло училищата на територията на община Асеновград имат добър сграден фонд, добре поддържана материално-техническата база и добри специалисти.

В повечето учебни заведения липсва изградена достъпна архитектурна среда за хора с увреждания.

Сградата, в която се помещава **Помощно училище „Св. Архангел Михаил“**, гр. Асеновград, не отговоря на необходимите архитектурни изисквания. Ремонт и

преобразуване на сградата е нецелесъобразно предвид липсата на канализация и възможност за изграждане на вътрешни санитарни възли, отговарящи на съвременните изисквания. Неподходяща локализация и възраст на постройката.

ОУ „Отец Паисий“ – гр. Асеновград е с потребности за:

- саниране на сградите на училището (топло- и хидроизолация) – във вътрешната част на училището,
- спешен ремонт на оградата на училището, която с всеки изминал ден става все по-опасна за живота и здравето на учениците,
- наложително е преасфалтиране на всички площадки в училищния двор поради опасност от травми на учениците.

ОУ „Христо Ботев“ – гр. Асеновград е с потребности за:

- саниране на сградите на училището (топло- и хидроизолация),
- ремонт на оградата на училището,
- ремонт на котлите на парната инсталация,
- врати с паникбутони,
- ремонт на стълбището на малката сграда.

ОУ „Никола Вапцаров“ – гр. Асеновград

Архитектурната сграда не отговаря на изискванията за обучение на деца със СОП с някои заболявания. Двете налични рампи не са достатъчни. Необходими са: специален санитарен възел, асансьор и други съоръжения, свързани с придвижването и обучението, и осигуряване на безопасни условия на децата с определени заболявания.

Няма помещения за занимания, оборудвани със специални мебели, специализирана и подкрепяща среда, технически средства.

ОУ „Петко Каравелов“ – гр. Асеновград и ОУ „Проф. д-р Асен Златаров”- с. Боянци не разполагат с физкултурен салон.

Заклучение

Включването на подкрепата за личностно развитие като нов компонент в закона отваря пътя за трансформация на образователната среда и за организиране на всички нейни елементи, обединяване на ресурсите, изграждане на позитивен психологически климат на приемане на различията, емоционално благополучие и успех на всеки. Подкрепата извежда на преден план динамичния аспект на учителните отношения между ученика и учителя и отношенията между учениците, учителите, родителите, специалистите и другия персонал, при които всеки един участва в процеса на разкриване и развитие на индивидуалния потенциал и приобщаване. Успехът на този процес минава през преместване центъра на приобщаващото образование в детската градина и в училище, през овластяване на образователните институции и на тяхното лидерство, през превръщането на детската градина и училището в общност от професионалисти, които имат и знанията, и уменията как да бъдат полезни на децата, които работят в отношения на доверие, в екип, с участието на родителите и най-вече – с участието на самите деца.

ОБЩИНА БРЕЗОВО

Актуално състояние и идентифицирани потребности от подкрепа за личностно развитие на децата и учениците

Областна стратегия за подкрепа за личностно развитие на децата и учениците в област Пловдив 2017-2020 г.

В системата на образованието в община Брезово функционират 4 общински училища и 3 общински детски градини, като общият брой на децата и учениците е 743, а именно:

1. ДГ „Вела Благоева“ – Брезово, общинска детска градина с 93 деца
2. ДГ „Светлина“ – с. Стрелци – филиал на ДГ „Вела Благоева“ с 9 деца
3. ДГ „Роза“ – с. Борец, общинска детска градина с 15 деца
4. НУ „Св. св. Кирил и Методий“ – с. Борец: 4 паралелки, 33 ученици, подг. гр. 10
5. ОУ „Св. св. Кирил и Методий“ – с. Стрелци (средишно): 7 парал., 99 ученици
6. ПГ „Златю Бояджиев“ – гр. Брезово: 7 парал., 133 ученици
7. СУ „Христо Смирненски“ – гр. Брезово (средишно): 17 парал., 351 ученици

Обща подкрепа

В община Брезово е осигурена обща подкрепа за личностно развитие на всички деца и ученици. А тя включва:

- Екипна работа между учителите.
- Ранно оценяване на потребностите и превенция на обучителните затруднения.
- Занимания по интереси.
- Грижи за здравето въз основа на информация от родителя за здравословното състояние на детето и за проведени медицински изследвания и консултации.

Допълнителна подкрепа

Изградени са координиращи екипи, които въз основа на наблюдения и анализ на учителите разпознават потребностите на учениците от подкрепа за личностно развитие. Училищата и ДГ не разполагат с психолог, логопед и ресурсен учител, което затруднява работата по осигуряването на допълнителна подкрепа.

На територията на общината няма Център за подкрепа на личностното развитие, но се обмисля създаването на такъв като място, което да организира дейности за приобщаване, обучение и възпитание на децата и учениците, подпомагащи развитието на техните интереси и способности.

Като цяло учебните заведения на територията на **община Брезово** имат много добър сграден фонд, добре поддържана материално-техническа база и добри специалисти. В НУ „Св. Св. Кирил и Методий“ – с. Борец, ОУ „Св. Св. Кирил и Методий“ – с. Стрелци отоплението е на твърдо гориво. Децата и учениците се обучават и възпитават в съответствие с индивидуалните им образователни потребности, като им се осигурява подходяща физическа, психологическа и социална среда за развитие на способностите и уменията.

Като **слаби страни** се идентифицират следните проблеми и в детските градини, и в училищата:

- Намаляване на броя на учениците на територията на община Брезово, което води до опасност от закриване на ДГ „Роза“ – с. Борец, Филиал „Светлина“ – с. Стрелци, и съкращаване на персонал в ДГ „Вела Благоева“ – гр. Брезово, от сливане на паралелки и недостиг на средства за извънкласна дейност в НУ „Св. Св. Кирил и Методий“ – с. Борец, ОУ „Св. Св. Кирил и Методий“ – с. Стрелци, а в ПГ „Златю Бояджиев“ – гр. Брезово и СУ „Христо Смирненски“ – гр. Брезово до опасност за изпълнението на план-приема за следващата учебна година.

Областна стратегия за подкрепа за личностно развитие на децата и учениците в област Пловдив 2017-2020 г.

- Увеличаване на броя на учениците, чийто майчин език не е българският;
- Ниска мотивация за учене;
- Затруднена работа с учениците в сборни полуинтернатни групи;
- Недостатъчна подкрепа на децата от страна на родителя.

Силни страни:

В детските градини и училищата на територията на община Брезово работят добри педагогически специалисти и има добър микроклимат за развитие на децата. Осигурен безплатен транспорт, закуски и обяд на пътуващите ученици. Сградният фонд и МТБ поетапно се обновяват.

Възможности:

При необходимост могат да бъдат сформирани екипи за подкрепа на ученици, застрашени от отпадане.

Заплахи:

Намалява броят на учениците на територията на община Брезово за изпълнението на план-приема за следващата учебна година.

ОБЩИНА КАЛОЯНОВО

Актуално състояние и идентифицирани потребности от подкрепа за личностно развитие на децата и учениците

На територията на община Калояново функционират 5 основни училища и 8 детски градини. Детските градини са общински, като в селата Иван Вазово и Ръжево Конаре са средишни. В 2 от детските градини съществува яслена група. В системата на предучилищното образование децата, които посещават детски градини в община Калояново са 324. От тях със СОП са 2 деца, като с тях работят специалисти от РЦПППО – гр. Пловдив.

Училищата в селата Песнопой, Ръжево Конаре и Калояново са средишни, в тях се обучават учениците от населените места, в които няма училище. Общият брой на учениците е 548, разпределени в 38 паралелки. За сравнение, броят на учениците за учебната 2015 – 2016 г. е бил 578, с 30 повече от настоящата.

За учебната 2016 – 2017 г. Общински съвет Калояново е утвърдил 24 маломерни паралелки, като недостигът на ученици в паралелките се дофинансира със средства от общинския бюджет.

След проучване на общата и допълнителна подкрепа за личностно развитие на децата и учениците, която институциите (детски градини, училища) в системата на предучилищното и училищното образование на територията на **община Калояново** осигуряват, са определени следните приоритети в дейностите за подкрепа за личностно развитие:

- регистрирани са потребности от предоставяне на допълнителна подкрепа за личностно развитие на деца със специални образователни потребности, с изявени дарби, в риск от социално изключване;

- има недостиг на квалифицирани кадри за работа с деца със СОП и с изявени дарби;

Препоръки:

- необходимо е да се прилагат активни политики за реализиране на проекти, финансирани със средства по различните Оперативни програми, за да се осигури допълнителен финансов ресурс и дългосрочно положително въздействие върху децата и учениците;

- дейностите за подкрепа на личностното развитие подлежат на оптимизация в съответствие с разпоредбите на ЗПУО и налагат координираност между всички участници в образователния процес и органи на управление на централно и местно ниво.

Силни страни:

- наличие на определен стандарт за издръжка на дете и ученик;
- наличие на гъвкава организация на формите и график на занимания, съобразно свободното време и интереси на участниците;

- разкриване и развиване на талантите и възможностите на учениците и доброто им представяне в конкурси, състезания и олимпиади;

- включване на учителите в различни форми на квалификация;

- засилени мерки за контрол на отсъствията и успеха на учениците;

- повишаване на квалификациите и професионалната компетентност на педагогическите специалисти;

- реализиране на проекти, финансирани със средства по различните оперативни програми, за да се осигури допълнителен финансов ресурс и дългосрочно положително въздействие върху местната общност;

- разработване и работа по индивидуални програми за работа с учениците със СОП и успешното им социализиране;

- организиране на обучение на деца и ученици със СОП във всяка ДГ и училище.

Слаби страни

- нисък стандарт за 1 ученик, който в рамките на една учебна година не се актуализира в съответствие с реалната пазарна икономика;

- ниска заинтересованост на родителите;

- ниска мотивация от страна на учениците за учене и развитие;

- ниско качество на материалите и консумативите поради недостиг на средства;

- липса на мотивация сред учители, които не успяват бързо да се адаптират към новите реалности, и сред учащите, които още не осъзнават образованието като ценност;

- недостатъчно единодействие на част от педагогическата колегия при поставяне на изискванията си към учениците, аргументиране на оценяването на постиженията на учениците;

- недостатъчно познаване на нормативната уредба от страна на част от педагогическия персонал;

- недостиг на мотивирани педагогически кадри с добра подготовка и професионална квалификация;

Областна стратегия за подкрепа за личностно развитие на децата и учениците в област Пловдив 2017-2020 г.

- ниска мотивация от страна на персонала;
- все още не се отчитат в достатъчна степен индивидуалните особености на всяко дете и насочването на конкретен специалист за неговата интеграция и специална подготовка;
- недостатъчен брой обучени учители за работа с деца със СОП;
- недобри материални условия в институциите по отношение на обучението на деца и ученици със СОП.

Възможности

- осигуряване на качествена образователна структура – институции на предучилищното и общото обучение;
- създаване на привлекателна учебна среда, която се изразява в оборудвани компютърни кабинети с интернет достъп, учебни кабинети по отделните учебни дисциплини, физкултурни салони, осъвременени библиотеки, ученически столове;
- осигуряване на разнообразие от съвременни учебно-технически средства за реализиране на образователно-възпитателния процес;
- предоставяне на допълнителна подкрепа за личностно развитие на деца със специални образователни потребности, с изявени дарби, в риск от социално изключване, отговаряща на новите предизвикателства;

Заплахи

- Тенденция към намаляване на броя на децата и учениците поради влошената демографска картина и наличието на групи/паралелки с минимален и под минималния брой деца/ученици налага извършване на оптимизация в системата на предучилищното и училищното образование в община Калояново;
- предпочитания за мигриране в по-големи икономически центрове в страната и в чужбина;
- недобро отношение на обществото към образованието и училището като цяло;
- недостатъчно средства за осъвременяване на всички институции в СПУО;
- липса на средства за закупуване и обновяване на вече остаряла МТБ и средства за обучение.

Обобщение и изводи от анализа Калояново

След изложената информация за състоянието на предучилищното и училищно образование на територията на община Калояново и взаимодействието между ключовите фактори в процеса на предоставяне на подкрепа за личностно развитие, се направи оценка, идентифицираха се нужди и се изведоха следните изводи:

- необходимо е да се повишава средният брой ученици в паралелка на ниво община чрез ежегодно оптимизиране на паралелките;
- поетапно да се намалява броят на слетите паралелки с цел подобряване на образователния процес;

Областна стратегия за подкрепа за личностно развитие на децата и учениците в област Пловдив 2017-2020 г.

- да продължи осъществяването на целодневна организация на учебния процес като инструмент за превенция на отпадане от училище, за осигуряване на специализирана помощ при подготовката, за развиване на таланти и удовлетворяване на потребности и интереси;
- с цел да се отговори на изискванията за създаване на приобщаващо и подкрепящо образование за личностно развитие на децата и учениците, да се осигурят условия, както и екипи от висококвалифицирани специалисти: педагози, психолози, ресурсни учители, логопеди, които ще направят оценка и ще осъществят допълнителна подкрепа на деца и ученици, имащи необходимост от приобщаване и социализация;
- създаване на подходяща подкрепяща среда за деца със СОП повсеместно – достъпна архитектурна, обща и специализирана среда, технически средства, специализирано оборудване, дидактически материали, методики и специалисти;
- да се приложат различните форми на обучение, заложи в новия ЗПУО, с цел да се отговори на потребностите и да се даде достъп до образование, както и да се предотврати преждевременно отпадане и ранно напускане на училище;
- повишаване на квалификациите и професионалната компетентност на педагогическите специалисти;
- необходимо е разработване и прилагане на програма за кариерно ориентиране на учениците на ниво училище, за да се повиши мотивацията на учениците да завършат училище;
- създаване на условия за сътрудничество между всички участници в образователния процес – учебни заведения, органи на местното самоуправление и Регионалното управление на образованието, семействата и общността;
- обновяване и модернизирание на образователната инфраструктура;
- стимулиране на развитието на образователния процес с цел подобряване на знанията, уменията и възможностите на децата и учениците;
- включване на учениците в групи за допълнителна подготовка;
- разширяване на извънкласните занимания съгласно интересите на учениците и внедряване на добри европейски практики в тази сфера;
- да се обогати книжното богатство на библиотеките, за да станат любимо място за отдих и творчество;
- разработване и актуализиране на законови и подзаконови нормативни документи.

Заклучение

Подкрепата за личностно развитие на децата и учениците трябва да осигурява подходяща физическа, психологическа и социална среда за развитие на способностите и уменията им и за пълноценното им участие в общността на детската градина и на училището. Тя трябва да се предоставя в съответствие с индивидуалните образователни потребности на всяко дете и на всеки ученик и чрез включване на ресурси, насочени към премахване на пречките пред ученето и научаването и към създаване на възможности за равноправен старт на децата и учениците в социалния живот и пълноценна личностна реализация.

Областна стратегия за подкрепа за личностно развитие на децата и учениците в област Пловдив 2017-2020 г.

Подкрепата извежда на преден план сътрудничеството и загрижеността между всички участници в процеса на приобщаващото образование, за да се превърне детската градина/училището в територия с позитивен психоклимат, в среда на взаимно доверие и емоционално благополучие за изява на всяка индивидуалност.

ОБЩИНА КАРЛОВО

Актуално състояние и идентифицирани потребности от подкрепа за личностно развитие на децата и учениците

В община Карлово функционират 8 основни общински детски градини – 5 в град Карлово и 3 в другите градове на общината. С изключение на ДГ „Зорница“ – гр. Карлово към всички останали основни общински детски градини има детски заведения с втори, трети и четвърти адрес от други населени места в общината. Към ДГ „Първи юни“ – гр. Карлово са с. Войнягово и с. Дъбене; към ДГ „Слънце“ – гр. Карлово е кв. Сушица; към ДГ „Гина Кунчева“ – гр. Карлово е с. Каравелово; към ДГ „Васил Левски“ – гр. Карлово са с. Богдан и с. Климент; към ДГ „Ана Козинарова“ – гр. Клисурса са с. Розино, с. Кърнаре и с. Христо Даново; към ДГ „Радост“ – гр. Калофер е с. Васил Левски; към ДГ „Вяра, Надежда и Любов“ – гр. Баня са с. Ведраре и с. Соколица. Има и една 1 държавна детска градина – ДДГ „Светлина”.

Във всички детски градини обучението е целодневно, с изключение на с. Соколица, където групата е полудневна.

С яслени групи са 4 детски градини – ДГ „Зорница“ – гр. Карлово, ДГ „Васил Левски“ – гр. Карлово, ДГ „Радост“ – гр. Калофер и ДГ „Вяра, Надежда и Любов“ – гр. Баня (в с. Ведраре).

Има 2 деца със СОП в ДГ „Слънце“ – гр. Карлово.

На основание чл. 265 и чл. 266, ал. 1 от ЗПУО, в сила от 01.08.2016 г., през месец ноември 2016 год. са създадени Обществени съвети във всички детски градини.

На територията на община Карлово функционират 12 общински училища – 2 средни, 9 основни и 1 начално, както и 4 държавни ПГ. Подготвителни групи има в 7 училища (НУ „Васил Левски“ – с. Иганово – 1 група, ОУ „Райно Попович“ – гр. Карлово – 2 групи, ОУ „Св.св. Кирил и Методий“ – с. Ведраре – 1 група, ОУ „Васил Левски“ – с. Кърнаре – 1 група, ОУ „Христо Г. Данов“ – с. Розино – 3 групи, ОУ „Ген. Карцов“ – с. Христо Даново – 1 група и в СУ „Васил Левски“ – гр. Карлово – 1 група).

ДЕТСКИ ГРАДИНИ

Идентифицирани потребности:

- Системен контрол за безопасното състояние на МТБ в ДГ. Своевременно отстраняване на повреди с цел опазване живота и здравето на децата и персонала.
- Обогатяване и поддържане на материално-техническата база:
- осъвременяване на интериора на всички занимални;
- извършване на необходимите ремонти в отделните помещения, текущи и планирани.

Областна стратегия за подкрепа за личностно развитие на децата и учениците в област Пловдив 2017-2020 г.

- Създаването на подходяща материална среда е необходимо условие за израстването на децата. Тя трябва да е благоприятна, привлекателна, разнообразна и мобилна, съчетаваща традициите и достиженията на модерното предучилищно възпитание, в която детето да се чувства добре, да има право на избор, да получи обич и качествена подготовка за училище. Участието на родителите в изграждането и оформянето на материалната и учебно-възпитателна среда ги прави съпричастни към проблемите на образованието и възпитанието на децата в условията на детската градина.

- ИКТ за обезпечаване на обучението на децата и нужда от оперативен и демонстративен материал по ДОС

Обогатяване на игровата и дидактичната база:

- обогатяване и разнообразяване на кътовете за игра в групите;

- пълноценно използване на наличната база;

- създаване на положителни емоции и удовлетвореност у децата.

- Необходимо е оптимизиране на възможностите на детските заведения за превръщане в центрове за образователна, културна и социална дейност като атмосфера, дух и начин на мислене за осъществяване на многостранни инициативи. Важно за развитието на децата е богатството и разнообразието на дидактични материали, техника и съоръжения за игра и дейност. Дидактичната игра е своеобразно средство за възпитание и обучение на децата, в основата на което стои връзката между увлекателната, радостната игра и достъпния, продуктивен учебен процес. Чрез нея се решават интелектуални задачи в занимателна форма при спазване на определени правила.

- Работа в посока на приобщаващото образование съгласно Наредба за приобщаващо образование от 11.11.2016г.

- Осигуряване на качествено образование за всички деца, което ще позволи на всяко от тях да развие пълния си потенциал. В момента в община Карлово има непригодна приобщаваща среда в училище и недостатъчен брой ресурсни учители

- Разкриване на щатове за ресурсен учител, логопед и психолог. (Карлово)

- Кандидатстване по различни проекти и програми за финансиране.

- Материално-техническа база:

Капацитетът на по-голямата част от сградите на детските градини в град **Карлово** отговаря на броя обучаващи се в момента деца. Наличната материално-техническа база не отговаря на изискванията в: ДГ „Васил Левски“ – гр. Карлово, с. Климент и с. Богдан; ДГ „Вяра, Надежда и Любов“ – гр. Баня, с. Ведраре и с. Соколица; ДГ „Ана Козинарова“ – гр. Клисурса, с. Розино, с. Кърнаре и с. Христо Даново.

Обновяване на материалната база

Нужда от изграждане на масивни сгради има в с. Розино, с. Кърнаре, с. Христо Даново, с. Дъбене, с. Васил Левски, кв. Сушица, с. Соколица и с. Климент с подходяща среда за провеждане на съвременен учебен процес.

Обкръжаващата среда във всички детски градини трябва да бъде предизвикателна, функционална, интерактивна, комбинативна и безопасна.

Необходимо е изграждане на съвременна инсталация за охрана на сградите и дворовете на детските заведения (Карлово)

Изграждане на физкултурни салони

Липсват физкултурни салони в детските заведения. За утвърждаване на здравето като ценност чрез здравословен начин на живот е необходимо провеждане на ефективни спортни подготвителни дейности за раздвижването и закаляването на децата.

Обновяване на площадките за игра

Наложително е основно преустройство на дворното пространство поради липса на съвременни настилки на двора и уреди за игра съгласно европейските стандарти.

Цялостен ремонт на вътрешната архитектура в детските градини извън гр. Карлово

Наличната материално-техническа база на училищата в **община Карлово** позволява нормалното протичане на качествен учебно-възпитателен процес. Училищата не изпитват затруднения при обезпечаване с класни стаи, с изключение на ОУ „Христо Г. Данов“ – с. Розино. Общото състояние е задоволително, но се нуждае от модернизирани и обновяване.

Идентифицирани потребности:

- Саниране на сградите;
- Ремонт на площадки и физкултурни салони;
- Изграждане на физкултурни салони в ОУ „Христо Г. Данов“ – с. Розино и в НУ „Васил Левски“ – с. Иганово;
- Подновяване на отоплителните системи;
- Изграждане на кабинет за психолог, с оглед оказване на допълнителна и обща подкрепа на децата, които имат нужда от нея;
- Изграждане на съвременна инсталация за охрана на сградите и дворовете;
- Подновяване на басейна в СУ „Христо Проданов“ – гр. Карлово;

Изводи и препоръки

След изложената информация за състоянието на предучилищното и училищното образование на територията на община Карлово и взаимодействието между ключовите фактори в процеса на предоставяне на подкрепа за личностно развитие, се направи оценка, идентифицираха се нужди и се изведоха следните изводи:

Силни страни

- В община Карлово има изградена и добре функционираща система за предучилищно и училищно образование (СПУО) за обезпечаване на общата и допълнителната подкрепа за личностно развитие, които се осигуряват там, където са детето и ученикът – в детските градини и в училищата.
- В община Карлово съществуват условия за осъществяване на подкрепата за личностно развитие на децата и учениците от институциите в СПУО, съвместно с държавните и местните органи и структури и доставчиците на социални услуги.
- Община Карлово е разработила самостоятелно и прилага цялостни политики за обезпечаване на дейностите за подкрепа на личностно развитие чрез дофинансиране и общински образователни и младежки програми, програми за спорт, превенции, здраве и социални дейности;

Областна стратегия за подкрепа за личностно развитие на децата и учениците в област Пловдив 2017-2020 г.

- Създадени са условия за сътрудничество и отношения на загриженост между всички участници в процеса на образование, като са необходими процедури за повишаване на ефективността на комуникацията между тях;
- Внедрени са съвременни технически средства за управление, обучение и комуникации.
- Има разнообразие от съвременни учебно-технически средства за реализиране на образователно-възпитателната програма;
- Педагогическата колегия е с много добра квалификация и опит, отговорно отстояваща професионалните си ангажименти;
- Реализирани проекти с участието на учители и ученици;
- Създадени условия за удовлетворяване на интересите, желанията и потребностите за личностно израстване и реализация на децата и учениците в свободното от учене време;
- Създадени разнообразни условия за изява и участия в конкурси, конференции, олимпиади, спектакли, състезания, празнични програми, изложби, открити занимания и др. на всяко дете и ученик, участващ във формите на извънкласна дейност;
- Осигурени условия за надграждане на получените в училище знания, умения и компетентности на учениците и повишаване на мотивацията за активно учене;
- Създадени условия за максимално прилагане на практика на усвоените знания и формиране на личностни качества;
- Наличие на гъвкава организация на формите и график на занимания съобразно свободното време и интереси на участниците;
- Осигуряване на свободен избор и достъп до учебните групи чрез заявления за участие, анкетно допитване и проучване на потребностите от практически занимания;
- Създаден много добър микроклимат на работа и взаимоотношения между педагозите, деца, ученици, родители, позитивен организационен климат, създадени условия за сътрудничество и ефективна комуникация;
- Създадени условия за професионално насочване на подрастващите и прилагане на практика на усвоените умения в учебните групи;
- Споделяне на добри практики с колеги от други детски градини в страната и повишаване на квалификацията на учителите.
- Развита система за вътрешна квалификация, провеждане на открити занимания, обмен на добри практики и съвместни инициативи.

Слаби страни община Карлово

- Слаб интерес от развитие и обучение на част от учениците и техните родители поради трудна реализация на пазара на труда;
- Демотивация за учене от ниското заплащане на висококвалифициран труд в региона;
- Ограничен достъп до услуги в подкрепа на личностното развитие на учениците от селата;
- Невъзможност за осигуряване на педагогически съветник, логопед и ресурсен учител във всяко училище на територията на общината;
- Липса на адекватно отношение на обществото към образованието и училището като цяло;
- Ниско заплащане на труда и нарастващ обществен негативизъм към учителската професия;

Областна стратегия за подкрепа за личностно развитие на децата и учениците в област Пловдив 2017-2020 г.

- Намалена мотивация на педагогическия персонал за справяне с трудностите, съпътстващи ежедневно учебния процес;
- Ниска заинтересованост на родителите;
- Намаляване броя на децата (ниска раждаемост) поради липса на работа за младите хора и изселването им от общината;
- Засилващи се процеси на задълбочаващ се дисбаланс в териториалното разпределение на населението – съсредоточаване на хората в активна възраст в големите и областните градове и застаряването на населението в селата;
- Неспазване на графика на заниманията по групи поради въвеждане на целодневна организация на учебния ден в училище;
- Постоянни и обемни изменения в нормативната уредба, които изцяло ангажират времето на педагогическия персонал.
- На територията на община Карлово не съществува ЦПЛР и Център за ресурсно подпомагане.

Възможности

- Разработване на общинска стратегия и програма за подкрепа за личностно развитие на децата и учениците от община Карлово;
- Създаване на подходяща образователна среда и оборудване за подкрепа и развиване на способностите и уменията на учениците в съответствие с държавните образователни стандарти;
- Назначаване на педагогически съветник, логопед, ресурсен учител и мед. специалист във всяко училище и детско заведение с цел ефективна подкрепа за личностно развитие.
- Осигуряване на разнообразие от съвременни учебно-технически средства за реализиране на образователно-възпитателния процес;
- Включване на родителите в инициативи и съвместни дейности;
- Тясно сътрудничество между детската градина, училищата и ЦПЛР за насочване на талантивите деца към школите, както и на деца с проблеми с цел превенция.

Заплахи

- Тенденция към намаляване на децата и учениците на територията на община Карлово;
- Свиване на свободното време на децата с въвеждане на целодневното обучение;
- Липса на специалисти за реализиране на допълнителната подкрепа на учениците;
- Ниска мотивация при учениците за придобиване на образование;
- Демотивиране на педагогическите специалисти, които реализират допълнителната подкрепа;
- Липса на ефективно диагностициране на деца със СОП;
- Недостиг на финансови средства за осигуряване на подходяща образователна среда, съгласно държавните образователни стандарти.

ОБЩИНА КРИЧИМ

Актуално състояние и идентифицирани потребности от подкрепа за личностно развитие на децата и учениците

Областна стратегия за подкрепа за личностно развитие на децата и учениците в област Пловдив 2017-2020 г.

На територията на община Кричим има 2 общински детски градини, в които се обучават общо 244 деца при капацитет 265 деца. В детските градини работят 19,5 души педагогически персонал и 20 – непедagogически.

На територията на община Кричим има 2 начални училища и 1 средно училище с общ брой паралелки 36, 811 ученици при капацитет 784 ученици. Общият брой на педагогическия персонал е 76,75, а на непедagogическия – 18,5.

Обща и допълнителна подкрепа за личностно развитие

Изводи и препоръки:

1. От предоставената информация до момента става ясно, че учебните заведения и детските градини на територията на община Кричим не разполагат с достатъчен ресурс за осигуряване на обща и/или допълнителна подкрепа в съответствие с изискванията на новия Закон за предучилищното и училищното образование, в сила от 01.08.2016 г.

2. Общинските училища и детски градини на територията на гр. Кричим имат сериозна необходимост от тесни специалисти, както за работа с деца със СОП, така и за предоставяне на обща подкрепа за личностно развитие – като консултиране за ранно професионално ориентиране чрез стимулиране развитието на личностни качества, социални и творчески умения, за кариерно развитие, за ранно оценяване на потребностите и превенция на обучителните затруднения, грижа за здравето, занимания по интереси, дейности по превенция на насилието и преодоляване на проблемното поведение, за формиране на устойчиви нагласи и мотивация за учене през целия живот и др. Значителна част от тези потребности към настоящия момент се покриват чрез реализацията на различни проектни предложения.

3. Материално-техническа база

Детските градини на територията на община Кричим разполагат с материална база, която покрива базовите потребности на децата за провеждането на учебния процес и осигуряват безопасна среда. Липсва изградена достъпна среда за деца със специални потребности.

Идентифицирани потребности: необходимост от физкултурен салон, обновяване на легловата база и санитарните възли.

Училищата на територията на община Кричим са снабдени с необходимата материална база за нормалното провеждане на учебния процес. В две от училищата липсва изградена достъпна архитектурна среда за деца със специални нужди. Специализираните кабинети В СУ „П. Р. Славейков” имат нужда от обновяване. Плувният басейн в същото училище се нуждае от основен ремонт и възстановяване.

4. Съгласно новия ЗПУО държавната политика за осигуряване и предоставяне на обща и допълнителна подкрепа за личностно развитие на децата и учениците на общинско ниво се осъществява чрез организиране на дейности за развитие на индивидуалните им способности и дарования в областта на науките, технологиите, изкуствата, спорта, придобиването на умения за лидерство, изграждане на култура в

организацията и самоорганизацията на децата и учениците, активизиране на взаимодействието между детската градина/училището, семейството и социалната среда и др. Подкрепата за личностно развитие се прилага в съответствие с индивидуалните образователни потребности на всяко дете и всеки ученик.

5. Разкриването на Център за подкрепа за личностно развитие в община Кричим ще създаде реални предпоставки както за удовлетворяване на потребностите на училищата и детските градини в общината, така и за нуждите на съседни общини. През 2017 г. община Кричим сключи договор с ОУ „Петър Бонев“ в община Перушица за предоставяне на допълнителна подкрепа на определен брой деца чрез специалистите, които работят в Центъра за обществена подкрепа и имат дългогодишен опит в работата си с деца със СОП. Разкриването на Център за подкрепа за личностно развитие към община Кричим ще даде възможност за подобряване на организацията и провеждането на дейностите за развитие на интересите, способностите, компетентностите и изявиите в областта на науките, технологиите, изкуствата и спорта, и осигуряване на обща и допълнителна подкрепа на децата и учениците, в т.ч. и на децата със СОП.

ОБЩИНА КУКЛЕН

Актуално състояние и идентифицирани потребности от подкрепа за личностно развитие на децата и учениците

На територията на община Куклен функционира 1 детска градина „Приатели“, която е общинска. В детската градина има и яслени групи. Общият брой на децата е 162 при капацитет 164. В градината работят 14 души педагогически персонал и 18 - непедagogически персонал.

На територията на община Куклен има 2 средни училища: СУ „Отец Паисий“ и Професионална гимназия по селско стопанство. С промените в новия закон за училищно и предучилищно образование, ПГ по СС се предвижда да се преобразува в общинска гимназия. В двете СУ на територията на община Куклен има общо 22 паралелки, общ брой ученици 449 при капацитет 554, 47 души педагогически персонал, 20 души непедagogически персонал. На допълнителна подкрепа е само 1 ученик с хронично заболяване.

На територията на община Куклен няма Център за подкрепа за личностно развитие.

Детски градини

Учебна и материална среда: Материално-техническата база на Детска градина „Приатели“ е в добро конструктивно състояние, като е осигурена среда за нормалното протичане на учебния процес и безопасното и здравословно пребиваване на децата. Въз основа на направения анализ, се идентифицират някои потребности по отношение на материално – техническата база, които следва постепенно да се осигурят. Това са най-вече по отношение на учебно-техническото оборудване с цел да се осъвремени учебния процес, по отношение на пропускателния режим, по отношение на физическата

активност и възможностите за спорт, както и някои конструктивни подобрения за улесняване достъпа до сградите за деца и лица с увреждания.

Училища

Материално-техническа база: Сградата на СУ „Отец Паисий“ - Куклен е в добро конструктивно състояние, санирана и добре отопляема. Има осигурени учебно-технически средства за обезпечаване на учебния процес. **Идентифицирани потребности:** изграждане на допълнителни съоръжения за достъп до училищната сграда за деца и лица с увреждания; липса на кабинети по учебни предмети; необходимост от реконструкция на спортните площадки в училището; една част от сградата (т. н. „старо крило“) е неизползваемо и следва да се реконструира и ремонтира цялото, за да може да се използва.

Сградата на Професионална гимназия по селско стопанство в Куклен е в добро конструктивно състояние, но има нужда от саниране и реализиране на мерки за енергийна ефективност, както и от изграждане на допълнителни съоръжения за достъп до училищната сграда за деца и лица с увреждания; осигуряване на медицински кабинет; подобряване енергийната ефективност на учебната сграда и ремонт на отделни нейни части; подобряване състоянието на сградния фонд и материално-техническото оборудване на учебния полигон; - ремонт на физкултурния салон и спорните площадки; осигуряване на съвременна система за охрана и безопасност; осъвременяване и осигуряване на ново учебно-техническо оборудване.

Изводи и препоръки:

Силни страни:

- наличие на материална база в добро конструктивно състояние;
- сравнително добра снабденост и състояние на учебно-техническите средства: най-вече по отношение на СУ „Отец Паисий“;
- наличие на добре обезпечени библиотеки в училищата и наличие на достъпен библиотечен фонд в НЧ „Н. Вапцаров“ – гр. Куклен;
- наличие на квалифициран преподавателски персонал;
- наличие на традиции и исторически опит на институциите в системата на училищното и предучилищното образование в община Куклен;
- внедрени системи за финансово управление и контрол в институциите от системата за училищно и предучилищно образование в община Куклен;
- добър имидж и доверие сред населението, като по-голямо е спрямо СУ „Отец Паисий“ и ДГ „Приятели“, но не достатъчно спрямо ПГ по СС;
- наличие на програми за валидиране на професионални умения и компетентности в ПГ по СС;
- близост на община Куклен до областния център гр. Пловдив и до град с локално икономическо и културно значение – гр. Асеновград;
- близост на община Куклен до основни пътни артерии.

Слаби страни:

Областна стратегия за подкрепа за личностно развитие на децата и учениците в област Пловдив 2017-2020 г.

- остаряла материална и техническа база, основно що се отнася до ПГ по СС и старата част на сградата на СУ „Отец Паисий“;
- недостатъчно финансиране за издръжка на учениците, която да покрие по-широк набор от мерки за обща и допълнителна подкрепа за личностното развитие;
- липса на достатъчно квалифицирани специалисти, които да бъдат ангажирани в училищните институции, като психолози, рехабилитатори, логопеди и др., както и достатъчен финансов ресурс за тяхното осигуряване;
- липса на подготвени млади кадри, с желание за развитие.

Възможности:

- наличие на Промислено-търговска зона Куклен, част от Икономическа зона „Тракия“ с потенциал за привличане на нови производства и разкриване на нови работни места за реализация на завършилите;
- наличие на интерес от някои от големите инвеститори в региона по отношение на подготвени кадри от професионалните гимназии;
- наличие на 2 неправителствени организации, с насоченост към подпомагане работата с деца и лица в риск;
- желание и традиции в партньорството между образователните институции в община Куклен и бизнес и социални партньори за реализиране на съвместни дейности за обща и допълнителна подкрепа за личностно развитие;
- регламентиране на създаването на обществени съвети към образователните институции, които дават възможност за осигуряване на по-широко участие на заинтересовани за развитието на образователните процеси;
- действащи европейски програми и фондове за обезпечаване на дейности, свързани с допълнителната подкрепа за личностно развитие на децата и учениците.

Заплахи:

- намаляваща раждаемост и влошаване на демографската структура на населението като средносрочна и дългосрочна тенденция;
- намаляване на финансирането на образователните институции по линия на държавния бюджет във връзка с намаляващата раждаемост и намаляване на броя на децата в детската градина и на учениците в училищата;
- чести и противоречащи си промени в нормативната база и несъгласуваност между закони, правилници и др. регламенти;
- намаляващ престиж на професионалното образование, особено в сферата на селското стопанство, поради промени в икономическия сектор.

ОБЩИНА ЛЪКИ

Актуално състояние и идентифицирани потребности от подкрепа за личностно развитие на децата и учениците

В община Лъки има 1 училище – СУ „Христо Ботев“ – гр. Лъки и 1 детска градина – Детска градина „Юрий Гагарин“ – гр. Лъки. Общият брой на учениците в общинските училища за учебната 2016 – 2017 г. е 128, а броят на децата в детската градина е 57. Броят на паралелките в училището е 11, а на групите в детската градина – 3.

ИЗВОДИ И ПРЕПОРЪКИ

В резултат на анализа на обективните и субективни фактори, влияещи на образователната система в община Лъки, могат да се формулират следните изводи:

- Ресурсите за подкрепа, които училището и ДГ имат, не са достатъчни на фона на нарастващите социални проблеми на семействата;
- Връзката между училището и родителите като основни партньори невинаги е пълноценна, а доверието между тях – непълно;
- Връзката между училището и системата за закрила на детето към ДСП трябва да бъде превантивна, за да бъде ефективно и навременно взаимодействието, а не да се реагира постфактум;
- Нагласите на обществото трудно се променят по отношение на децата със СОП. В училището трябва да се изгражда добронамерена среда, толерантна и позитивна.
- Материално-техническата база на училището и на детската градина в община Лъки е в добро състояние за провеждане на нормален учебно-възпитателен процес, но се нуждае от осъвременяване и оборудване. Обучението на учениците се извършва на едносменен режим. Капацитетът на сградите отговаря на броя обучаващи се в момента, дори сградният фонд би могъл да поеме много повече ученици и деца на предучилищна възраст, ако не съществува демографският проблем.
- Маломерните паралелки в училището са над 50% от общия брой паралелки, като средният за страната е 15%. В училището няма слети паралелки, но поради нулев прием в предишни години, за учебната 2016/2017 г. няма XI клас.
- От една страна, съществуването на маломерни паралелки задържа семействата в община Лъки, но от друга, е предпоставка за липса на конкуренция в учебния процес и мотивация, за понижаване на качеството на образованието и големи финансови разходи.
- Към момента съществуват слети полуинтернатни групи в училището и слети разновъзрастови групи в детската градина, което също понижава нивото на образователния процес. В ситуация на демографски срив е реална опасността след няколко години да се наложи образуване на слети паралелки.
- В детската градина сформирването на разновъзрастови групи от деца на различни възрасти не е в интерес на образователния процес, но за сформирване на групите решаващ фактор е броят на децата.

ОБЩИНА МАРИЦА

Актуално състояние и идентифицирани потребности от подкрепа за личностно развитие на децата и учениците

ДЕТСКИ ГРАДИНИ

На територията на община „Марица“ има 16 общински детски градини:

- ДГ "Елица" - с. Бенковски
- ДГ "Ралица" - с. Войводиново
- ДГ - с. Войсил

- ДГ "Здравец" - с. Граф Игнатиево
- ДГ "Весела" - с. Калековец
- ДГ "Буратино" - с. Костиево
- ДГ "Мечта" - с. Маноле
- ДГ "Лилия" - с. Манолско Конаре
- ДГ "Щастливо детство" - с. Радиново
- ДГ "Пролет" - с. Рогош
- ДГ "Синчец" - с. Скуtare
- ДГ "Детелина" - с. Строево
- ДГ "Ален мак" - с. Трилистник
- ДГ "Бисер" - с. Труд
- ДГ "Пролет" - с. Царацово
- ДГ "Детелина" - с. Крислово.

Осигурена е добра материално-техническа база, отговаряща на потребностите на децата в детските градини, и са създадени добри условия за провеждане на учебно-възпитателния процес. За всички детски градини е закупено ново обзавеждане и оборудване. През 2016 г. са построени 3 нови детски градини. Изградени са нови площадки за игра. През 2017 г. е извършено разширение на ДГ „Пролет“, с. Рогош, за още две групи и е построена нова детска градина в с. Скуtare в двора на училището за 4 групи. В момента се извършва основен ремонт и енергийна ефективност на ДГ „Мечта“, с. Маноле, а до края на 2017 г. ще бъде извършен основен ремонт и енергийна ефективност на ДГ „Пролет“, с. Царацово.

Идентифицирани потребности:

Необходимо е да бъде извършена подмяна на съоръженията за игра в някои от детски градини и да бъдат изградени физкултурни салони. Трябва да се извърши саниране и подмяна на дограмата на ДГ „Буратино“, с. Костиево.

УЧИЛИЩА

На територията на община „Марица“ функционират 13 училища, от тях 2 са начални, 9 основни, 1 обединено и 1 средно. Седем са средищните училища, обучаващи ученици от населените места със закрити училища и ученици от съседна община.

- НУ "Св. Климент Охридски" - с. Войсил
- НУ "Отец Паисий" - с. Динк
- ОУ "Георги Бенковски" - с. Бенковски
- ОУ "Св. Св. Кирил и Методий" - с. Войводиново
- ОУ "Граф Н. Игнатиев" - с. Граф Игнатиево
- ОБУ "Св. Св. Кирил и Методий" - с. Калековец
- ОУ "Св. Св. Кирил и Методий" - с. Костиево
- СУ "Васил Левски" - с. Маноле
- ОУ "Васил Левски" - с. Рогош
- ОУ "Климент Охридски" - с. Скуtare
- ОУ "Христо Смирненски" - с. Строево
- ОУ "Св. Св. Кирил и Методий" - с. Труд
- ОУ "Дядо Иван Арабаджията" - с. Царацово.

Училищата разполагат с много добра материално-техническа база за обучение, възпитание и труд. Учебно-възпитателният процес се осъществява с успешно прилагане

Областна стратегия за подкрепа за личностно развитие на децата и учениците в област Пловдив 2017-2020 г.

на съвременни информационни технологии – технически добре оборудвани компютърни зали, ремонтирани и ново обзаведени класни стаи, разполагат с медицински кабинет, столова, специализирани кабинети, работилници, библиотеки. Осигурена е безопасна среда за работа чрез видеонаблюдение, СОТ, жива охрана. От учебната 2015 – 2016 г. е отворило врати ново училище в с. Маноле, което ще бъде преобразувано в средно училище от учебната 2017 – 2018 г.

Идентифицирани потребности:

Саниране на 4 училища (предстои през 2017 г. в 2 от тях). Липса на физкултурен салон в някои от училищата. Осигуряване на достъпна архитектурна среда.

ПОТРЕБНОСТИ ОТ ПОДКРЕПА ЗА ЛИЧНОСТНО РАЗВИТИЕ НА ДЕЦАТА И УЧЕНИЦИТЕ

Обща подкрепа:

- В училищата са определени координатор и координиращи екипи за организиране и координиране на процеса на приобщаващото образование за осигуряване на обща и допълнителна подкрепа. По тяхно предложение за всяко дете на обща подкрепа (за преодоляване на обучителни трудности, повишаване на вътрешната мотивация, преодоляване на поведенчески проблеми) и допълнителна подкрепа (деца на ресурсно подпомагане, деца в риск, изявени ученици) са сформирани екипи за подкрепа и са утвърдени индивидуални планове за работа по утвърден график. В екипите за допълнителна подкрепа са включени ресурсни учители от РЦППО. Провеждат се информационни кампании сред родителите и общността за същността и ползите от приобщаващото образование. Осъществяват се регулярни екипни срещи между преподавателите и другите педагогически специалисти за обмяна на добри практики, подкрепа и взаимопомощ между учителите;

- По всички общообразователни учебни предмети в начален и прогимназиален етап се провеждат консултации по график, утвърден от директора, в рамките на един учебен час извън редовните учебни часове;

- За децата, които не владеят български език – имат избираемо по 2 часа седмично български език, факултативно по 2 часа седмично, ЗИП 1 час седмично, работа с ученици с обучителни затруднения по проекта „Твоят час“. В детските градини по проекта „Заедно ръка за ръка – творим красота“ (по ОП НОИР) са сформирани клубове по български език за 5 – 6 годишни деца, които не владеят български език;

- Във всяко едно училище са предвидени дейности за кариерно развитие (някои от тях съвместно с Център за кариерно развитие – Пловдив) с цел стимулиране и насочване на учениците да открият и да участват в интересни за тях занимания, формиращи умения за общуване, комуникативност, гъвкавост, адаптивност в нови и различни условия, формиране на нагласи и умения за работа в екип, да събират, разширяват и задълбочават информацията си за различни професии, изграждане на умения за самоутвърждаване и изразяване на своите способности, да сформират умения за свързване на личностните си характеристики с желаното кариерно развитие, да формират умения за вземане на решения за избор на училище за продължаване в гимназиалната степен на образование;

Областна стратегия за подкрепа за личностно развитие на децата и учениците в област Пловдив 2017-2020 г.

- Заниманията по интереси се реализират ежедневно в ЦДО, както и по проекта „Твоят час“ и СИП. Заниманията по интереси включват дейности за стимулиране развитието на качествата на учениците, социалните им и творчески умения, изява на способностите им. В детските градини се реализира проект „Заедно ръка за ръка – творим красота“ (до 31.12.2018 г.) по ОП НОИР, по който има сформирани 33 клуба по интереси;

- В някои от училищата има училищна библиотека, която разполага с художествена и учебна литература. Към ОУ „Св. Св. Кирил и Методий“, с. Калековец, е назначен на щат библиотекар;

- Във всяко училище има медицински кабинет, в който работи медицинска сестра, която обслужва децата и учениците от училището и детската градина от съответното населено място. В часовете на класния ръководител са включени теми за здравно образование, свързани със здравословен и безопасен начин на живот. Педагогическите съветници провеждат лекции за тютюнопушене, наркомания, алкохолизъм, сексуално здраве и култура;

- Учениците участват активно в олимпиади, конкурси, състезания, изложби, базари на училищно и общинско ниво. Награждават се с морални и материални награди;

- Към всяко училище функционира училищна комисия за противодействие на училищния тормоз, която работи в тясно взаимодействие с МКБППМН и ДПС при РУ – Труд. Осъществяват се дейности по превенция на насилието и преодоляване на проблемно поведение-обсъждане между ученик – класен ръководител, партньорство с родителите, консултиране с педагогически съветник, насочване на ученика към занимания, свързани с неговите интереси, включване на ученика в група за повишаване на социалните умения, наставничество;

- Ежегодно педагогическите специалисти в подготвителна група и I-ви клас извършват ранно оценяване на потребностите и превенция на обучителните затруднения;

- Няма назначен логопед в училищата и детските градини.

Допълнителна подкрепа:

- За децата и учениците със СОП и учениците в риск е осигурена допълнителна подкрепа за личностно развитие. За всяко дете има сформиран екип от психолог, логопед, ресурсен учител, класен ръководител и учителите по общообразователните предмети, които преподават на ученика;

- В училищата е осигурена самостоятелна стая за работа с учениците със СОП, осигурени са дидактически материали и компютърна техника;

- Конкретните дейности за допълнителната подкрепа за личностно развитие за всяко едно дете са определени с индивидуален план за подкрепа.

ИЗВОДИ И ПРЕПОРЪКИ

Силни страни:

- Училищата и детските градини на територията на община Марица разполагат с функционални и съвременни оборудвани сгради, в които са осигурени много добри условия за качествено обучение, възпитание и труд;

- Добро партньорство между общината и директорите на детски градини и училища;

- Реализиране на различни проекти в детските градини и училищата, касаещи модернизация, саниране, обзавеждане, оборудване, занимания по интереси, интеграция на децата и учениците от етническите малцинства;

Областна стратегия за подкрепа за личностно развитие на децата и учениците в област Пловдив 2017-2020 г.

- Дава се възможност на децата и учениците за активна изява на различни общински и местни събития от спортен характер, фестивали, празници, турнири. Представилите се най-добре са поощрявани с парични и предметни награди;

- Всички училища осигуряват целодневна организация на учебния ден за учениците от I до VII клас, а средишните от I до VIII клас, осигурен транспорт за пътуващите ученици, хранене.

- Със Заповед № РД-14-12/02.03.2017г. на Министъра на образованието и науката ОУ „Васил Левски“, с. Маноле, е преобразувано в Средно училище с професионално обучение 1 паралелка след завършен 7 клас по професия „Икономист“, специалност „Земеделско стопанство“.

- Със Заповед № РД-14-13/02.03.2017г. на Министъра на образованието и науката ОУ „Св. Св. Кирил и Методий“, с. Калековец, е преобразувано в Обединено училище с професионално обучение 1 паралелка след завършен 7 клас - 0,5 паралелка по професия „Работник в дървообработването“, специалност „Производство на фасонирани материали“, и 0,5 паралелка по професия „Шлосер“, специалност „Шлосерство“.

- Преобразуваните училища отговарят на реалните потребности, което е предпоставка да се запази и развие образователната система в община „Марица“, като се предоставя възможност за завършването на първи гимназиален етап и придобиването на първа степен на професионална квалификация и завършване на втори гимназиален етап в близост до дома за децата и учениците. Също така това ще осигури изпълнението на стратегическите цели, свързани с образователната интеграция на децата и учениците от етническите малцинства, развитието на професионалното образование и обучение и ще допринесе за намаляването на дела на преждевременно напусналите образователната система на територията на община „Марица“ и създаване на условия за качествено образование.

Слаби страни:

- За осигуряване на допълнителна подкрепа за личностно развитие училищата нямат финансова възможност за назначаване на специалист-психолог, ресурсен учител, педагогически съветник на щат в училището;

- Незаинтересованост от страна на родителите.

Възможности:

- Община „Марица“ изпълнява проект „Общностен център за деца и семейства в община Марица“ по схемата „Услуги за ранно детско развитие“ по ОПРЧР, по който има назначен психолог и логопед. Ще се даде възможност на детските градини по определен график да ползват услугите им;

- Участие в проекти;

- Участие в различни обучения, семинари, форуми за повишаване на квалификацията на педагогическите специалисти.

Заплахи

- Трудовата миграция на населението от селата в общината е основна заплаха за демографското състояние;

- намаляване на броя на учениците;

- увеличаване на броя на маломерните паралелки;

- намаляване на мотивацията за учене у учениците.

ОБЩИНА ПЕРУЩИЦА

Актуално състояние и идентифицирани потребности от подкрепа за личностно развитие на децата и учениците

На територията на община Перушица има 2 общински детски градини: ДГ „Радост“ и ДГ „Тракийче“.

На територията на община Перушица има 2 общински училища – ОУ „Петър Бонев“ и от 01.08.2016 г. с влизане в сила на ЗПУО – Професионална гимназия по лозарство и винарство „Христо Ботев“.

На територията на община Перушица няма Център за подкрепа за личностно развитие.

Изводи и препоръки:

1. Материално-техническата база в ДГ „Радост“ и ДГ „Тракийче“ се нуждае от обновяване, за да се осигурят нормални условия за обучение, възпитание, игра и пребиваване на децата и учениците. Необходимо е да се изградят нови детски площадки, съобразени с европейските стандарти.

Материално-техническата база на училищата в община Перушица е много-добра, като в ПГЛВ „Христо Ботев“ тя е с по-висок капацитет спрямо броя на учениците в редовна форма на обучение.

2. Недостигът на финансови средства от делегирания бюджет на ДГ „Тракийче“ се дължи на ниския брой деца. Капацитетът на детската градина е по-висок от записаните деца.

3. Необходимо е осигуряване на транспорт за децата от ромския кв. „Запад“, за които ДГ „Тракийче“ и ОУ „Петър Бонев“ са доста отдалечени.

Силни страни:

- Добрата екипна работа между педагогическия персонал във всички учебни и детски заведения на територията на община Перушица.

- Наличие на високо квалифицирани педагози във всички учебни и детски заведения.

- Изпълнени проекти за енергийна ефективност на сградите, с изключение на Професионална гимназия по лозарство и винарство.

- В кухните на двете детски градини се приготвя храна за деца от 10 месеца до 3 години, което е изключителна придобивка и удобство за младите родители.

- Разнообразни клубове по интереси, извънкласни дейности, които развиват заложбите и уплътняват пълноценно свободното време на учениците и децата.

- Осъществяване на индивидуални консултации с учениците от учителите по съответните предмети извън учебните часове.

- Големият брой на лицата, навършили 16-годишна възраст, които продължават да учат и повишават своето образование в ПГЛВ „Христо Ботев“.

Слаби страни:

- Липсата на здравен кабинет в ПГЛВ „Христо Ботев“, предприети са действия от община Перушица и до края на настоящата учебната година такъв да бъде разкрит.

- Голям дял на деца в детските градини и училищата с майчин език, различен от българския.

- Отдалеченост на ДГ „Тракийче“ и ОУ „Петър Бонев“ от ромския квартал „Запад“.

Възможности:

- Работа в училищата по проект „Твоят час“.
- По проект на община Перушица да се изпълни енергийна ефективност на сградата на гимназията.
- Привличане на деца от съседни общини, за да се запълни капацитетът на ДГ/училищата.
- Допълнителни дейности за овладяването на българския език от деца/ученици предимно от ромския етнос.
- Педагогическите съветници в двете учебни заведения работят в посока психо-емоционална подкрепа на учениците.
- Привличане на родителите, които да оказват съдействие и подкрепа във възпитателно-образователния процес.

Заплахи:

- Високият процент на деца/ученици от ромския етнос, които са застрашени от отпадане.
- Намаляване на броя на децата, родени в община Перушица, което ще се отрази на приема в детските градини и в начален етап.
- Риск от отпадане на ученик със зрителни нарушения поради влошаване на здравословното състояние.

ОБЩИНА ПЛОВДИВ

Актуално състояние и идентифицирани потребности от подкрепа за личностно развитие на децата и учениците

На територията на община Пловдив има 54 общински, 1 държавна (военната ДГ „Кокиче“) и 4 частни детски градини.

Общинските детски градини са разпределени по райони, както следва:

- Район Централен – 12 детски градини;
- Район Северен – 8 детски градини;
- Район Източен – 8 детски градини;
- Район Южен – 10 детски градини;
- Район Западен – 8 детски градини;
- Район Тракия – 8 детски градини.

От тях в 7 детски заведения има яслени групи – ДГ „Зора“ (район „Централен“), ДГ „Славей“ (район „Северен“), ДГ „Космонавт“ (район „Северен“), ДГ „Щастливо детство“ (район „Източен“), ДГ „Ралица“ (район „Южен“), ДГ „Боряна (район „Западен“) и ДГ „Д-р Едгар Бороу“ (район „Тракия“).

На територията на град Пловдив в системата на средното образование са обхванати **52 921** деца и ученици. От тях в 78 училища се обучават 42 140 деца и ученици (дневна, вечерна, задочна, индивидуална, комбинирана и самостоятелна форма на обучение), включително и децата от подготвителните групи преди I клас.

Общинските училища в града са 52 на брой. От тях 4 са начални (до 4 клас), 23 – основни училища, 18 СУ (средни училища), 5 профилирани гимназии (3 езикови, 1 математическа и 1 хуманитарна) и 2 професионални гимназии. В общинските училища

се обучават 878 деца в подготвителни групи преди I клас (за 5- и 6-годишни деца) и 32 975 ученици от I до XII клас – дневна, вечерна, задочна, индивидуална, комбинирана и самостоятелна форма на обучение.

Държавните училища в град Пловдив са 19. От тях 11 са професионални гимназии, 3 специални училища (болнично, помощно и средно училище за ученици с увреден слух), духовно училище, 3 средни училища по изкуствата и 1 спортно училище. Общият брой на учениците в държавните училища е 7826.

Със заповед № РД-14-208/01.12.2016 г. на Министъра на образованието и науката (обн. ДВ. Бр.99/13.12.2016 г.), считано от 01.01.2017 г. е закрито Основно болнично училище „Свети Иван Рилски“.

Пловдивските **частни училища**, в които се обучават 461 ученици, са 7: 2 основни, 2 средни, 2 профилирани гимназии и 1 професионална гимназия.

Центровете за подкрепа за личностно развитие в град Пловдив са 2 – един общински – **Общински детски комплекс**, и един държавен – Регионален център за подкрепа на процеса на приобщаващото образование. Над 2700 пловдивски деца и ученици на възраст до 18 години развиват своите умения и творчески способности в различни направления в разкритите групи на Общински детски комплекс. Част от тези деца посещават 2 или 3 различни форми

I. Материално-техническа база

ДЕТСКИ ГРАДИНИ

Извод: В детските градини на територията на община Пловдив са създадени оптимални социално-битови, хигиенни, здравни и безопасни условия за възпитание и обучение.

Идентифицирани потребности:

Идентифицираните потребности са свързани с материално-техническата база, като могат да бъдат групирани, както следва:

- изграждане на съоръжение за деца и хора с двигателни проблеми /ДГ „Незабравка“, ДГ Биляна“, ДГ „Детелина“, ДГ „Наталия“, ДГ „Родина“, /
- изграждане на физкултурен салон /ДГ „Перуника“, ДГ „Люляк“, ДГ „Буратино“, ДГ „Захарно петле“, ДГ „Марица“, ДГ „Детелина“,
- изграждане на площадки по БДП /ДГ „Мирослава“, ДГ „Незабравка“, ДГ „Снежанка“, ДГ „Зора“/
- изграждане и ремонт на площадки и съоръжения за игра /ДГ „Снежанка“, ДГ „Люляк“, ДГ „Майчина грижа“, ДГ „Зора“ (осн. сграда), ДГ „Космонавт“, ДГ „Пролет“, ДГ „Дружба“, ДГ „Биляна“, ДГ „Маргаритка“, ДГ „Наталия“, ДГ „Родина“, ДГ „Десислава“/
- хидроизолация на покрива /ДГ „Маргаритка“,
- обособяване на специализиран кабинет за допълнителна подкрепа на деца /ДГ „Снежанка“, ДГ „Майчина грижа“, ДГ „Зора“, ДГ „Чайка“, /
- ремонт на санитарни възли /ДГ „Майчина грижа“, Незабравка“, ДГ „Зора“, ДГ „Светла“, ДГ „Десислава“/

- Ремонт на покрив /ДГ „Майчина грижа“, ДГ „Зора“, ДГ „Мая“, ДГ „Десислава“ /
- Подмяна на пътнически асансьор - ДГ „Буратино“, асансьор за инвалидни колички на двата входа за втори етаж - ДГ „Щастливо детство“,
- изграждане на *Монтесори* площадка - ДГ „Мирослава“
- Други: закупуване на интерактивна дъска /ДГ „Весела“, / , инсталиране на соларни панели /ДГ „Дъга“/, 6 интерактивни дъски /ДГ „Захарно петле“/, мултимедия /ДГ „Захарно петле“).

УЧИЛИЩА

Материално-техническата база на училищата в община Пловдив отговаря на изискванията и потребностите на учениците и осигурява адекватни условия за провеждане на учебния процес, но има нужда от подобряване, осъвременяване и модернизиране. Като основен проблем се очертава лошото състояние на спортната база в училищата и липсата на физкултурни салони в някои училища.

На този етап се отчита лек недостиг на класни стаи и кабинети в някои училища.

Неравномерното разпределение на учениците в отделните учебни заведения води до натоварване на част от училищата и съответно до недостиг на сграден фонд, както и до наличие на неизползвана материална база.

Училищата с малък брой ученици срещат значителни затруднения при финансирането, тъй като съгласно нормативните документи получаваните средства се определят на база брой ученици. Изявените предпочитания към няколко определени училища води до съсредоточаване на по-голям брой ученици, отколкото базата позволява.

В общинските образователни заведения на гр. Пловдив се обучават много деца и ученици, които нямат регистрация в масивите на ГРАО. Част от родителите нямат регистрация в града, въпреки че живеят на територията му. Освен това голяма част от децата са от близките населени места и пътуват ежедневно или са настанени в общежития или квартири (за учениците от гимназиалния етап на обучение). Специално в профилираните гимназии има ученици не само от областта, но и от цялата страна.

Голяма част от училищата имат занятия на две смени, което затруднява въвеждането на целодневна организация на обучение. Тенденцията е да бъдат обхванати в целодневна организация всички ученици от I до VII клас, което изисква големи ресурси като сграден фонд.

Проблем със сградния фонд имат няколко училища, които ползват една и съща сграда съвместно с друго училище:

- ПХГ „Св. св. Кирил и Методий“ и ОУ „Княз Александър I“;
- МГ „Акад. Кирил Попов“ и ОУ „Драган Манчов“;
- ПГТ „Проф. Асен Златаров“ и ПГ по строителни технологии „Пеньо Пенев“.

Достъпна архитектурна среда:

В 27 сгради на общински и държавни училища има осигурена достъпна архитектурна среда. Изградени са рампи, в 9 от тях са адаптирани и санитарни възли, а в НТГ и СУ „Св. Св. Кирил и Методий“ има асансьорна уредба. В СУ „Братя Миладинови“ има изградена асансьорна рампа, която не работи.

Вътрешна архитектура:

Според обобщената информация, предоставена от директорите на училищата в община Пловдив, общият брой на класните стаи е 1461, броят на специализираните кабинети е 276, компютърните кабинети са 160. Лаборатории има предимно в професионалните гимназии и общият им брой е 22. Преобладаващият брой работилници се намират също в професионалните гимназии, както и в двете общински училища с професионални паралелки – СУ „Найден Геров“ и ОУ „Пенчо Славейков“. Общият им брой е 137. Освен гореспоменатите видове кабинети в някои училища са подsigурени ресурсни кабинети и/или игротеки.

Медицински кабинети има в почти всяко училище, а в някои има и стоматологични кабинети. Общият брой на медицинските кабинети е 75, като тази информация се отнася само за общинските и държавни училища. Единствените училища, които не потвърждават наличието на медицински кабинет, са ПГО „Ана Май“ и НУМПИ „Добрин Петков“.

Санитарни възли – Санитарните възли са достатъчни, съотнесено към броя на учениците, съобразени са с възрастта и пола на децата и учениците.

Плувен басейн – В две пловдивски училища има плувен басейн – СУ „Димитър Матовски“ и ФЕГ „Антоан дьо Сент Екзюпери“.

Общежития – В община Пловдив има 5 училища с общежития – 2 общински и 3 държавни училища. ЕГ „Пловдив“ има 2 общежития, ЕГ „Иван Вазов“ – 1 общежитие (148 ученика в момента), ССУ „Васил Левски“ – има 2 общежития, ПГСТ „Пеньо Пенев“ – 1 общежитие и духовното училище „Св. св. Кирил и Методий“ – 1 общежитие.

Учебно-техническо оборудване:

По-голямата част от пловдивските училища разполагат с достатъчно дигитализирани учебни дъски, мултимедии, компютри, телевизори и касетофони за учебни цели. В общинските и държавни училища има повече от 730 мултимедийни проектори, 180 интерактивни дъски и над 2500 компютри.

Безопасна среда:

Във всички общински и държавни училища на територията на община Пловдив има пропускателен режим. Освен живата охрана в 90% от училищата съществуват и други мерки, осигуряващи безопасна среда – охрана на училищата със съвременна сигнално-охранителна техника и/или осъществяване на видеонаблюдение. Има изградени системи за вътрешно и външно видеонаблюдение в около 50 училища на територията на община Пловдив.

II. Актуално състояние и потребности от подкрепа за личностно развитие на децата и учениците

На децата и учениците в системата на предучилищното и училищното образование се предоставя обща и допълнителна подкрепа за личностно развитие, която

**Областна стратегия за подкрепа за личностно развитие на децата и учениците в
област Пловдив 2017-2020 г.**

осигурява подходяща физическа, психологическа и социална среда за развитие на способностите и уменията им и за включването и участието им в общността на детската градина и на училището. Общата подкрепа за личностно развитие се предоставя от учителите и от други педагогически специалисти в детската градина или училището - психолог, педагогически съветник, или от педагогическите специалисти в центъра за подкрепа за личностно развитие. Общата подкрепа за личностно развитие е насочена към развиване на потенциала на всяко дете или ученик в детската градина или в училището.

ДЕТСКИ ГРАДИНИ

Обща подкрепа:

Район	Брой градини	Брой деца	Педагогически персонал	Непедагогически персонал
Централен	12	2107	189	114,5
Източен	8	1411	119,5	110
Западен	8	1266	116	100
Северен	8	1438	112,5	105
Южен	10	2407	200,5	164
Тракия	8	1920	161,5	135,5
Всичко:	54	10 549	899	729

1. Екипна работа между учителите и другите педагогически специалисти – осъществява се взаимодействие между учители и представители на различни

Областна стратегия за подкрепа за личностно развитие на децата и учениците в област Пловдив 2017-2020 г.

институции, включва обсъждане на проблеми и обмяна на добри практики при работата им с децата, с цел повишаване на ефективността на педагогическите подходи.

2. Допълнителни модули за деца, които не владеят български език - в някои от детските градини извън режимните моменти се провеждат допълнителни занимания с деца, чиито майчин език не е български (ДГ „Перуника“);

3. Консултации по учебни предмети – в детските градини по график са организирани консултации на родителите, тренинги, училище за родители (ДГ „Мирослава, ДГ „Незабравка“, ДГ „Буратино“);

4. Занимания по интереси – в по-голямата част от детските градини се провеждат допълнителни дейности, съобразно интересите и желанията на децата (музика, спортни дейности, народни танци, рисуване, английски език и др.), чрез които се развиват способностите и компетенциите на децата за изява на дарбите им в областта на науката, технологиите, изкуствата, спорта, както и за придобиване на умения за лидерство;

5. Библиотечно-информационно обслужване – някои от детските градини имат обособена библиотека във всяка занималня, библиотечен кът с книги (ДГ „Мирослава“, ДГ „Чучулига“, ДГ „Люляк“, ДГ „Незабравка“);

6. Грижа за здравето – във всички детски градини има медицински кабинет и медицинска сестра, провеждат се програми за здравно образование и здравословен начин на живот;

7. Поощряване с морални и материални награди;

8. Дейности по превенция на насилието и преодоляване на проблемното поведение – детските градини осъществяват подкрепа за личностно развитие на всички деца и осъществяват политики за превенция на агресивното поведение и насилието, за изграждане на позитивен микроклимат и пълноценно личностно развитие на децата;

В ДГ „Чучулига“ е сформирана група за работа с родители – „Училище за родители“, което се провежда с представители от ЮНЕСКО, които в продължение на 14 седмици работят с родителите по важни теми, една от които е насилието и проблемното поведение у децата. Родителите се включват в определени ситуации от учебния процес - работилници;

9. Ранно оценяване на потребностите и превенция на обучителните затруднения – в началото на всяка учебна година децата преминават през входно ниво, което определя конкретните потребности на всяко дете, като се набелязват конкретни задачи за преодоляване на обучителните затруднения при някои от децата;

Допълнителна подкрепа:

Район			Подпомагане на децата със СОП
-------	--	--	-------------------------------

Областна стратегия за подкрепа за личностно развитие на децата и учениците в област Пловдив 2017-2020 г.

	Брой деца със СОП	Брой деца на ресурсно подпомагане	От специалист, назначен от РЦПППО	От специалист, назначен от детското заведение	От специалист, назначен по проект
Централен	14	14	13	1	-
Северен	10	10	10	-	-
Източен	12	9	9	-	-
Западен	36	35	13	22	-
Южен	25	25	25	-	-
Тракия	8	8	7	-	1
ОБЩО	105	101	77	23	1

УЧИЛИЩА

Всяка от институциите в община Пловдив е определила общия брой на учениците на обща подкрепа за личностно развитие (в приложение Tablitsi_Oblast_Plovdiv). От получените данни става ясно, че общата подкрепа за личностно развитие в училищата се смята за специфичен вид подкрепа, която се оказва само на отделни деца и ученици, като не се отчита, че редица дейности са насочени към всички деца в подготвителна група за задължително предучилищно образование и към всички ученици в класа, с което да се гарантира участието и изявата им в образователния процес и в дейността на училището.

Съгласно приложените данни в община Пловдив има 4074 ученици на обща подкрепа за личностно развитие в училищата, като от тях 222 ученици са в логопедични групи. Посочено е, че в 9 училища няма ученици, на които да се оказва обща подкрепа за личностно развитие. В последващия анализ ще бъдат изключени 6 частни училища, които не са подали никакви данни.

Анализът на дейностите, който включва общата подкрепа, се базира изцяло на подадена информация от институциите на територията на община Пловдив, като от тях се изключват неподалите данни - 6 частни и 3 специални училища.

ОБЩА ПОДКРЕПА

1. Екипна работа между учителите и другите педагогически специалисти;

Пет училища не са отбелязали осъществяването на екипна работа между учители и другите педагогически специалисти от общо 69 училища. Екипната работа в останалите училища се изразява в следното:

- Сформирани са екип/екипи за подкрепа за личностно развитие. Синхронът в дейността между учителите, класните ръководители и педагогическия съветник допринася за наличие на положителни резултати при отделните случаи. Сформираните екипи имат за цел да си взаимодействат, съдействат, подпомагат и обсъждат добри

Областна стратегия за подкрепа за личностно развитие на децата и учениците в област Пловдив 2017-2020 г.

практики в работата си с учениците и при оказване на обща подкрепа за личностно развитие.

Всеки екип има изготвен и утвърден годишен график за срещи, който се спазва стриктно.

Освен сформирането на екипите в тази дейност се включва също и:

- Изготвяне на Стратегия за развитие на училището – набелязани мерки за обща личностна подкрепа;

- Изготвяне на План за работата на училището през учебната 2016/2017г.- включени мероприятия за обща и допълнителна личностна подкрепа;

- Изготвяне на Програма за предоставяне на равни възможности и приобщаване децата и учениците от уязвимите групи 2016 2017 г.;

- Изготвяне на Програма за превенция на ранно напускане на училище за учебната 2016/2017 г.;

- Изготвяне на училищен план за План за противодействие на тормоза 2016/ 2017 г.;

- Изготвяне на Механизъм за противодействие на тормоза 2016 /2017 г.;

- Провеждане на тематичен съвет за наредбата за приобщаващо образование;

- Екипите изготвят процедури за оказване на обща и допълнителна подкрепа, за извиняване на отсъствия, за наказания, за награди и поощрения и извеждане на ученици от училище

- Изготвяне на заповеди за координатор и екипи по класове във връзка с процедурите по оказване на обща и допълнителна подкрепа на ученици и за разработване на планове за обща личностна подкрепа на учениците през годината;

- Формиране на Обществен съвет към училището;

- Системен контакт със специалисти от подкрепящи институции и партньори.

2. допълнително обучение по учебни предмети при условията на този закон;

Според обработените данни в 28 училища се провежда допълнително обучение по учебни предмети. Ученици, които срещат затруднение при овладяването и надграждането на учебния материал са включени в групи за преодоляване на обучителните затруднения по проект „Твоят час“. В някои училища е предвидено осигуряване на допълнително обучение на тези ученици и през лятната ваканция с цел преодоляване на затрудненията.

3. допълнителни модули за деца, които не владеят български език;

Допълнителни модули за деца, които не владеят български език, се осъществява в подготовителните групи в 3 училища – ОУ „Димчо Дебелянов“, ОУ „Гео Милев“ и СУ „Христо Г. Данов“.

4. допълнителни консултации по учебни предмети, които се провеждат извън редовните учебни часове;

На учениците, които срещат трудности в овладяването на учебния материал, се осигуряват консултации по различните учебни предмети. Тези консултации се осъществяват извън редовните учебни часове по утвърден от директора график.

Случаи на ученици, срещащи затруднения в овладяване на учебния материал, са разгледани от преподавателите в екипните срещи, предоставена е информация за развитието и обучението им на координиращия екип и са изготвени графици за допълнителни консултации, извън редовните учебни часове. Преподавателите консултират споменатите ученици в часа и в регламентирания седмичен график за консултации на класа, и индивидуално – по график за допълнителни консултации.

5. консултации по учебни предмети

Всяка седмица всички учители провеждат консултации по съответните предмети с изоставащи ученици, с много напреднали ученици, както и с деца, готвещи се за олимпиади и състезания. В някои случаи освен по утвърден график за консултации, в училищата се провеждат такива и по заявки от учениците.

6. кариерно ориентиране на учениците;

От 68-те училища 56 изпълняват дейности, свързани с кариерното ориентиране на учениците. Според спецификата на училището дейностите се изразяват в следното:

- срещи със специалисти от Център за кариерно ориентиране – Пловдив;
- провеждане на срещи със специалисти от различни професионални области, с изяви личности или родители, упражняващи различни професии;
- провеждане на индивидуални консултации от педагогическия съветник с ученици във връзка с кариерното им ориентиране;
- провеждане на беседи в ЧК по теми, свързани с професионалното ориентиране - дейности за информираност, консултиране и проучване желанията на учениците, с оглед подпомагане на техния самостоятелен избор на професия;
- провеждане на анкетно изследване на професионалните интереси и нагласи на учениците;
- осигуряване на подходящи тестови методики и информационни материали за учениците.

ОУ „Алеко Константинов“ е едно от пилотните училища, работещо по проект „Система за кариерно ориентиране в училищното образование“ и има обучени специалисти, които работят с 8 паралелки.

7. занимания по интереси;

Всички училища на територията на община Пловдив работят по проект „Развитие на способностите на учениците и повишаване мотивацията им за учене чрез дейности, развиващи специфични знания, умения и компетентности – „Твоят час“. В рамките на проекта е направено проучване, според което децата в групите по занимания по интереси са разпределени спрямо желанията си.

Областна стратегия за подкрепа за личностно развитие на децата и учениците в област Пловдив 2017-2020 г.

По този начин се предоставя възможност на учениците за занимания според техните интереси и потребности.

- групи по НП Ученически олимпиади и състезания в Модул „Осигуряване на обучение на талантили ученици за участие в ученическите олимпиади“

- организиране на културни и спортни дейности и инициативи, приемане на спортен календар на училището

- в плана на училищата са предвидени чествания и патронен празник.

8. библиотечно-информационно обслужване;

Повечето училища /52 училища/ притежават библиотечен фонд, който се ползва от всички ученици. На всички желаещи ученици библиотеката на училището предоставя достъп и читателски услуги. Училищата получават книги и учебници като дарения от различни организации, а също закупуват търсената от децата литература. Фондът на библиотеката се обновява ежегодно и на база заявки на учителите и възможностите на бюджета на училището.

Ползване на фонда на училищната библиотека и всички налични информационни ресурси цели изграждане на навици за четене, формиране на компетентности за търсене и ползване на информация, подготовка на домашната работа и изготвяне на проекти

В някои училища има обособени кътове за четене в класните стаи.

В някои училища в библиотеката за ползване на учениците са предоставени компютри, а в класните стаи има компютри с интернет връзка, училищата разполагат и с мултимедия, интерактивни дъски и други учебно-технически средства.

9. грижа за здравето;

Във всички училища /с изключение на две/ има оборудвани медицински кабинети, в които работят квалифицирани медицински сестри и/или фелдшери. В някои училища има и стоматологични кабинети. За всеки ученик има изготвен медицински картон с анамнеза на здравното състояние и направените имунизации. При прием и в началото на годината се изискват документи за здравето на учениците – направени са медицински прегледи и е подадена информация за здравословното състояние на учениците. Училището разполага и с медицински статус от Спортен диспансер Пловдив във връзка с проверка на гръбначните изкривявания

В часа на класа се разглеждат теми от здравен характер, провеждат се беседи и дискусии по въпроси, свързани със здравословния начин на живот. Обсъждат се теми, свързани с превенция на тютюнопушенето и злоупотребата с алкохол и наркотици, оказване на първа помощ

10. осигуряване на общежитие;

В община Пловдив има 5 училища с общежития – две общински и три държавни училища. ЕГ „Пловдив“ има две общежития, ЕГ „Иван Вазов“ – 1 общежитие /148 ученика в момента/, ССУ „Васил Левски“ – има 2 общежития, ПГСТ „Пеньо Пенев“ – 1 общежитие и духовното училище "Св. Св. Кирил и Методий – 1 общежитие. В случай на необходимост ученици от други училища имат възможност да ползват общежитията на

Областна стратегия за подкрепа за личностно развитие на децата и учениците в област Пловдив 2017-2020 г.

езиковите гимназии, а учениците на ПГТ „Проф. Асен Златаров“ могат да ползват общежитието на ПГСП „Пеньо Пенев“. Към момента в двете общежития на езиковите гимназии има съответно 148 ученици в общежитието на ЕГ „Иван Вазов“ и 318 ученици в общежитието на ЕГ „Пловдив“.

11. поощряване с морални и материални награди;

В повечето училища на територията на община Пловдив се поощряват учениците с морални и материални награди, с изключение на ОУ „Стоян Михайловски“, ДУ, ПГХТТ, ОУ „Димчо Дебелянов“, ОУ „Елин Пелин“ и ОУ „Петър Берон“.

Обикновено в Правилника за дейността на училището са разписани условията, при които учениците да бъдат награждавани за своите успехи и постижения в областта на науката, изкуството и спорта с морални и материални награди.

Според разписаните в Правилника на дейността в някои училища се отличава клас на месеца, отбор на месеца, ученик на месеца и др.

В училищата съществуват традиции, които стимулират ученическата активност и изява в училище и извън него. Развитието на учениците се стимулира чрез предоставянето на възможност за изява на училищни концерти и празници, а техните успехи и таланти се отразяват и популяризират по различни начини, например публикация в училищния вестник.

При организиране на Благотворителни базари с различни изделия, приготвени от учениците, приходите се предоставят на нуждаещи се и социално слаби деца от съответното училище.

Всяко училище извършва редица дейности за стимулиране на учениците, които се изразяват най-общо в следното:

- издават се заповеди за успехи и доблестно поведение на ученици;
- в края на първи срок се пишат писма до родителите за постиженията на децата им в училище;
- за патронния празник и края на годината се награждават ученици за висок успех и представяне на училището на състезания и конкурси на общинско или национално ниво. Заслужилите ученици се награждават с грамоти, медали, книги или други материални награди;
- в училището има създадена организация за ползване на стипендии – за нисък доход на родителите, за сираци и висок успех, както и еднократни по преценка;
- учредяват се материални награди - например в Математическата гимназия от 2016 г. по инициатива на бивши ученици на МГ е учредена материална награда „Васил Зарев“, която се връчва на възпитаници на гимназията за оригинално и нестандартно мислене в областта на математиката и информатиката. Присъжда се веднъж годишно на 24 май. В СУ „Паисий Хилендарски“ е учредена Паисиева стипендия.

Върховите постижения на учениците от МГ и ССУ „Васил Левски“, завоювани през годините, са изложени на „Стената на славата“ в самите училища.

За учениците от общинските, държавните и частните училища, които не подлежат на стимулиране със стипендия по Наредба за условията и реда за осъществяване на закрила на деца с изявени дарби (НУРОЗДИД), са предвидени мерки за еднократно финансово подпомагане от бюджета на Община Пловдив. Те се осъществяват на основание на Правилник за еднократно финансово подпомагане на деца с изявени дарби от Община Пловдив, приет с Решение № 186, Протокол № 6 от 14.04.2016 г. на Общински съвет – Пловдив. Право на подпомагане имат деца и ученици, класирани на I, II или III място или носители на награди и медали от общински, регионални, национални и международни олимпиади, конкурси, фестивали, научни конференции, първенства, шампионати, състезания и турнири в областта на науката, изкуството или спорта. Документите се подават до Кмета на Общината в шестмесечен срок от възникване на основанието за еднократно финансово подпомагане. Разглеждането на подадените искания се извършва от комисия, назначена със заповед на Кмета като решенията ѝ се утвърждават с решение на Общински съвет – Пловдив.

12. дейности по превенция на насилието и преодоляване на проблемното поведение;

Дейностите се изпълняват съгласно *Механизма за противодействие на училищния тормоз* и *Училищен план за противодействие на училищния тормоз*, който се приема на заседание на Педагогическия съвет.

Във връзка с приетия в началото на всяка учебна година план се осигурява превантивна работа на ниво клас и училище. В часовете на класа се поставя акцент върху теми и казуси, касаещи както общи проблеми, така и проблеми, отнасящи се за конкретния клас. Провеждат се тренинги от обучени ученици-лидери и от педагогическия съветник. Примерни теми, по които са провеждани беседите, са : „Мирно решаване на конфликти“, „Да влезеш в обувките на другия“, „Аз, ти, ние“, „Насилник“ и „жертва“ – кой как се чувства? и други. Провеждат се и индивидуални консултации с педагогическия съветник при всяка ситуация, която налага това. Регламентирани са правила и изисквания за участието на родители в процеса по превенция на насилието и преодоляване на проблемното поведение.

Други дейности, свързани с превенция на насилието и преодоляване на проблемното поведение са: предоставяне на методическа помощ на учителите при работата им с ученици с проблемно поведение; осъществяване на групова работа с класовете с цел превенция на насилието и проблемното поведение; работа със средата на ученика; междуинституционални срещи и екипна работа за конкретен случай; оценка на нивото на тормоза; въведи единни училищни правила за действие при констатиране на случаи на тормоз; индивидуална работа с ученици-насилници или жертви; съвместна работа с инспектор от Детска педагогическа стая; изготвяне на правила за приемливо поведение и добри взаимоотношения от всяка паралелка; оформяне на информационно табло за видовете насилие и последствията от тях; разработване на проекти – доклади или мултимедийни презентации от ученици, склонни към насилие.

13. ранно оценяване на потребностите и превенция на обучителните затруднения;

Дейностите, провеждани в училищата са следните:

В началото на учебната година се провежда диагностика на нивото на училищна готовност на учениците от I клас.

Всеки преподавател е извършил входяща диагностика на учениците по учебните предмети. При установени ниски резултати от диагностиката се предприемат съответните мерки за преодоляване на затрудненията и подобряване динамиката на развитие.

Изготвят се ежемесечни справки на методическите обединения за ученици с една или повече слаби оценки и мерки за преодоляването им.

14. логопедична работа.

Съгласно подадените данни в 15 училища на територията на община Пловдив се извършва логопедична работа с 222 ученици.

Логопедът в училището извършва диагностика на езиково-говорното развитие на новопостъпилите ученици в началото на учебната година. Логопедична работа се осъществява индивидуално или групово, в зависимост от индивидуалните потребности и конкретните езиково-говорни нарушения на учениците. При необходимост логопедът консултира класни ръководители за състоянието на конкретен ученик, който не е включен в логопедичната група.

В центровете за подкрепа за личностно развитие по чл. 49, ал. 1 ЗПУО се осъществява обща подкрепа за личностно развитие на децата и учениците. Общата подкрепа за личностно развитие в **ЦЕНТЪРА ЗА ПОДКРЕПА ЗА ЛИЧНОСТНО РАЗВИТИЕ – ОБЩНСКИ ДЕТСКИ КОМПЛЕКС - ПЛОВДИВ** (ЦПЛР ОДК Пловдив) включва занимания по интереси за развитие на интересите, способностите и компетентностите на децата и учениците в областта на науките, технологиите, изкуствата и спорта и изяви по интереси и кариерно ориентиране на учениците;

Организационно-педагогически форми в ЦПЛР Общински детски комплекс – Пловдив са следните:

1. Област „ Наука и технологии”

1.1. Профил „ Природо – математически”

- Школи „ Математика плюс”

1.2. Профил „ Екология и опазване на околната среда”

- Школа „ Луд химик”

- Клуб „ Здраве”

1.3. Профил „ Приложно-технически”

- Школа по електроника и цифрова техника”

- Школа по арттерапия

1.4. Профил „ Хуманитарно – обществен”

- Езиково-литературна школа „ Веди”
- Школа „ Аз съм грамотен”
- Школа „ Аз уча български език”
- Школа по езикова култура
- Клуб „ Забавен английски език”
- Школа по английски език
- Школа по мениджмънт
- Школа „ Кариерно консултиране и лидерски умения”

2. Област „ Изкуства”

2. 1. Профил „ Изобразително и приложно изкуство”

- Школа по изобразително изкуство
- Школа по дизайн и хоби „ Макет”

2. 2. Профил „ Театрално изкуство”

- Детски театър за възрастни „ Владимир Николов”

2. 3. Профил „ Танцово изкуство”

- Фолклорен танцов ансамбъл „ Иглика”
- Клуб по спортни танци „ Сияна Данс”
- Балет „ Ера”
- Школа по джаз – балет

2. 4. Профил „ Музикално изкуство”

- Хор „ Детска китка”
- Хор на пловдивските момчета и младежи „ Стефка Благоева”
- Естрадно студио „ Прима”
- Формация за автентичен фолклор „ Куклици”
- Вокална група „ Бамбини”
- Представителен младежки духов оркестър

2. 5. Профил „ Кино и фотоизкуство”

- Школа по фотография

3. Област „ Спорт”

3.1. Профил „Индивидуален спорт”

- Плуване
- Карате
- Шах
- Спортна стрелба с пушка
- Спортна стрелба с пистолет
- Спортна гимнастика
- Акробатика
- Художествена гимнастика

3.2. Профил „Колективни спортове”

- Футбол
- Волейбол
- Мажоретен състав „Динамика”

ДОПЪЛНИТЕЛНА ПОДКРЕПА

Допълнителната подкрепа се осъществява въз основа на направена оценка на индивидуалните способности на ученика. Оценката на способностите се извършва от специално назначен екип от специалисти, съобразно необходимостта на детето и след това се потвърждава от Регионален център за подкрепа на приобщаващото образование.

Учениците, за които може да се поиска оценка на способностите, са от следните уязвими групи:

- деца със специални образователни потребности – в началото на учебната година
- деца с хронични заболявания
- деца в риск
- деца с изявени дарби.

Допълнителната подкрепа включва:

- работа с дете или ученик по конкретен случай
- психо-социална рехабилитация
- рехабилитация на слуха
- зрителна рехабилитация
- рехабилитация на комуникативни нарушения
- осигуряване на достъпна архитектурна среда

- специализирани средства

- ресурсно подпомагане

Допълнителната подкрепа се реализира чрез план за действие за всяко конкретно дете. Родителите задължително се включват в плана за действие като активни участници в дейностите.

Ако Регионалният център препоръча допълнителна подкрепа, но родителите откажат, училището уведомява отдел „Закрила на детето“ към ДСП по местоживееене на детето, с цел социалните служби да окажат съдействие и ако се налага помощ на родителите за осъзнаване на нуждите на детето.

При наличие на 3 и повече ученици в паралелка се осигурява подкрепящ учител за подпомагане работата на учителите. Задълженията на подкрепящите учители са разписани в Наредбата за приобщаващото образование.

При необходимост се изработва индивидуална учебна програма по съответните учебни предмети с цел по-лесното възприемане от ученика, а също така се изготвя и индивидуален учебен план или учебен план за обучение в самостоятелна форма на обучение. За ученици с изявени дарби също се изработва индивидуален учебен план.

Информацията за ученици, при които има необходимост от допълнителна подкрепа, се подава от класния ръководител към Координационния екип за подкрепа.

За всеки конкретен случай се сформира съответен екип за допълнителна подкрепа. В този екип се включват класният ръководител, педагогическият съветник и един учител, преподаващ в съответния клас.

В община Пловдив се изпълнява пълния набор от дейности по допълнителна подкрепа.

1. работа с дете и ученик по конкретен случай;

В 26 училища се извършва работа с дете и ученик по конкретен случай от екипа за подкрепа на личностното развитие. Решенията и предприетите действия са индивидуални, спрямо съответния случай и поведение на ученика на допълнителна подкрепа.

2. психо-социална рехабилитация, рехабилитация на слуха и говора, зрителна рехабилитация, рехабилитация на комуникативните нарушения и при физически увреждания;

В 18 училища има ученици, нуждаещи се от такава рехабилитация. Психо-социалната рехабилитация се осъществява от педагогическия съветник/психолог. Рехабилитация на комуникативните нарушения на учениците се извършва от специалисти – логопеди, в някои случаи назначени в съответните училища или от центровете за предоставяне на такива услуги. Зрителната рехабилитация се осъществява от специалисти извън училищата.

Оказва се също и подкрепа на родителите и насочване към центрове за рехабилитация, с цел по-добра ефективност.

3. осигуряване на достъпна архитектурна, обща и специализирана подкрепяща среда, технически средства, специализирано оборудване, дидактически материали, методики и специалисти;

В 25 училища на територията на община Пловдив има оборудвани ресурсни кабинети, разполагащи с различни дидактични материали за развитие на когнитивните процеси на учениците. В 27 сгради на общински и държавни училища има осигурена достъпна архитектурна среда, като основно има изградени рампа за улесняване при придвижването. В кабинета работи ресурсен учител, а при необходимост и логопед. Има специализирано оборудване за дейности стимулиращи фината и грубата моторика и различни дидактически материали. В СУ „Братя Миладинови“ се работи по проект „Подкрепа за равен достъп и личностно развитие“, което е дало възможност да се осигури подкрепяща среда за нуждаещите се ученици.

4. предоставяне на обучение по специалните учебни предмети за учениците със сензорни увреждания;

Според подадената информация има данни, че в ОУ „Яне Сандански“ се осъществява обучение с Брайл на ученик със зрителни увреждания, за когото е осигурен ресурсен учител.

5. ресурсно подпомагане.

Извършва се със съдействието на ресурсен учител ежеседмично при изготвен график. В община Пловдив има 39 училища, в които се осъществява ресурсно подпомагане. В 34 от тях дейностите се извършват със съдействието на РЦПППО.

Най-голям процент от учениците, нуждаещи се от допълнителна подкрепа са **учениците със СОП**. Съгласно подадените данни от училищата на територията на община Пловдив се обучават 331 ученици със СОП. Съгласно официалните данни към 01.12.2016 г. от Националната електронна информационна система за предучилищно и училищно образование в общинските училища има 350 ученици със СОП. На ресурсно подпомагане от специалист, назначен в РЦПППО са 129 ученици, 130 ученици получават ресурсно подпомагане от специалист, назначен в съответното училище, а 62 ученици получават допълнителна подкрепа по проект – СУ „Братя Миладинови“, СУ „Константин Величков“ и СУ „Свети Седмочисленици“.

За всеки ученик се изготвя индивидуален план за допълнителна подкрепа, съобразен със специфичните и индивидуалните потребности на учениците, както и със съответните медицински документи и вида на нарушение.

Областна стратегия за подкрепа за личностно развитие на децата и учениците в област Пловдив 2017-2020 г.

по обр.1 - в МОН	на ресурсно подпомагане		
със специални образователни потребности	от тях - от специалист, назначен в РЦПППО:	от тях - на ресурсно подпомагане по проект	от тях - от специалист, назначен в училището/ДГ:
350	129	62	130

Съгласно подадената информация от директорите на училищата в община Пловдив учениците в **риск** са 190.

Допълнителната подкрепа за деца в риск се изразява в индивидуални консултации с педагогически съветник/училищен психолог, работа със семейството на ученика; осигуряване на информация, съгласно Закон за закрила на детето, насочване към външни институции и специалисти, съобразно нуждите на ученика; създаване на условия за сътрудничество и ефективна комуникация между всички участници в образователния процес; предоставяне на методическа помощ на учителите за превенция на насилието и за преодоляване на проблемното поведение на учениците; извършване на групова работа с ученици и/или кризисна интервенция; работа със средата, в която е ученикът – семейство, връстници, съгласно Механизъм за противодействие на училищния тормоз. Времевата граница за всеки един от случаите е различна.

Учениците с **изявени дарби** в община Пловдив са 54. На тях се осигурява допълнителна консултация с учител и специалист, съобразно изявените дарби и способности на ученика, а при необходимост – с педагогически съветник и/или психолог.

Децата с **хронични заболявания** в пловдивските училища са 73. С тях работи медицински специалист и педагогическият съветник. Класният ръководител също участва в екипа.

За всеки конкретен случай освен изготвения план се проследява и се отчита резултатът от работата с ученика.

ДОПЪЛНИТЕЛНА ПОДКРЕПА от РЦПППО – ПЛОВДИВ

Регионалният център за подкрепа на процеса на приобщаващото образование (РЦПППО) – Пловдив осъществява следните дейности по отношение на допълнителната подкрепа за личностно развитие на деца/ученици със СОП:

Областна стратегия за подкрепа за личностно развитие на децата и учениците в област Пловдив 2017-2020 г.

- Психо-социална рехабилитация, рехабилитация на слуха и говора, зрителна рехабилитация, рехабилитация на комуникативните нарушения и при физически увреждания (чл. 187, ал. 1, т.2 от ЗПУО) – За осъществяване на дейностите РЦПППО разполага с 38 ресурсни учители, 7 психолози, 7 логопеди, 1 учител -специален педагог на деца/ученици с нарушен слух и 1 учител на деца/ученици с нарушено зрение. Специалистите обхващат 30 ДГ в град Пловдив, 24 ДГ в област Пловдив, 34 училища в гр. Пловдив и 54 училища в област Пловдив.
- Осигуряване на достъпна архитектурна, обща и специализирана подкрепяща среда, технически средства, специализирано оборудване, дидактически материали, методики и специалисти (чл. 187, ал. 1, т.3 от ЗПУО) – РЦПППО е предоставил оборудване и техника на 15 учебни заведения, в които има разкрити ресурсни кабинети.; специалистите разполагат с дидактични материали, които са съобразени с изискванията и потребностите на децата/учениците с които работят; разработени учебни помагала - работни листове – „Лесно смятане” за числата до 10, „Таблично умножение”, „Базисни понятия за малкото дете” и „Помагало за ученици с индивидуални потребности и потенциални способности (Стара история)” „Таблично деление” и „Писане на букви по пунктир“ – предоставени за ползване на учебните заведения.
- Предоставяне на обучение по специалните учебни предмети за учениците със сензорни увреждания (чл. 187, ал. 1, т.4 от ЗПУО) – за осъществяване на дейността са сформирани 2 специализирани групи – за деца/ученици с нарушен слух и за деца/ученици с нарушено зрение.
- Ресурсно подпомагане (чл. 187, ал. 1, т.3 от ЗПУО) – сформирани 38 ресурсни групи.
- МТБ: Към настоящия момент РЦПППО – Пловдив разполага със сграда за ползване, която е в добро общо състояние. Недостатък са несамостоятелността и ограниченият брой помещения предвид назрялата обществена потребност, свързана с процеса на приобщаващо образование. През годините са направени текущи ремонти в съответствие с изискванията за безопасност, енергийна ефективност и хигиенни съображения. Извършено е вътрешно преустройство, с цел промяна на предназначението на помещения, поради увеличаване капацитет и недостиг на място за съхранение на архивна документация и оборудване. Направена е подмяна на ел. инсталацията и са извършени замервания на факторите на работна среда – шум, осветеност, запрашеност, съгласно изискванията на нормативните актове. Осигурена е достъпна архитектурна среда. РЦПППО ползва при необходимост площадката на бившата ДГ за ДУС „Ф. Урбих“, в чийто двор се намира. През настоящата година е извършен ремонт със средства на РЦ на дворното пространство. Извършена е вертикална планировка и подмяна на 232 кв. м плочи и 40 л. м бордюри, но все още има необходимост от обезопасяване и изграждане на подходящи съоръжения. РЦПППО има изградена съвременна инсталация за охрана и безопасност.

III. ИЗВОДИ И ПРЕПОРЪКИ

Областна стратегия за подкрепа за личностно развитие на децата и учениците в област Пловдив 2017-2020 г.

На база на получената и анализирана информация за състоянието на предучилищното и училищно образование на територията на община Пловдив се открояват следните изводи:

Силни страни

- Поддържане на високо качество и ефективност на цялостния образователен процес, в съответствие с изискванията на ЗПУО и „България 2020“, както и на всички поднормативни актове;
- Създадена организация за осъществяване на обща и допълнителна подкрепа за личностно развитие на учениците. Наличие на квалифицирани специалисти – педагогически съветник и учителски екип;
- Екипната работа между учителите, както и сформиранието на координиращ екип, прави цялостната политика по осигуряване на обща и допълнителна подкрепа на учениците адекватна и реална за изпълнение
- Създадена е привлекателна учебна среда;
- Създадени са условия за взаимопомощ и координирани действия между родители, ученици, административно ръководство, педагогически кадри, осъществяващи обща и допълнителна подкрепа. Има изградена структура, съобразно изискванията по Наредбата за приобщаващо образование от 11.11.2016 г.;
- Поставяне на ученика в центъра на цялостната педагогическа дейност в училищната общност;
- Приемане и зачитане на уникалността на всеки ученик – индивидуалните потребности и възможности, личностните качества, знанията, уменията и интересите, на които образователната институция трябва да отговори по подходящ начин, така че детето или ученикът да развие максимално своя потенциал;
- Равнопоставеност и недопускане на дискриминация при провеждане на училищното образование, гаранции за които са създадените условия за обучение на всички деца и ученици заедно, независимо от трудностите и различията, които може да възникнат в процеса на ученето и научаването и при участието им в дейността на училището;
- Осигурена сигурна среда за учениците и учителите;
- Максимална техническа и технологична обезпеченост на училищата.

Слаби страни

- Ниска мотивация за учене на някои ученици;
- Незаинтересованост на част от родителите, относно обучението и възпитанието на децата им. Въпреки усилията на училищното ръководство и учителите често взаимоотношенията с родителите са формални, а понякога дори липсва комуникация с родителите на проблемните ученици;
- Недостатъчен брой специализирани кабинети и/или класни стаи в някои училища за преминаване на едносменен режим на обучение.
- Необходимост да се развие още по-добре материалната база за предоставяне на обща и допълнителна подкрепа за личностно развитие на деца/ученици.
- Недобра гъвкавост и динамичност на процеса на приобщаващото образование в зависимост от различни институционални и обществени влияния.

Областна стратегия за подкрепа за личностно развитие на децата и учениците в област Пловдив 2017-2020 г.

- Липса на квалификация на голяма част от педагогическите специалисти за работа с ученици със СОП и деца в риск и деца с изяви дарби.
- Частични липси по отношение на материално-техническата база - например липса на оборудване в специализирани кабинети, спортни съоръжения, саниране.
- Недостатъчна работа с родителите на деца в риск и на другите родители с цел приемане на учениците със СОП.

Възможности

- Превенция за свеждане до минимум броя на учениците, преждевременно напуснали училище
- Разработване на по-ефективни механизми за включване на родители в училищния живот и инициативи;
- Техническо обезпечаване и осъвременяване стила и методите на работа на учителите в синхрон с потребностите и интересите на младите хора;
- Включване на учителите в различни форми на квалификация;
- Ранно идентифициране на децата в риск;
- Мотивиране и задържане на децата, консултиране, професионално ориентиране чрез активна работа със семейството;
- Разширяване връзките с извънучилищните институции;
- Включване на учителите в различни форми на вътрешна и външна квалификация.
- Засилени мерки за контрол на отсъствията и успеха на учениците;
- Интензифициране на дейността на Училищното настоятелство. Изграждане на ефективно ученическо самоуправление – разширяване дейността на Ученическия съвет.;
- Допълнително обучение, повишаване на квалификацията на учители за работа с ученици със специални образователни потребности,
- Добри възможности за предоставяне на подкрепа ни дава работата по проектите „Твоят час” и „Система за кариерно ориентиране в училищното образование”.

Заплахи

- Липса на ефективни санкции за родителите;
- Проблеми в семейството, водещи до отпадане на деца от училище;
- Промяна на отношението и нагласата на родителите към училищната институция като полезна и необходима за децата им;
- Недостиг на финансиране;
- Недостатъчно познаване на нормативната уредба от страна на част от педагогическия персонал, свързано с влизане в сила на Закона за предучилищно и училищно образование ЗПУО.
- Всички реални негативни процеси в обществото могат да бъдат предпоставки за заплахи. В този смисъл идентифицирането им също е процес. Училището има потенциал и възможности да реагира при всеки един случай в конкретна обстановка и конкретно време.
- Демотивация на педагогическия персонал и кадрова обезпеченост.

SWOT анализ на ЦПЛР ОДК - Пловдив

Областна стратегия за подкрепа за личностно развитие на децата и учениците в област Пловдив 2017-2020 г.

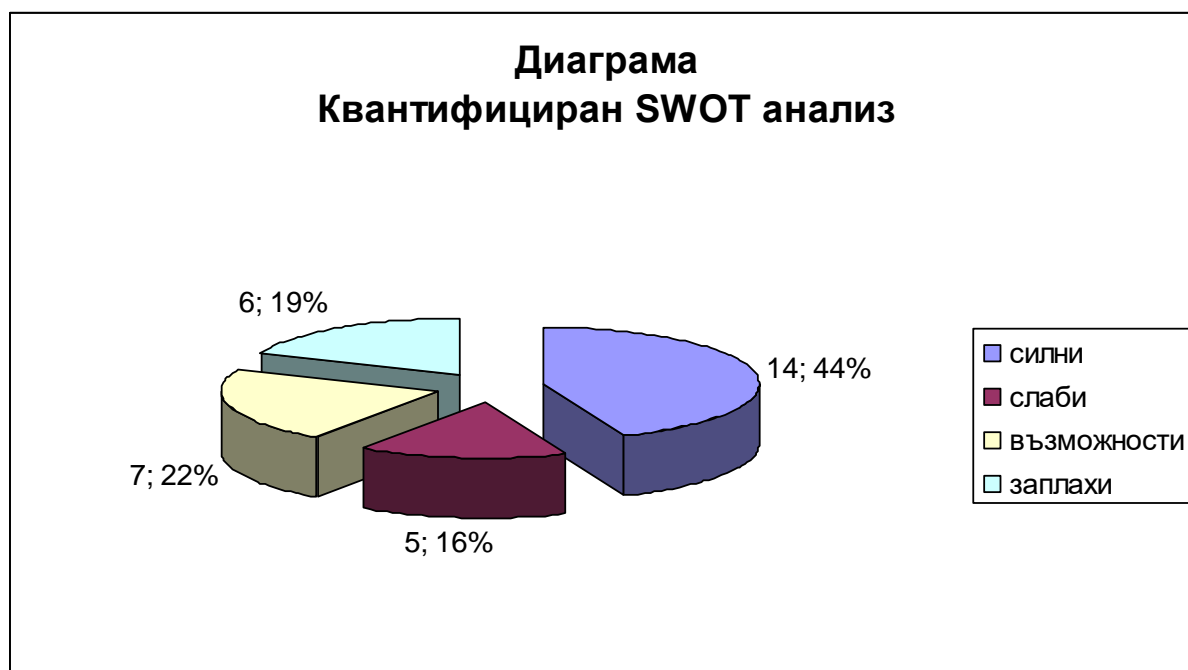
Силни страни	Възможности
<ul style="list-style-type: none"> • Свободният избор на детето и неформалното общуване в група • Провеждане на занимания в нестандартна обстановка, различна от училищната. • Участие в конкурси, фестивали, турнета. • Учителите сами изработват програмите си за осъществяване на учебно-възпитателния процес. • Индивидуален подход към всяко дете. • Работи се за професионално ориентиране на учениците. • Уважение към различието, социалното сближаване, активното гражданско участие и межкултурен диалог. • Квалифициран педагогически и непедагогически персонал. • Изградени вътрешни комисии и методически обединения, наличие на мотивация за повишаване на квалификацията. • Добра материална база. • Осигуреност със задължителна документация. • Наличие на информационни програмни продукти. • Добро управление на финансовите средства. • Добро взаимодействие с институциите. 	<ul style="list-style-type: none"> • Провеждане на рекламни кампании. • Изработване на конкретен план за повишаване квалификацията на персонала. • Провеждане на вътрешноквалификационни форми (дискусии, форуми, споделяне на опит). • Разработване и управление на проекти. • Разширяване връзките с НПО и др. организации и институции с цел реализиране на партньорски проекти и съвместни инициативи. • Включване на родителите в инициативи на школите и съвместни дейности. • Тясно сътрудничество между училища и ЦПЛР ОДК за насочване на талантливите деца към школите, както и деца с проблеми с цел превенция.
Слаби страни	Заплахи
<ul style="list-style-type: none"> • Ниска пълняемост в някои групи. • Дисбаланс в пълняемостта на групите. • Остаряла материално-техническа база. • Недостиг на средства за разгръщане на извънучилищната дейност. • Ограничен щат за педагози. 	<ul style="list-style-type: none"> • Свиване на свободното време на децата с въвеждане на целодневното обучение. • Очакван рестриктивен бюджет през следващите години. • Негативно отношение на обществото към образованието. • Изоставане от съвременните тенденции в образователната система при използване на ИКТ. • Липса на ясно регламентирана държавна политика. • Изменения в законовата уредба.

Областна стратегия за подкрепа за личностно развитие на децата и учениците в област Пловдив 2017-2020 г.

Направените анализи на факторите на вътрешната среда, както и **SWOT анализът**, разглеждат четири елемента, които идентифицират организацията като относително балансирана между две основни сумарни въздействия (позитивно и негативно).

Организация	Положително влияние	Негативно влияние
Вътрешна среда	Силни – 14	Слаби – 5
	Възможности – 7	Заплахи – 6
Общо (абсолютен дял)	21	11
Общо (относителен дял)	65,6%	34,4%

Квантифицираният **SWOT анализ** представя разпределението на отделните елементи по абсолютен (количествен) и относителен дял (процентно съотношение) спрямо общия сбор (Диаграма)

Всички използвани досега инструменти позволяват окончателно групиране на ресурсите в TOWS матрицата, където принципно са заложиени основанията за съдържанието на стратегията за управлението на собствеността.

TOWS матрица	Възможности	Заплаха
--------------	-------------	---------

Областна стратегия за подкрепа за личностно развитие на децата и учениците в област Пловдив 2017-2020 г.

Силни страни	Офанзивна стратегия (извличане на максимума)	Стратегия на адаптация (възстановяване на силните страни)
Слаби страни	Отбранителна стратегия (наблюдение на рисковете отблизо)	Стратегията на оцеляване (обрат или коренна промяна)

В сегашната ситуация, предвид обективните обстоятелства, произтичащи от съотношение между негативното и позитивното въздействие на факторите на вътрешната среда, най-приемлив е изборът на **Стратегия за адаптация**.

При възникване на сериозни затруднения в икономическото развитие – резултат от въздействието на силните външни фактори, детерминирани от мащабна финансова криза, ще задейства логиката на промяната към **Отбранителна стратегия**.

ИЗВОДИ ЗА РЦПППО - ПЛОВДИВ

Силни страни

- РЦПППО е едно добре функциониращо звено, което има ресурс да обезпечи допълнителната подкрепа за деца и ученици със СОП в област Пловдив.
- Създадени са условия за сътрудничество между РЦПППО и учебните заведения, екипност.
- Наличие на квалифициран и опитен екип от ресурсни учители, логопеди, психолози, РСГ и УДУНЗ - 80% са магистри, 20% са бакалаври и 37% с ПКС. Един специалист е доктор по специална педагогика, а четирима са докторанти по специална педагогика и специална психология към ПУ „Паисий Хилендарски”. 10% от специалистите имат по 2 и повече магистратури, 80% от специалистите имат повече от една специалност, като двама притежават и медицинско образование.
- Създадена много добра система за организация, съгласуваност, контрол по изпълнение на дейностите за ДПЛР от РЦПППО.
- Разкриване и развиване талантите и възможностите на учениците и доброто им представянето в различни изяви, организирани от РЦПППО и др. партньори.
- Редовно финансиране, гарантиращо финансова стабилност на институцията
- Наличие на Закон за предучилищното и училищно образование и Наредба за приобщаващото образование.

Слаби страни

- Неумение за разпознаване от учителите в учебните заведения на затруднения в обучението породени от negliжиране, девиантно поведение или невладеене на български език, което изисква различен подход и прави неефективно ресурсното подпомагане.

Областна стратегия за подкрепа за личностно развитие на децата и учениците в област Пловдив 2017-2020 г.

- Липса на обученията за учители от учебните заведения за работа с деца със затруднения в обучението, неквалифицирани като СОП (породени от negliжиране, девиантно поведение или невладеене на български език).
- Недостигът на специалисти и подготвени кадри в учебните заведения.
- Липса на мотивация на учителите в учебните заведения по отношение на обучението и приобщаването на ученика със СОП.
- Ограничен достъп до услуги в подкрепа на личностното развитие на учениците от селата.
- Проблеми с придвижването на специалистите до отдалечените населени места, в които се обучават деца и ученици със СОП.
- Увеличен брой на децата в групите за ресурсно подпомагане и липса на специалисти за работа с тях.
- Липсата на адаптирани материали и трудности от финансово естество за набавяне на съвременни технологични придобивки за ученици със сензорни и физически увреждания по учебните заведения.
- Липса на специализирани оборудвани кабинети в учебните заведения – ресурсни, логопедични.
- Тромавата и обемистата документация на специалистите, работещи в Регионален център - Пловдив и липса на конкретни указания по изготвянето и.

Възможности

- Наличие на възможност за подкрепа при реализиране на местните политики в сферата на личностното развитие чрез финансовите инструменти на ЕС.
- Възлагане на ресурсното подпомагане на разкрит или преобразуван общински център за специална образователна подкрепа и/или на лицензирани доставчици на социални услуги, по ред и условия определени със ЗПУО в отдалечените населени места по общини. Използване на местни ресурси за обезпечаване на ДПЛР, особено при осигуряване на специалисти за рехабилитация на комуникативните нарушения и психосоциална рехабилитация.
- Насърчаване на учебните заведения за назначаване на специалисти.
- Създаване на връзки и договорености на областно ниво с браншови организации и работодатели с оглед професионалната реализация на ученици със СОП. За успешна интеграция и приобщаване се говори тогава, когато е постигната самостоятелност и ученикът се е реализирал в дейност, която му осигурява самостоятелен и независим живот.
- Разработване на ефективни Общински стратегии и програми за подкрепа за личностно развитие на децата и учениците със СОП, с цел разкриване на възможности за образование и реализация.
- Тясно сътрудничество между училища и ЦПЛР, ОДЗ, РЗИ за уеднаквяване на стандарти и понятия, с цел осигуряване на екипност в процеса на приобщаване.
- Създаване на подходяща образователна среда и оборудване за подкрепа и развиване на способностите и уменията на децата/учениците със СОП, в съответствие с потребностите и възможностите.

Областна стратегия за подкрепа за личностно развитие на децата и учениците в област Пловдив 2017-2020 г.

- Активно трансгранично сътрудничество и разширяване връзките с НПО и др. организации и институции с цел реализиране на партньорски проекти и съвместни инициативи за обмяна на опит и партньорства.

Заплахи

- Негативно отношение на обществото към образованието.
- Изоставане от съвременните тенденции в образователната система при използване на ИКТ.
- Загуба на контрол по отношение на финансиране, диагностика, кадрова осигуреност за деца/ученици със СОП в учебни заведения, които осигуряват самостоятелно ДПЛР.
- Източване на общински бюджети за нереални услуги и мъртви души.
- Недостигащи финансови средства за осигуряване на подходяща образователна среда.
- Недостиг на специалисти за работа с деца със СОП.

ОБЩИНА ПЪРВОМАЙ

Актуално състояние и идентифицирани потребности от подкрепа за личностно развитие на децата и учениците

Общинската образователна мрежа се състои от 14 неспециализирани училища и 7 детски градини, както следва:

Общински училища:

- Професионална гимназия по селско стопанство „Васил Левски“, град Първомай;
- СУ „Проф. Д-р Асен Златаров“, град Първомай;
- ОУ „Св. св. Кирил и Методий“, град Първомай (с обхват на учениците и от квартал Любеново);
- ОУ „Христо Ботев“, село Градина (с обхват на учениците и от с. Добри дол, и от с. Крушево);
- ОУ „Георги Караславов“, град Първомай, квартал Дебър (с обхват на учениците и от с. Татарево);
- ОУ „Св. св. Кирил и Методий“, село Дълбок извор (с обхват на учениците и от с. Поройна);
- ОУ „Отец Паисий“, село Искра (с обхват на учениците и от с. Брягово);
- ОУ „Любен Каравелов“, село Бяла река (с обхват на учениците и от с. Православен);
- ОУ „Христо Ботев“, село Езерово (с обхват на учениците V – VIII клас и от с. Воден);
- ОУ „Св. св. Кирил и Методий“, с. Караджалово;
- ОУ „Д-р Петър Берон“, с. Буково (с обхват на учениците и от село Драгойново);
- ОУ „Васил Априлов“, село Виница;
- НУ „Христо Ботев“, град Първомай;
- НУ „Петко Рачев Славейков“, село Воден.

Общински детски градини

- ДГ „Осми март“, град Първомай, с адреси на ползваните от ДГ сгради:

**Областна стратегия за подкрепа за личностно развитие на децата и учениците в
област Пловдив 2017-2020 г.**

- П. К.4270, кв. Любеново, ул. „Струма“ №2
- П. К. 4283, село Караджалово, ул. „8-ма“, №1
- ДГ „Марица“, град Първомай, с адрес на ползвана от ДГ сграда:
 - П. К. 4284, село Винаца, ул. Иван Вазов“ № 26
- ДГ „Пролет“, град Първомай, кв. Дебър, с обхват на децата и от с. Татарево, с адрес на ползвана от ДГ сграда:
 - П. К. 4285, село Бяла река, ул. „5-та“ № 29
- ДГ „Първи юни“, село Градина, с адреси на ползваните от ДГ сгради:
 - П. К. 4290, село Градина, ул. „Христо Ботев“ № 4
 - П. К. 4291, село Крушево, ул. „5-та“ № 1, с обхват на децата и от с. Добри дол
- ДГ „Искра“, село Искра, с обхват на децата и от с. Брягово
- ДГ „Теменуга“, село Воден, с адрес на ползвана от ДГ сграда:
 - П. К. 4288, село Езерово, ул. „11 – та“ № 2
- ДГ „Детелина“, село Дълбок извор, с обхват на децата и от с. Поройна

На територията на община Първомай функционира образователна инфраструктура, която включва институции на предучилищното обучение; общо, профилирано и професионално образование.

До всички училища и детски градини е осигурен безплатен транспорт за пътуващите ученици и деца, а за пътуващите педагогически специалисти разходите се възстановяват по Наредба № 1 на МОН от 16.01.2017 г.

Отрицателната демографска статистика на общината обуславя съществуването на паралелки/групи с минимален и под минималния брой деца/ученици.

Идентифицирани потребности на образователната инфраструктура на община Първомай:

- ОУ „Св. св. Кирил и Методий“, град Първомай, ОУ „Христо Ботев“, село Градина, ОУ „Георги Караславов“, град Първомай, квартал Дебър, ОУ „Отец Паисий“, с. Искра, ОУ „Любен Каравелов“, село Бяла река, НУ „Христо Ботев“, град Първомай са санирани, с ПВЦ дограма, отопление – на парно, отвътре - ремонтирани, с добра материално-дидактическа база. Потребност от достъпна архитектурна среда.
- ОУ „Св. Св. Кирил и Методий“, село Дълбок извор, ОУ „Св. Св. Кирил и Методий“, село Караджалово, ОУ „Васил Априлов“, село Винаца, ОУ „Д-р Петър Берон“ село Буково, НУ „Петко Рачев Славейков“, село Воден и ОУ „Христо Ботев“, село Езерово са частично реновирани, отоплението е на печки с дърва и въглища. Имат потребност от смяна на дограма, вътрешни ремонти и достъпна архитектурна среда.

В хода на изготвяне на Анализа в община Първомай са **идентифицирани следните проблеми и потребности** за предоставяне на обща и допълнителна подкрепа за личностно развитие на децата и учениците в СПУО на територията на общината:

- регистрирани са потребности от предоставяне на допълнителна подкрепа за личностно развитие на деца със специални образователни потребности, с изявени дарби и в риск от социално изключване;

Областна стратегия за подкрепа за личностно развитие на децата и учениците в област Пловдив 2017-2020 г.

- има недостиг на квалифицирани кадри за работа с деца със СОП и недостатъчен финансов ресурс за обезпечаване дейността на тези педагогически специалисти;
- подкрепата за личностно развитие трябва да отговоря на новите предизвикателства и да предлага нова визия за развитие пред традиционните образователни модели и традиционните форми на общуване, акцентът трябва да падне върху индивидуалността на детето;
- на територията на община Първомай не съществува Център за подкрепа за личностното развитие на децата и учениците, при установяване на потребност от допълнителна подкрепа, грижата за децата и учениците се възлага на Регионален център за подкрепа на процеса на приобщаващото образование - Пловдив;
- необходимо е да се прилагат активни политики за реализиране на проекти, финансирани със средства по различните оперативни програми, за да се осигури допълнителен финансов ресурс и дългосрочно положително въздействие върху децата и учениците;

Заплахи:

- Наличие на определени рискови фактори в средата на учениците;
- Липса на мотивация за участие в живота на училищната общност,
- Липса на формирано отговорно отношение спрямо образователния процес от страна на някои ученици;
- Образованието не се припознава като приоритет от страна на родителите.

Изводи:

1. В Община Първомай има изградена добре функционираща система от общински образователни институции, местни и държавни органи и доставчици на социални услуги, обезпечаваша общата и допълнителна подкрепа за личностно развитие, която се осъществява там, където са детето и ученикът – в детските градини и в училищата.
2. Регистрирани са потребности от предоставяне на допълнителна подкрепа за личностно развитие за децата и ученици, съобразно приложените в таблиците за областта данни.
3. Община Първомай прилага цялостни политики за обезпечаване на дейностите за подкрепа на личностно развитие, чрез дофинансиране и изпълнение на общински образователни, младежки и спортни програми, превенция, здраве и социални дейности.
4. Организирането и осигуряването на дейностите за подкрепа на личностното развитие на територията на общината, е динамичен процес, който подлежи на оптимизиране в съответствие с разпоредбите на ЗПУО, с променящите се потребности на местната общност и налага координираност между всички участници в образователния процес и органи на управление на местно и регионално ниво, с цел осигуряване на подходяща физическа, психологическа и социална среда за развиване на способностите и уменията на всяко дете и ученик.

ОБЩИНА РАКОВСКИ

Актуално състояние и идентифицирани потребности от подкрепа за личностно развитие на децата и учениците

ДЕТСКИ ГРАДИНИ

- В системата на образованието в община Раковски съществуват 6 общински детски градини, в т. ч. 2 средищни – в с. Стряма и с. Белозем: ДГ „Щастливо детство“ – гр. Раковски, ДГ „Детелина“ – гр. Раковски, ДГ „Иглика“ – гр. Раковски, ДГ „Първи юни“ – гр. Раковски, ДГ „Радост“ – с. Стряма, ДГ „Синчец“ – с. Белозем с втори адрес в с. Шишманци. В детските градини на територията на община Раковски са обхванати общо 1074 деца, при капацитет 831, за които се грижи 75 души педагогически персонал и 76 души непедagogически персонал.
- В детските градини е изградена екипна работа между педагогическите специалисти;
- Ежегодно се осъществява абонамент за педагогически печатни издания, осигурени са познавателни книжки;
- Осигурено е медицинско обслужване от медицинска сестра, ежедневен филтър, осъществяват се антропометрични измервания, формиране на културно-хигиенни навици, възприемане на здравето като ценност, която трябва да опазва;
- ДГ разполагат с „Програма за превенция на насилието“, Стратегия за превенция и ограничаване на агресивното поведение сред децата; Механизъм за стъпки реагиране в случай на насилие над дете; Процедура за действие при възникване на инцидент с дете, участие в дейности по интереси, работа със семейството, участие в празници и развлечения;
- Наличие на Координиращ екип.
- Налични са технически средства, дидактични материали (макар и недостатъчни) и са осигурени специалисти от РЦПППО – гр. Пловдив;
- В ДГ „Радост“ – с. Стряма децата от ПГ, за които българският език не е майчин е: за III група – 31% и за IV група – 52%. Затова броят на педагогическите ситуации за III и IV група е съобразен с Наредба № 6 от 11.08.2016 г. за усвояване на българския книжовен език, в сила от 01.09.2016 г.
- Допълнителната подкрепа за личностно развитие на децата със СОП се осигурява от специалисти от РЦПППО – гр. Пловдив и учителите на групата.
- Има изготвен План за подкрепа за 2 деца със СОП в ДГ „Щастливо детство“ – гр. Раковски;
- Има сформирани екипи за подпомагане личностното развитие на конкретните деца;
- Наличната материално-техническа база в ДГ на територията на община Раковски е в добро състояние и добре поддържана. Няма физкултурни салони, както и изградена достъпна архитектурна среда за деца/лица с увреждания.

Силни страни:

- Добър сграден фонд;
- Квалифициран учителски състав; правоспособни учители с квалификация ПУП
- Наличие на добри взаимоотношения и взаимопомощ между членовете на екипа;
- Постигнати много добри резултати в индивидуалното развитие на децата за достигане на ДОС, много добра училищна готовност;
- Добър имидж в обществото;
- Доверие от страна на родители и деца.

Слаби страни: Недостатъчно достъпна архитектурна среда за деца с увреждания на опорно-двигателния апарат, в някои от училищата няма физкултурен салон, специализирани кабинети, рампи, не са назначени логопед, психолог, поради недостиг на финансови средства. Броят на децата в някои от групите е завишен.

Възможности за преодоляване на слабите страни:

- Осигуряване на финансиране за изграждане на достъпна архитектурна среда и обезпечаване с необходимите специалисти;
- Организиране на повече мероприятия с участието на родители и общественост;
- Осъвременяване на материално-техническата база;
- Повишаване на квалификацията и промяна в нагласите и поведението на педагогическите специалисти и непедagogическия персонал към потребностите на съвременните деца и родители; прилагане на нови подходи за работа с детето, създаване на условия за изява на индивидуалния му потенциал (акцентиране на силните страни на детето, а не на дефицитите), защото усещането за успех на детето го прави щастливо.

Заплахи:

Увеличаване на дела на децата, нуждаещи се от допълнителна подкрепа, и недостатъчен финансов ресурс за осигуряване на необходимите специалисти за ефективно приобщаване на децата със СОП.

УЧИЛИЩА

Училищната образователна система се състои от: 8 неспециализирани училища: ОУ „Христо Ботев“ – гр. Раковски, ОУ „Христо Смирненски“ – гр. Раковски, ОУ „Д-р Петър Берон“ – с. Чалъкови, ОУ „Христо Ботев“ – с. Шишманци, средишни: ОУ „Гео Милев“ – с. Белозем, ОУ „Отец Паисий“ – с. Стряма, 2 гимназии: Професионална гимназия „Петър Парчевич“ – гр. Раковски, Професионална гимназия по селско стопанство – с. Белозем.

В училищата на територията на община Раковски има общо 121 паралелки, 2191 ученици, 195 души педагогически персонал и 60 души непедagogически персонал.

Обща подкрепа:

- Добра екипна работа между учителите и другите педагогически специалисти – обсъждат се проблеми и се споделят добри практики от учителите в съществуващите в училищата методични обединения.
- Всяка седмица учителите провеждат допълнителни консултации по различните предмети след часовете, от 14:15 до 15:00 ч. По проект „Твоят час“ има групи за ученици с обучителни трудности.
- За кариерното ориентиране на учениците се провеждат срещи с представители на различни висши учебни заведения, с представители на Бюрото по труда и на различни фирми от община Раковски и от Пловдивска област.
- За развитие на интересите на учениците са сформирани групи по различни направления по проект „Твоят час“. Съществуват и отбори по волейбол, баскетбол и футбол.
- Осигурени са медицински лица.

Областна стратегия за подкрепа за личностно развитие на децата и учениците в област Пловдив 2017-2020 г.

- Провеждат се занятия на теми за кариерното ориентиране на учениците;
- В повечето училища има назначен педагогически съветник, който заедно с класните ръководители изпълнява и провежда дейности по превенция на насилие, преодоляване на проблемно поведение и тормоз сред учениците.
- Изработени са правила на класовете, създаден е регистър на случаите на агресия, насилие и тормоз, училищният координационен съвет работи по Механизма за превенция на насилието, тормоза и агресията и алгоритъма за неговото прилагане.

Допълнителна подкрепа за личностното развитие на деца и ученици:

- За работа с ученици по конкретен случай се създава екип за подкрепа с участие на педагогическия съветник, класен ръководител и учител с квалификация „психолог“.
- Общ брой ученици в ПГ „Петър Парчевич“ – гр. Раковски на допълнителна подкрепа за личностно развитие – 17, от тях в риск – 15;
- В програмата на децата от III и IV подготвителна група на ОУ „Гео Милев“ – с. Белозем са включени допълнителни часове по български език, тъй като почти 100% са от ромски произход.

Изводи и препоръки:

Силни страни:

- Добър сграден фонд с необходимост от поетапно обновяване съобразно потребностите;
- Осигурено постоянно видео наблюдение с перспективи за разширяване и пропускателен режим;
- Квалифицирани учителски състави и стремеж към иновации;
- Привличане на млади специалисти, активно училищно настоятелство и обществен съвет;
- Сътрудничество с бизнеса и други институции в района.

Слаби страни:

- Намаляване на приема поради демографските промени;
- Недостатъчно богата материално-техническа база по физическо възпитание и спорт;
- Липса на специализирани кабинети по всеки учебен предмет и на дидактически материали;
- Неефективно отопление – поради липса на финансов ресурс някои от училищата използват отопление на дърва и въглища;
- Липса на мотивация за учене и заинтересованост на родителите на част от учениците от ромския етнос;
- Липса на ресурсни учители и специалисти (психолог, педагогически съветник, логопед), които да работят с учениците; липса на подготвен учител, който да се занимава със случаите на агресия, тормоз, насилие. В ОУ „Христо Ботев“ - с. Шишманци няма назначени психолог, педагогически съветник или логопед, които да работят с нуждаещи се ученици.

Възможности за преодоляване на слабите страни:

- Съвместна работа с общинското ръководство за осигуряване на специализиран транспорт за учениците;

Областна стратегия за подкрепа за личностно развитие на децата и учениците в област Пловдив 2017-2020 г.

- Създаване на толерантна мултиетническа среда – разработване и прилагане на разнообразни форми и програми за деца с трудности и дефицити в обучението с цел тяхното интегриране;
- Осъвременяване на МТБ по предмети и професии;
- Модернизирание на спортните съоръжения;
- Осигуряване на високоскоростен интернет;
- Засилени мерки за контрол на редовното посещаване на учебните занятия;
- Участие в международни програми и проекти;
- Повишаване на квалификацията на учителите;
- Работа в екип на учители, родители, ученици и ресурсен екип;

Заплахи:

- Ниска степен на раждаемост и намаляване броя на учениците;
- Недостиг на финансиране;
- Нарастване на броя на учениците, които живеят в нездрава семейна среда;
- Ниският социален статус и лошите битови условия на семействата на децата и учениците водят до затруднения в образователно-възпитателния процес в училището.

В община Раковски **няма** разкрит Център за подкрепа за личностно развитие, съгласно чл. 49 от ЗПУО.

Изводи:

1. В община Раковски има изградена добре функционираща система от общински образователни институции, местни и държавни органи и доставчици на социални услуги, обезпечаваша общата и допълнителна подкрепа за личностно развитие, която се осъществява там, където са детето и ученикът – в детските градини и в училищата.
2. Община Раковски осигурява добри условия и възможности за децата от всички възрасти да получат грижи за тяхното отглеждане, възпитание, образование и развитие, грижи се за организацията на свободното време със заетост в извънучилищни дейности в областта на изкуствата, науката и спорт; съобразно потребностите се осигурява транспорт за учениците от близките населени места, осигурено е храненето в училищата.
3. Община Раковски прилага цялостни политики за обезпечаване на дейностите за подкрепа на личностно развитие чрез изпълнение на общински образователни, младежки и спортни програми, превенция, здраве и социални дейности.

ОБЩИНА „РОДОПИ“

Актуално състояние и идентифицирани потребности от подкрепа за личностно развитие на децата и учениците

ДЕТСКИ ГРАДИНИ

На територията на Община „Родопи“ има **12** общински детски градини:

- ДГ „Ралица“ – с. Белащица
- ДГ „Синчец“ – с. Браниполе
- ДГ „Надежда“ – с. Брестник
- ДГ „Първи юни“ – с. Брестовица

- ДГ „Първи юни“ – с. Злати трап
- ДГ „Мир“ – с. Кадиево
- ДГ „Снежанка“ – с. Крумово
- ДГ „Веселушка“ – с. Марково
- ДГ „Пролет“ с филиал СЦГ с. Храбрино, с. Първенец
- ДГ „Родина“ – с. Устина
- ДГ „Пролет“ – с. Цалапица
- ДГ „Пролет“ – с. Ягодово.

В детските градини на територията на община „Родопи“ са обхванати общо 998 деца при капацитет 1064. В 10 от градините има обособени яслени групи, към 4 детски заведения функционират млечни кухни.

На допълнителна подкрепа за личностно развитие са 16 деца, от тях 2 деца със СОП и 5 деца са с хронични заболявания. В детските градини има общо 92 души педагогически персонал и 102,25 непедagogически персонал.

УЧИЛИЩА

На територията на община „Родопи“ има **11** основни училища:

- Основно училище „Пенчо Славейков“ – с. Белащица
- Основно училище "Св. Св. Кирил и Методий" – с. Първенец
- Основно училище "Васил Левски" – с. Брестник
- Основно училище "Христо Ботев" – с. Брестовица
- Основно училище "Свети Свети Кирил и Методий" – с. Кадиево
- Основно училище "Свети Свети Кирил и Методий" – с. Марково
- Основно училище "Свети Свети Кирил и Методий" – с. Браниполе
- Основно училище "Свети Свети Кирил и Методий" – с. Устина
- Основно Училище "Паисий Хилендарски" – с. Цалапица
- Основно училище "Неофит Рилски" – с. Ягодово
- Основно училище "Христо Ботев" - с. Крумово.

В училищата на територията на община „Родопи“ са обхванати общо 1441 ученици (при капацитет 2466), разпределени в 90 паралелки. На допълнителна подкрепа за личностно развитие са 59 ученици, от тях 21 деца със СОП, в риск са 39 ученици, 1 ученик с логопедични проблеми, няма ученици с хронични заболявания, нито с изявени дарби. В училищата има общо 173,5 души педагогически персонал и 54,5 непедagogически персонал.

ЦЕНТРОВЕ ЗА ПОДКРЕПА ЗА ЛИЧНОСТНО РАЗВИТИЕ

На територията на Община „Родопи“ няма обособен Център за подкрепа за личностното развитие. Потребностите от допълнителна подкрепа се удовлетворяват от специалисти от РЦПППО – Пловдив.

СПЕЦИАЛИЗИРАНИ ОБСЛУЖВАЩИ ЗВЕНА

Съгласно предоставената информация от РЦПППО – гр. Пловдив, на територията на община „Родопи“ няма специализирани обслужващи звена.

СЪСТОЯНИЕ НА МАТЕРИАЛНО-ТЕХНИЧЕСКАТА БАЗА ДЕТСКИ ГРАДИНИ

Външна архитектура:

Всички сгради, в които се помещават детските заведения на територията на община „Родопи“, са общинска собственост, с изключение на тази в с. Браниполе. Те са масивни и приспособени за дейността си. През 2014 г. е подменена дограмата на ДГ „Веселушка“ в с. Марково, а през 2015 г. в ДГ „Пролет“, с. Първенец, ДГ „Пролет“, с. Ягодово и ДГ „Родина“, с. Устина, е извършено частично саниране.

Вътрешна архитектура:

Всички детски градини на територията на община „Родопи“ имат приспособени помещения за спане, занимални, санитарни възли, медицински кабинети и кухненски блокове, съгласно изискванията на Наредба №3/05.02.2007 г. за здравните изисквания към детските градини. В ДГ „Пролет“, с. Ягодово, има изграден малък външен плувен басейн, който не функционира. Телевизор и озвучителна уредба има в почти всички групи. Някои разполагат и с мултимедия и интерактивна дъска.

Спортни съоръжения:

Само в 5 от детските заведения има помещения, приспособени и отговарящи на условията за физкултурен салон: ДГ „Ралица“ – с. Белащица, ДГ „Мир“ – с. Кадиево, ДГ „Снежанка“ – с. Крумово, ДГ „Пролет“, с. Първенец и ДГ „Родина“ – с. Устина.

Във всички детски градини има изградени външни площадки и съоръжения за игра, част от които имат нужда от осъвременяване.

Безопасна среда:

Осигурен е пропускателният режим в детските градини. Всички детски заведения имат изградени съвременни инсталации за охрана и безопасност (СОТ). В ДГ „Ралица“, с. Белащица, има изградена система за видео наблюдение.

Отопление:

Детските градини се отопляват предимно с дизелово гориво. През 2014 г. са подменени амортизираните горелки в ДГ „Първи юни“, с. Златитрап, и ДГ „Веселушка“, с. Марково, с по-икономични такива, използващи пелети. Предвид газифицирането на близките до гр. Пловдив села, е извършено газифициране на ДГ „Пролет“, с. Ягодово, и ДГ „Снежанка“, с. Крумово. Засега само една от сградите в ДГ „Първи юни“, с. Брестовица, остава на твърдо гориво. Зареждането и доставката на горивните материали са напълно обезпечени от община „Родопи“.

Изводи:

Материално-техническата база и сградният фонд в детските градини на територията на община „Родопи“ е в добро състояние, но е необходимо да се извърши поетапно осъвременяване и модернизация на материалната база, отговаряща на потребностите.

За поддръжката всяка година се осигуряват средства от държавния и общинския бюджет. Община „Родопи“ и директорите на образователните институции търсят участие в различни проекти с цел подобряване на МТБ.

В някои от детски градини в община „Родопи“ са изградени съвременни детски площадки, оборудвани са спортните площадки и физкултурни салони.

Проектирани са пожароизвестителни инсталации в детските градини, които очакват да бъдат реализирани.

Материалната база в детските градини на територията на община „Родопи“ непрекъснато се обновява с цел създаване на среда, близка до семейната, креативна и провокираща детето за дейност. Променя се обзавеждането: нови съвременни дидактически шкафове, маси, столчета, легла, гардероби, постелъчен инвентар.

Осигурени са в достатъчна степен дидактични и игрови материали, обособени са кътове по интереси, предразполагащи развиване на творческото мислене и въображение.

Детските градини разполагат със самостоятелни кухненски блокове, както и с перални, котелни блокове и складови помещения. Непрекъснато се обновява материално–техническата база в тях с цел създаване на нормални условия за работа и изпълняване на изискванията на компетентните органи.

Поддържането и обновяването на МТБ на образователните институции е приоритет и постоянна задача на общинската образователна политика.

Идентифицирани потребности:

С цел ефективното провеждане на ситуациите по образователно направление „Физическа култура“ и покриване очакваните резултати за ниво на двигателните способности и функционалните възможности на децата в предучилищна възраст е необходимо изграждането на физкултурни салони.

Времето на технологичен прогрес и нарастващи очаквания към предучилищното образование, изискват модернизация и все по-активно прилагане на ИКТ при провеждане на възпитателно – образователния процес.

Трябва да се освежат кухненските блокове, офисите и санитарните възли в някои от сградите.

Работата с деца със СОП в детските градини на територията на Община „Родопи“ ще бъде по-добра, ако има обособени и оборудвани кабинети за тази цел.

УЧИЛИЩА

Състояние на сграден фонд:

Външна архитектура:

В 60% от сградите на училищата на територията на община „Родопи“ са извършени основни ремонти по проект „Модерни училища за нашите деца“ през 2013 г. Сменена е дограмата на сградите, покривите са частично или изцяло ремонтирани. Има изградени отоплителни инсталации или ремонтирани наличните такива.

Достъпна архитектурна среда, в съответствие с чл. 106 от ЗПУО – Училищното обучение се осъществява в дневна, индивидуална и самостоятелна форма.

Вътрешна архитектура:

В училищата на територията на община „Родопи“ има общо 113 класни стаи, 19 специализирани кабинети, 8 работилници, от които 3 не се използват (в ОУ „Св. св. Кирил и Методий“, с. Браниполе), 12 медицински кабинети, като в ОУ „Св. св. Кирил и Методий“, с. Първенец и ОУ „Св. св. Кирил и Методий“, с. Устина, има по 2 медицински кабинета, в ОУ „Св. св. Кирил и Методий“, с. Марково няма такъв, а в останалите училища има по 1 медицински кабинет. Всички класни стаи са оборудвани с мултимедия,

в почти всички има компютри и принтери, а ОУ „Св. св. Кирил и Методий“, с. Марково разполага с интерактивна дъска.

Спортни съоръжения:

В училищата на територията на община „Родопи“ има общо 7 физкултурни салона, като в 3 от училищата в ОУ „Пенчо Славейков“, ОУ „Св. св. Кирил и Методий“, с. Браниполе и ОУ „Св. св. Кирил и Методий“, с. Първенец няма физкултурен салон, а в ОУ „Христо Ботев“, с. Брестовица, и ОУ „Св. св. Кирил и Методий“, с. Марково за физкултурен салон са приспособени други помещения.

Безопасна среда:

Във всички учебни заведения са утвърдени правилници за дейността и е изграден пропускателен режим, в който са определени лицата и графикът, по който да се извършва той. В почти всички училища има изградени съвременни инсталации за охрана и безопасност (СОТ и видеонаблюдение). Осигурена е достъпна вътрешна и външна архитектурна среда. Има изградена знакова маркировка и предпазни парапети, а някъде и светофарна уредба.

Отопление:

По-голямата част от училищата се отопляват на дизелово гориво. ОУ „Св. Св. Кирил и Методий“, с. Кадиево, и едната сграда на ОУ „Н. Рилски“, с. Ягодово, се отопляват на твърдо гориво. За ОУ „Пенчо Славейков“, с. Белащица, и ОУ „Св. Св. Кирил и Методий“ с. Марково са осигурени нови отоплителни инсталации работещи с пелети. Втората сграда на ОУ „Н. Рилски“, с. Ягодово, се отоплява посредством климатици, осигурени от община „Родопи“.

Изводи:

Архитектурната среда е достъпна в съответствие с чл. 106 на Закона за предучилищно и училищно образование.

Училищата разполагат с класни стаи, компютърни кабинети, специализирани кабинети по музика и природни науки, работилници. Във всички сгради има изградени и функциониращи вътрешни санитарни възли.

Здравното обслужване на училищата на територията на община „Родопи“ е обезпечено, с пригоден за тази цел кабинет, съгласно разпоредбите на Министерството на здравеопазването.

Към настоящия момент няма организирано столово хранене в училищата на територията на община „Родопи“, но е направена организация по обезпечаване на целодневна организация на учебния ден и обедно хранене.

Наличната спортна база на много места е недостатъчна. Необходимо е да се търсят по-гъвкави подходи и методи за обновяването ѝ. Физкултурни салони има само в 6 от училищата, а в останалите има пригодени за това класни стаи.

Идентифицирани потребности:

1. Необходимо е изграждането и оборудването на физкултурни салони в училищата, в които няма. Тяхната липса възпрепятства провеждането на учебните часове в периода ноември – март.

2. Наблюдава се недостиг на нагледни материали и помощни средства за часовете по „Безопасност на движението“, „История и цивилизация“, „География и икономика“. Липсват и консумативи, и лабораторна техника по природни науки.

3. За по-доброто опазване на сградите е необходимо изграждането на система за видео наблюдение там, където липсва.

4. Приоритет при задоволяване на идентифицираните потребности на училищата в община „Родопи“ трябва да е нуждата от квалифицирани учители за работа със СОП, психолог или ресурсен учител към всяко учебно заведение. Необходимо е и изграждането на подходяща техническа база, отговаряща на изискванията за работа с ученици със СОП.

5. Икономически ефективно използване на ресурсите в системата – да се изработят критерии за оценка на ефективността на използваната материална база, както и система за обем на информация и анализи относно човешкия ресурс в общинското образование, включително и търсещи работа по специалността учители.

6. Да се осигури мобилност на учителите в общинската образователна система.

7. Приоритетно оптимизиране на училищната мрежа.

8. Подобряването на оптималните условия (хигиенни, здравни и безопасни) за обучение, възпитание и спорт, като приоритет на образователната политика на община „Родопи“.

ПОТРЕБНОСТИ ОТ ПОДКРЕПА ЗА ЛИЧНОСТНО РАЗВИТИЕ НА ДЕЦАТА И УЧЕНИЦИТЕ

Обща подкрепа:

В детските и учебни заведения на територията на община „Родопи“ е налице добра екипна работа.

Една от слабите страни за общата подкрепа в община „Родопи“ е липсата на допълнително обучение по учебни предмети при условията на Закона за предучилищно и училищно образование. Като грешка се отчита и липсата на допълнителни модули за деца, които не владеят български език.

Във връзка с допълнителните консултации, които се провеждат извън редовните часове във всяка една от учебните институции, са утвърдени графици за провеждане на консултации с ученици и родители. Тези консултации са с цел отстраняване на определени трудности на учениците по учебните предмети. Те са начален етап на кариерното ориентиране на децата.

За да се съсредоточи образованието индивидуално към всяко дете, още в групите на детските градини има оформени кътове по интереси, в които се обръща внимание на възможностите на всяко дете и на това как те да се развият.

Грижата за здравето в детските градини и училищата се осъществява от медицински сестри. Те се помещават в специално устроени медицински кабинети с необходимото обзавеждане и с осигурени задължителните медикаменти според Наредба №3/2000 г.

В длъжностните характеристики на персонала в училищата и детските градини са включени отговорности, съгласно Координационния механизъм за взаимодействие при работа в случай на деца, жертви на насилие или риск от насилие, и за взаимодействие при кризисна интервенция. Във всяка институция се определя Комисия за превенция на деца, жертви на насилие или в риск от насилие, и при кризисна ситуация.

Входящата диагностика по образователни направления позволява установяване на дефицити и обучителни затруднения, което дава една ранна оценка на потребностите и превенция на обучителните затруднения. Като основен дефицит се отчита липсата на

Областна стратегия за подкрепа за личностно развитие на децата и учениците в област Пловдив 2017-2020 г.

логопедична работа с децата и учениците, което е важна част от общата подкрепа съгласно ЗППУ.

Допълнителна подкрепа

Допълнителната подкрепа за личностно развитие се предоставя на деца и ученици:

- със специални образователни потребности;
- в риск;
- с изявени дарби;
- с хронични заболявания.

Има общо 77 такива деца и ученици, записани в образователните институции на територията на община „Родопи“, съгласно Приложение №1 и Приложение №2.

За осигуряването на допълнителна подкрепа на тези деца във всяко училище или детска градина е организирана работа с дете и ученик по конкретен случай. В тази насока се разработват планове за индивидуална работа с всяко от децата и учениците.

Специалистите от РЦПППО – гр. Пловдив, съвместно с екипите в училищата и детските градини, оказват основната методична помощ и подкрепа при идентифициране на потребностите, касаещи възпитателно-образователния процес.

ИЗВОДИ И ПРЕПОРЪКИ

Като силни страни по отношение на образователната система в община „Родопи“ може да се отчетат следните аспекти:

- Административна и финансова устойчивост на системата се постигат чрез съгласувани и координирани действия на директорите на образователните институции, община „Родопи“, РУО – Пловдив. На лице е и участието на директорите на училищата в съвместни комисии с ОА при разрешаването на финансови въпроси. Община „Родопи“, от своя страна, оказва постоянен финансов контрол, като първостепенен разпоредител с бюджет.
- Създадена е една сравнително привлекателна учебна среда – разнообразна извънкласна и извънучилищна дейност. На лице е максималното използване на общинската база.
- Поощряват се талантливите деца и младежи за развитието им в различни области. Всичко това води до възприемането на детската градина и училището като привлекателно, интересно и сигурно място за децата.
- Бързо се разрешават всички проблеми и така непрекъснато се подобрява психологическият климат, толерантността и колегиалността между образователните институции и работещите в тях.
- Преодоляване на негативните и преднамерени нагласи към определени институции.

Слаби страни:

- Осъвременяване на условията за предоставяне на качествено предучилищно и училищно образование по отношение на материалната база в училища и детски градини – след извършване на анализ на потребностите и прогноза относно нуждите за развитие и осъвременяване на материалната база на субектите на общинската образователна система е установена нуждата от подобряване на

сградния фонд. Необходимо е да се вземат мерки относно енергийната ефективност: саниране, хидроизолация, изграждане на пожароизвестителни инсталации (там където е необходимо).

- Повишаване на квалификацията и мотивацията на педагогическите кадри – липсва мотивацията за повишаване на квалификацията и прилагането на иновативни методи от страна на педагозите. Това би могло да се промени чрез създаване на възможности за участие на учителите в проекти по ОП НОИР, чрез организирането на форум на общинско ниво за обмен на добра практика както за учители, така и за ученици. Като за начало на процеса се поставя повишаването на относителния дял на младите учители в образователните институции и намаляване на броя на учителите в пенсионна възраст.
- Превенция на ранното напускане на образователните институции – да се засилят и координират действията на директори, общинска администрация, общински съветници, НПО, социални работници за обучение на родители и младежи от местните общности. Необходимо е навременна съвместна работа на директорите и ОА при прилагане на изискванията на ЗПУО и Закона за административните наказания.
- Осигуряване на достъпна среда за деца и ученици със специални образователни потребности. Това ще доведе до повишаване на мотивацията за учене при деца и ученици, ще издигне авторитета на учителите в обществото и така ще се подобри училищната среда и резултатите от обучението.
- Повишаване на броя на децата и учениците, обхванати в задължителната предучилищна подготовка и училищното образование. След подобряването на условията за децата и учениците в училищната и обкръжаващата среда ще има повече интегрирани деца и ученици със СОП в масовите групи и класове.

Възможности:

- Постоянно да се подобрява обликът на общинското образование чрез ефективна публична комуникация – да се осигури максимален достъп до актуална и коректна информация за образователните институции, както чрез местните медии, така и чрез Интернет. Организиране на информационни събития, форуми и др. по актуални събития, проблеми и постижения на образованието в община „Родопи“.
- Осигуряване на условия за образователна и социална интеграция – в образователните институции на територията на община „Родопи“ липсват достатъчно условия за интегрирано предучилищно и училищно образование на деца, чийто майчин език не е българският, както и условия за интегрирано обучение на деца със СОП. Тези условия са необходими за подобряването на педагогическата и психологическата подкрепа, оказвана в детските градини и училищата. Оказването на по-голяма подкрепа на деца в неравностойно социално положение също е важен проблем при образователната и социалната интеграцията на децата и учениците.
- Информирането на родителите и учениците от общността би довело до формиране на мотивация за редовно посещаване на училище и недопускане на ранно семейно съжителство, което е отстраняване на още една от заплахите пред образователните институции на територията на община „Родопи“.

ОБЩИНА САДОВО

Актуално състояние и идентифицирани потребности от подкрепа за личностно развитие на децата и учениците

ДЕТСКИ ГРАДИНИ

На територията на община Садово има 10 общински детски градини, от които 1 е средищна.

- ДГ „Радост“ – с. Богданица
- ДГ „Първи юни“ – с. Болярци
- ДГ „Невена Йорданова“ – с. Караджово
- ДГ „Свобода“ – с. Катунца
- ДГ „Детелина“ – с. Кочево
- ДГ „Слънце“ – с. Милево
- ДГ „Здравец“ – с. Моминско
- ДГ „Никола Вапцаров“ – с. Поповица – средищна
- ДГ „Детски свят“ – гр. Садово
- ДГ „Звезда“ – с. Чешнегирово

В детските градини на територията на община Садово има 486 деца (при капацитет 584), като на ДПЛР са 3 деца със СОП. Броят на педагогическия персонал е 51 души, на непедagogически персонал 59 души.

Идентифицирани потребности и изводи:

- В ДГ на територията на община Садово има трайна тенденция за промяна на етническия състав на децата, които не владеят български език, незаинтересованост на родителите роми от резултатите от учебно-възпитателния процес, трудна събираемост на таксите за ДГ от родители роми поради липса на работа и постоянни доходи.
- В ДГ се осъществява екипна работа между учителите. В програмата на ДГ с голям брой деца, невладеещи български език, са включени допълнителни ситуации по БЕЛ. По проект „Интеграция и добро образование“ чрез допълни модули за деца с трудности и проблеми в усвояването на българския език се работи за постепенното им преодоляване.
- Обособени са кътове за занимания по интереси – рисуване, конструиране, музика, библиотечен кът с детски книжки и др.
- Организиран са групи за занимания по интереси – спортни и народни танци, английски език.
- Осъществяват се дейности по превенция на насилието и преодоляване на проблемното поведение чрез използване на средства присъщи за детската възраст – разговори, театрални етюди, разглеждане на картинки, презентации, рисуване по темата и др.
- С децата със СОП в ДГ „Първи юни“, с. Болярци и ДГ „Свобода“, с. Катунца се работи по индивидуален план и с ресурсен учител от РЦПППО гр. Пловдив.

УЧИЛИЩА

Областна стратегия за подкрепа за личностно развитие на децата и учениците в област Пловдив 2017-2020 г.

На територията на община Садово има 7 основни училища, от които 3 са средищни, и 1 професионална гимназия – ПССГ – гр. Садово

- ОУ – с. Богданица – средищно
- ОУ „Георги Сава Раковски“ – с. Болярци
- ОУ „Васил Левски“ – с. Караджово – средищно
- ОУ „Христо Ботев“ – с. Катунца
- ОУ „Христо Ботев“ – с. Поповица – средищно
- ОУ „Гео Милев“ – гр. Садово
- ОУ „Св. св. Кирил и Методий“ – с. Чешнегирово
- Професионална гимназия ПССГ – гр. Садово

В училищата на територията на община Садово има 70 паралелки, 1332 ученици (при капацитет 2390), като 42 ученици са на ДПЛР, от тях 15 са със СОП, 30 – в риск и 5 с хронични заболявания. Броят на педагогическия персонал е 146 души, на непедагогически персонал 40 души.

На територията на община Садово няма Център за подкрепа за личностно развитие.

- В училищата на територията на община Садово е въведена процедура за осъществяване на **обща подкрепа** за учениците. В годишните планове се включва график за осъществяване на обща подкрепа.

- Създадени са координиращи екипи. Работи се активно по чл. 15 ал. 8 и 9 от Наредба за приобщаващото образование.

- Създадени са допълнителни модули за деца, невладеещи български език по проект „Твоят час“.

- Учениците се включват в разнообразни извънкласни дейности за приобщаване към училищния живот и подпомагане на успеваемостта им по предмети. Допълнителни консултации по учебни предмети се провеждат по график, утвърден със заповед на директора.

- При необходимост се изработва индивидуална учебна програма по съответните учебни предмети с цел по-лесното възприемане от ученика, а също така се изготвя и индивидуален учебен план за обучение в комбинирана форма. За ученици с изяви дарби също се изработва индивидуален учебен план.

- Кариерното ориентиране и здравно образование са приоритет в часовете на класа, по природни науки и са част от работата по направление по проекти.

- Наградите за различни видове постижения са определени с правилника на училището. Моралните и материални награди също са част от предоставяната от ОУ „Св. св. Кирил и Методий“, с. Чешнегирово, обща подкрепа.

- За превенция на насилието и преодоляване на проблемното поведение е въведен механизъм, проследяването на който става чрез нарочен регистър.

- За ранно оценяване потребностите и превенция на обучителни затруднения е въведена процедура, съответно на Наредба за приобщаващото образование.

- Детските градини на територията на община Садово са с добре поддържан сграден фонд и сравнително добра материална база, изградени са екипи от квалифицирани педагози,

Областна стратегия за подкрепа за личностно развитие на децата и учениците в област Пловдив 2017-2020 г.

няма текучество на кадрите, осигурена е безопасна среда за обучение и възпитание на децата. Не е осигурена достъпна архитектурна среда за деца със СОП и трудноподвижни хора. Има нужда от повече учебно-тренировъчни съоръжения и дидактични материали в големите детски градини (с 3 и 4 групи) в гр. Садово, с. Чешнегирово, с. Поповица, с. Болярци и с. Катунца.

- Външната архитектура на училищните сгради територията на община Садово е в добро и много добро състояние, стените са санирани, подменена е дограмата на класните стаи. Осигурена е достъпна архитектурна среда с изключение на 3 ОУ – с. Катунца, с. Поповица, с. Чешнегирово. По отношение на спортните съоръжения има нужда от изграждане на физкултурен салон (ОУ, с. Богданица и ОУ „Гео Милев“, гр. Садово) и ремонт на физкултурните салони (ОУ „Васил Левски“, с. Караджово, ПССГ, гр. Садово), обогатяване на МТБ (ОУ „Георги Сава Раковски“, с. Болярци, ОУ „Христо Ботев“, с. Поповица, ОУ „Св. Св. Кирил и Методий“, ПССГ, гр. Садово), осигуряване на достъпна архитектурна среда (ОУ „Христо Ботев“, с. Катунца).

Допълнителната подкрепа се осъществява въз основа на направена оценка на индивидуалните способности на определен ученик.

- Оценката на способностите се извършва от специално назначен екип от специалисти съобразно необходимостта на детето и след това се потвърждава от Регионален център за подкрепа на приобщаващото образование – Пловдив.

- Допълнителната подкрепа се реализира чрез план за действие за всяко конкретно дете.

- Родителите задължително се включват в плана за действие като активни участници в дейностите.

- Ако Регионалният център препоръча допълнителна подкрепа, но родителите откажат, се уведомява отдел „Закрила на детето“ към ДСП по местоживееене на детето, с цел социалните служби да окажат съдействие и ако се налага помощ на родителите за осъзнаване на нуждите на детето.

- Допълнителна работа по рехабилитация на комуникативни нарушения, осигуряване на материали и оборудване за ресурсно подпомагане, индивидуални програми за развитие на 4 ученици със СОП и ресурсен учител, 11 ученици в риск (ОУ с. Богданица); 1 ученик със СОП е на ресурсно подпомагане от 2012 година до момента, с него работи екип от Ресурсен център гр. Пловдив (ОУ „Васил Левски“, с. Караджово). Допълнителна подкрепа е осигурена за 2 ученици в дневна форма на обучение, с тях работят ресурсен учител, психолог и логопед (ОУ ”Гео Милев” гр. Садово).

Изводи:

- Причините за отпадане от училище са многообразни и не се проявяват изолирано, а въздействат комплексно. Това определя необходимостта да се подхожда комплексно и същевременно да се действа индивидуално към конкретния случай на всяко дете, застрашено от отпадане или вече отпаднало от училище.

- Отпадането на ученици от училище е не само социален, но и педагогически проблем. Причините за това са различни. Корените на това явление трябва да се търсят от една

Областна стратегия за подкрепа за личностно развитие на децата и учениците в област Пловдив 2017-2020 г.

страна, в семейната среда, в мотивацията на учениците за учебен труд, в слабия стремеж за личностна реализация в училищната среда и от друга, в педагогическата колегия.

- Анализирайки проблема за отпадането на учениците, се констатира, че повечето ученици се задържат в училище, но поради липса на интерес или слаби постижения в учебните занятия допускат неизвинени отсъствия, като попадат в риск, който е необходимо да се преодолява с адекватни и навременни мерки.

Препоръки:

- Превенцията и преодоляването на проблемите изискват интегрирана политика и ангажираност на всички сектори и институции, свързани с образованието и с личностното и професионално развитие на децата и младите хора в България.

- Важно значение има сътрудничеството между всички пряко ангажирани институции, неправителствения сектор и родителската общност. Всички участници в образователния процес (семейство, училище, институции) трябва да бъдат еднакво отговорни и ангажирани за постигането на поставените цели.

ОБЩИНА СОПОТ

Актуално състояние и идентифицирани потребности от подкрепа за личностно развитие на децата и учениците

ДЕТСКИ ГРАДИНИ

- На територията на община Сопот има 3 общински детски градини – ДГ „Роза“, ДГ „Слънчево детство“ и ДГ „Приказен свят“.

- За организиране и координиране на процеса на осигуряване на общата и допълнителната подкрепа за личностно развитие на децата със заповед на директорите на ДГ на територията на община Сопот има определени координиращи екипи във всяка детска градина.

- В ДГ има квалифициран учителски състав, добри взаимоотношения и взаимопомощ между членовете на екипа; много добри резултати в индивидуалното развитие на децата за достигане на ДОС, много добра училищна готовност. ДГ се радват на добър имидж в обществото, на доверие от страна на родители и деца и на добро сътрудничество с други институции – Народно читалище, Център за работа с деца, Дневен център за деца с увреждания, Център за обществена подкрепа.

- Допълнителна подкрепа се оказва от специалист-логопед от ДЦДУ на 7 деца от ДГ „Слънчево детство“ гр. Сопот и на 1 дете със слухови увреждания от ЕПЛР, в който влизат учителите от групата, медицинската сестра и ресурсен учител от РЦППО гр. Пловдив, както и логопед от ДЦДУ. Към момента не е осигурена рехабилитация на слуха и говор поради липса на специалисти.

- Наличната материално-техническа база в ДГ на територията на община Сопот е в добро състояние и добре поддържана. Няма физкултурни салони, както и изградена достъпна архитектурна среда за деца/лица с увреждания.

Силни страни:

- Добър сграден фонд;
- Квалифициран учителски състав;
- Наличие на добри взаимоотношения и взаимопомощ между членовете на екипа;
- Постигнати много добри резултати в индивидуалното развитие на децата за достигане на ДОС, много добра училищна готовност;
- Добър имидж в обществото;
- Доверие от страна на родители и деца

Слаби страни: нередовна посещаемост на деца от проблемни семейства; недостатъчна ангажираност към проблемите на детската градина сред част от родителите; липса на специалисти с ключови компетентности - логопед, психолог, социален работник; недостатъчно финансиране.

Възможности за преодоляване на слабите страни:

- Организиране на повече мероприятия с участието на родители и общественост;
- Осъвременяване на МТБ;
- Повишаване на квалификацията и обмяна на добри педагогически практики между учителите.

УЧИЛИЩА

На територията на община Сопот има 1 НУ „Неделя Петкова“, 1 СУ „Иван Вазов“, 1 и ПГ „Генерал Владимир Заимов“.

Обща подкрепа:

- Изграден позитивен организационен и психологически климат и екипна работа между учителите и другите педагогически специалисти;
- На изявили се ученици в различни области се предоставят морални и материални награди – грамоти и сертификати; награда „Ученик на годината – I, II и III степен“ в СУ „Иван Вазов“;
- Допълнителни консултации по учебни предмети, които се провеждат извън редовните учебни часове;
- Осигурено е библиотечно-информационно обслужване;
- Дейности по превенция на насилието и преодоляване на проблемното поведение;
- В НУ „Неделя Петкова“ - 283 ученици, ПГ „Ген. Владимир Заимов“ – гр. Сопот - 367 ученици, СУ „Иван Вазов“ – 304 ученици са обхванати в различните форми на извънкласни занимания по проект „Твоят час“.

Допълнителна подкрепа:

- От началото на учебната 2016 – 2017 г. на 11 ученици от НУ „Неделя Петкова“ се предоставя допълнителна подкрепа за личностно развитие. Единадесетте ученика са деца със СОП, като на тях се предоставя дългосрочна подкрепа за личностно развитие (със срок до завършване на образователната степен).
- Екипът за подкрепа за личностно развитие на ученика в СУ „Иван Вазов“ включва в състава си: 2 ресурсни учители, 1 психолог и 1 логопед. Към настоящия момент допълнителна подкрепа се оказва на 18 ученици със СОП, обучавани в I – XII клас.

- От началото на учебната 2016 – 2017 г. на 7 ученици от ПГ „Ген. Владимир Заимов“, се предоставя допълнителна подкрепа за личностно развитие, като шестима от тях са деца в риск, по силата на Закона за закрила на детето. Работата на екипите от ПГ „Ген. Владимир Заимов“, отговарящи за предоставянето на допълнителна подкрепа, се координира и извършва в тясно сътрудничество с водещите случаите социални работници от Отдел „Закрила на детето“ към Дирекция „Социално подпомагане“ – Карлово. Един ученик на професионалната гимназия е дете със СОП, като на него се предоставя дългосрочна подкрепа за личностно развитие (със срок до завършване на образователната степен).

- Архитектурната среда за лица с увреждания в учебните заведения е частично достъпна.

Изводи и препоръки:

Силни страни:

- Добър сграден фонд с необходимост от поэтапно обновяване съобразно потребностите;
- Осигурено постоянно видео наблюдение с перспективи за разширяване и пропускателен режим;
- Квалифицирани учителски състави;
- Добра реализация на учениците по избраните професии, учениците получават освен диплома и свидетелство за професионална квалификация за придобита II и III степен;
- Голям процент на продължаващите образование;
- Актуални специалности, ориентирани към пазара на труда в ПГ „Ген. Владимир Заимов“;
- Наличие на съвременна техника и компютърни кабинети, изградена интернет мрежа с осигурен свободен достъп до нея;
- Добър имидж в обществото;
- Доверие от страна на родители и ученици;
- Сътрудничество с бизнеса и други институции в района.

Слаби страни:

- Намаляване на приема поради демографските промени;
- Проблеми с транспорта в ПГ „Ген. Владимир Заимов“ – невъзможност за удовлетворяване на изискванията на графика на часовете в училището от междуградски транспорт;
- Недостатъчно финансиране на професионалната подготовка;
- Ниска мотивация на учениците;
- Сравнително малък процент на заинтересовани и активни родители;
- Все още не достатъчно ефективно сътрудничество с производствените фирми – партньори от региона;
- Учебните програми не отговарят на изискванията на съвременното производство;

Областна стратегия за подкрепа за личностно развитие на децата и учениците в област Пловдив 2017-2020 г.

- Необходимост от обновяване на материалната база – терминална станция с поне 12 работни места в ПГ „Ген. Владимир Заимов“, кабинет с лаптопи (за ученици със СОП);
 - Липса на специалисти с ключови компетентности: логопед, социален работник.
- Възможности за преодоляване на слабите страни:**
- Съвместна работа с общинското ръководство за осигуряване на специализиран транспорт за учениците;
 - Създаване на толерантна мултиетническа среда – разработване и прилагане на разнообразни форми и програми за деца с трудности и дефицити в обучението с цел тяхното интегриране;
 - Собствено производство и услуги в училищата с придобиване на специалност;
 - Разработване на електронни уроци и курсове;
 - Организиране на повече мероприятия с участието на родители и общественост;
 - Разширяване на партньорствата с производствени фирми и други институции, стажове на учениците в тези фирми;
 - Осъвременяване на МТБ по предмети и професии;
 - Изграждане на система за проследяване на реализацията на учениците;
 - Повишаване на квалификацията и обмяна на добри педагогически практики между учителите;
 - Въвеждане на нови професии и специалности.

Заплахи:

- Ниска степен на раждаемост и намаляване броя на учениците;
- Наличие на безработица и икономическа несигурност, което затруднява образователния процес;
- Ръст на миграцията;
- Увеличаване на броя на отсъствията поради закъснения или по здравословни причини, което създава риск от отпадане;
- Недостатъчна практическа подготовка на учениците за работа в реална работна среда;
- Намаляване на процента на функционално грамотните ученици;
- Нисък социален статус и недостатъчен авторитет на българския учител, застаряващ учителски състав и феминизация на учителската професия;
- Намаляване на броя на подготвени кадри за бизнеса;
- Вменяване на несвойствени задължения на педагогическите специалисти, без да се осигурява време за адаптация и активна методическа подкрепа.

Център за подкрепа за личностното развитие ЦПЛР и Център за обществена подкрепа ЦОП

ЦПЛР – ЦРД – гр. Сопот според дейността си изпълнява:

Областна стратегия за подкрепа за личностно развитие на децата и учениците в област Пловдив 2017-2020 г.

- Развитие на интереси, способности, компетентности и изяви в областта на науката, технологиите, изкуствата и спорта.
- Участие в клубове и школи по интереси за осигуряването на възможности за творчески и спортни изяви, за личностното развитие на деца и младежи на възраст от 7 до 19 години, така че пълноценно да бъде запълнено и осмислено свободното им време, да бъдат активни и да се чувстват полезни в живота на общността.
-

Силни страни:	Слаби страни:
<p>1. Добър прием на децата – 122 в 8 групи;</p> <p>2. Децата са физически и психически здрави и правилно развити;</p> <p>3. Осигурени са добри преподаватели и тренъори;</p> <p>4. Осигурена е база за нормални учебни занятия.</p>	<p>1. Липса на собствена материална база;</p> <p>2. Липса на щатни бройки, преподавателите са лектори – 1,6 условна щатна бройка и 1 щат – директор.</p>
<p>Кадрови ресурси: Образователно-възпитателният процес с децата се ръководи от компетентен, квалифициран и отговорен педагогически екип, прилагащ методите на съвременното образование и отстояващ добрите традиции в областта на предучилищното възпитание. В ЦРД работят 7 педагози с висше образование, от които 7 са с магистърска степен и с професионални квалификации. Възрастов състав: над 35 години.</p>	

Център за обществена подкрепа (ЦОП) Сопот предоставя социални услуги на деца и семейства в риск, под формата на консултации, беседи, наблюдение, с психолог, социални работници. Като социална услуга потребителите ползват и работа с логопед за коригиране на говорни проблеми на деца в предучилищна и ранна училищна възраст. Педагог работи с деца, които имат проблеми в усвояването на учебния материал, работа по училищни проекти и домашни упражнения.

Допълнителна подкрепа

Екипът на ЦОП Сопот работи и по превенция на отклоняващото се поведение, агресията, употребата на наркотици и упойващи вещества, като допълнителна подкрепа в дейността на училищата чрез беседи, дискусии, информационни кампании.

Екипът на ЦОП участва в училищния живот на училищата и детските градини на територията на община Сопот, празници, конкурси, чествания.

Изводи:

1. В община Сопот има изградена добре функционираща система от общински образователни институции, местни и държавни органи и доставчици на социални услуги,

Областна стратегия за подкрепа за личностно развитие на децата и учениците в област Пловдив 2017-2020 г.

обезпечаваща общата и допълнителна подкрепа за личностно развитие, която се осъществява там, където са детето и ученикът – в детските градини и в училищата.

2. Регистрирани са потребности от предоставяне на допълнителна подкрепа за личностно развитие за децата и ученици, съобразно приложената таблица на област Пловдив.

3. Община Сопот прилага цялостни политики за обезпечаване на дейностите за подкрепа на личностно развитие чрез дофинансиране и изпълнение на общински образователни, младежки и спортни програми, превенция, здраве и социални дейности.

4. Организирането и осигуряването на дейностите за подкрепа на личностното развитие на територията на общината е динамичен процес, който подлежи на развитие в съответствие с разпоредбите на ЗПУО, с променящите се потребности на местната общност и налага координираност между всички участници в образователния процес и органи на управление на местно и регионално ниво, с цел осигуряване на подходяща физическа, психологическа и социална среда за развиване на способностите и уменията на всяко дете и ученик.

5. Община Сопот осигурява добри условия и възможности за децата от всички възрасти да получат грижи за тяхното отглеждане, възпитание, образование и развитие, грижи се за организацията на свободното време със заетост в извънучилищни дейности в областта на изкуствата, науката и спорт; съобразно потребностите се осигурява транспорт за учениците от близките населени места, осигурено е храненето в училищата.

ОБЩИНА СТАМБОЛИЙСКИ

Актуално състояние и идентифицирани потребности от подкрепа за личностно развитие на децата и учениците

ДЕТСКИ ГРАДИНИ

На територията на община Стамболийски има 8 общински детски градини – ДГ „Райна Княгиня“ – гр. Стамболийски, ДГ „Звънче“ – гр. Стамболийски, ДГ „Искра“ – гр. Стамболийски, ДГ „Слънце“ – гр. Стамболийски, ДГ „Радост“ – с. Йоаким Груево, ДГ „Детски рай“ – с. Куртово Конаре, ДГ „Пролет“ – с. Ново Село, ДГ „Изворче“ – с. Триводици.

- В детските градини има квалифициран учителски състав, добри взаимоотношения и взаимопомощ между членовете на екипа;

- Компетентността, креативността и любознателността винаги са били основно творческо кредо в работата на педагозите. Разпознаването, поддържането и развитието на надарените деца е в основата на тяхната работа.

- В детските градини са създадени условия за хуманна, функционална и позитивна образователна среда, осигуряваща равен шанс и достъп за свободен избор и качествено предучилищно образование на всички деца;

- Осигурени са възможности за избор и включване в значими дейности, адресирани към индивидуалните потребности на децата (кътове, материална база, дейности, ателиета, школи) и на учителите (работна среда, работно поле за изява);

Областна стратегия за подкрепа за личностно развитие на децата и учениците в област Пловдив 2017-2020 г.

- Използват се съвременни форми и широко сътрудничество между детската градина и семейството, държавните и културни институции при осъществяване на държавните образователни стандарти, в т.ч. и за приобщаващото образование.

- Наличната материално-техническа база в ДГ на територията на община Стамболийски е в добро състояние и добре поддържана. Няма физкултурни салони, не е изградена достъпна архитектурна среда за деца/лица с увреждания. В някои от градините няма софтуерни продукти, които да направят образователния процес по-иновативен и интересен.

Силни страни:

- Добър сграден фонд;
- Демократичен стил на управленския процес, включване на Педагогическия съвет и Обществения съвет в управленския процес;
- Всеотдайност, компетентност, приемственост на служителите;
- Квалифициран учителски състав, участие в различни форми на поддържаща квалификация на служителите;
- Утвърден социален престиж на детските заведения;
- Спазване и обогатяване на традициите на детските градини;
- Наличие на строг пропускателен и санитарно-епидемиологичен режим, хигиенни условия и рационално хранене;
- Активна помощ и сътрудничество на родителите при съвместни дейности;
- Системна връзка с родителите с цел включване във възпитателния процес.

Слаби страни:

- Трудно намиране на педагогически и медицински персонал за заместване на напусналите градината;
- Недостиг на финансови и материални ресурси;
- Намаляване броя на децата – ниска раждаемост, много от децата са в чужбина със семействата си;
- Недостатъчно диагностициране на интересите и потребностите на родителите за определяне политиката на детската градина, произтичаща от ЗПУО;
- Липса на специалисти с ключови компетентности - логопед, психолог, социален работник;
- Отлив на квалифициран педагогически и административно-помощен персонал поради ниски ставки на работното възнаграждение;
- Трудности при осъществяване на основната дейност на градината поради срив в семейното възпитание и невъзможност да му се противодейства за някои от случаите;
- Наличие на все повече деца със СОП, които изискват специални грижи, повече средства и специализиран персонал.

Възможности за преодоляване на слабите страни:

- Осъвременяване на материално-техническата база;
- Подобряване на връзките с родителите на децата, заинтересовани институции и организации;

- Педагозите и помощният персонал да бъдат стимулирани да участват в различни форми на поддържаща и възходяща квалификация;
- Засилени мерки за контрол на отсъствията на децата от детска градина;
- Обхващане на децата от ромски произход.

УЧИЛИЩА

- На територията на община Стамболийски има 7 училища: СУ „Отец Паисий“ – гр. Стамболийски, ОУ „Христо Смирненски“ – гр. Стамболийски, ОУ „Христо Ботев“ – гр. Стамболийски, ОУ „Христо Смирненски“ – с. Ново Село, ОУ „Христо Ботев“ – с. Йоаким Груево, ОУ „Св. св. Кирил и Методий“ – с. Куртово Конаре, ОУ „Васил Левски“ – с. Триводици.

Обща подкрепа:

- Екипна работа между учителите и другите педагогически специалисти;
- Обмяна на информация, опит и добри практики;
- Допълнително обучение по учебни предмети при условията на този закон – проект „Твоят час“;
- Допълнителни консултации по учебни предмети, които се провеждат извън редовните учебни часове;
- Допълнително обучение по учебни предмети с ресурсен учител;
- Психологическа подкрепа на учениците и развиване на умения за учене;
- Кариерно ориентиране на учениците;
- Провеждане на беседи с външни гости;
- Обмяна на информация между учителите, педагогическия съветник, психолога и учениците за установяване интересите на учениците;
- Дейности по превенция на насилието и преодоляване на проблемното поведение;
- Включване на учениците в извънкласни дейности и мероприятия – тържества, конкурси, състезания, концерти;
- Осигуряване на медицинско лице в училище;
- Осигуряване на сигурна и безопасна материална база;
- Провеждане на беседи по здравни теми, свързани с превенция и здравословен начин на живот;
- Ранно оценяване на потребностите и превенция на обучителните затруднения;
- В ОУ „Христо Смирненски“ – с. Ново село, се обучават ученици от два етноса – български и ромски, като има деца от смесени бракове, които се самоопределят като българи. Съотношението на етносите в проценти е 10% български и 90% ромски. Обучението се води сутрин и след обяд. До обяд са редовни часове, а след обяд функционира една полуинтернатна група с преобладаващ брой ромски деца.

Допълнителна подкрепа:

- Допълнително обучение и преодоляване на обучителни затруднения се осъществява в рамките на проект „Твоят час“. На база идентифицираните

потребности са сформирани групи за работа с ученици по основните учебни предмети с цел преодоляване на затруднения, наваксване, натрупване и обогатяване на основни знания и умения;

- В ОУ „ Св. св. Кирил и Методий“ – с. Куртово Конаре са сформирани 4 екипа, включващи логопед, психолог и ресурсен учител за допълнителна подкрепа на ученици със СОП;
- Допълнителни модули за деца, които не владеят български език;
- Ресурсно подпомагане на ученици, осигуряване на технически средства, дидактически материали, методики.

Изводи и препоръки:

Силни страни:

- Добър сграден фонд с необходимост от поэтапно обновяване съобразно потребностите;
- Сформирани екипи за обща подкрепа, участие в проекти с цел приобщаване на учениците и задържането им в училище;
- Наличие на висококвалифицирани учители;
- Гарантиране на достъпа на всеки ученик до подкрепа за личностно развитие в зависимост от неговите индивидуални потребности с оглед възможността за възникване на затруднения в процеса на обучението и на необходимостта от подходяща подкрепа.

Слаби страни:

- Намаляване на приема поради демографските промени;
- Липса на специалисти (логопед, психолог, ресурсен учител), назначени на щат в училище. По-голямата част от учителите в прогимназиален етап са лектори.
- Задържане на подлежащите на задължително обучение ученици, поради заминаването им в чужбина;
- Някои ученици са със слаба мотивация за учене;
- Недостиг на финансови средства, липсващо саниране;
- Все още е наличен брой на неизвинени отсъствия и слаби оценки при отделни ученици;
- Стара и амортизирана материално-техническа база;
- Липса на физкултурен салон в някои от училищата.
- Липса на достъпна архитектурна среда.

Възможности за преодоляване на слабите страни:

- Създаване на толерантна мултиетническа среда – разработване и прилагане на разнообразни форми и програми за деца с трудности и дефицити в обучението с цел тяхното интегриране;
- Социализация на децата в риск;
- Обогатяване опита на педагогическите специалисти в областта на приобщаващото образование чрез достъп до работни срещи, форуми, обучения и други източници на информация;
- Осъвременяване на материално-техническата база по предмети и професии;

Областна стратегия за подкрепа за личностно развитие на децата и учениците в област Пловдив 2017-2020 г.

- Програми за модернизация и обогатяване на материално-техническата база чрез реализиране и работа по проекти;
- Организиране на повече мероприятия с участието на родители и общественост;
- Разширяване на партньорствата с производствени фирми и други институции, стажове на учениците в тези фирми;

Заплахи:

- Ниска степен на раждаемост и намаляване броя на учениците в училище в гимназиален етап на средното образование;
- Наличие на безработица и икономическа несигурност, което затруднява образователния процес;
- Ръст на миграцията;
- Увеличаване на броя на отсъствията поради закъснения или по здравословни причини, което създава риск от отпадане;
- Образованието не е приоритет за родителите и децата отпадат рано от училище.

ЦЕНТРОВЕ ЗА ПОДКРЕПА ЗА ЛИЧНОСТНО РАЗВИТИЕ

Общинския Център за работа с деца (ОбЦРД) – гр. Стамболийски се помещава в сградата на ДГ „Слънце“.

Обща подкрепа:

1. Екипна работа между учителите и другите педагогически специалисти;
2. Занимания по интереси;
3. Поощряване с морални и материални награди.

Силни страни:

- ОбЦРД е в системата на образованието с нормативната уредба на МОН и осигурено финансиране;
- Кариерно ориентиране на учениците;
- Свободен избор на вида и формата на школата;
- Място за духовно здраве и изграждане личността на децата;
- Превантивен център срещу негативни влияния на улицата;
- Собствена Фейсбук страница;
- Безплатно обучение;
- Висококвалифицирани преподаватели, работа в екип;
- Участие на учителите в квалификационни курсове за усвояване на нови компетенции, свързани с методиката на преподаване, както и с лични компетенции – работа с компютър, умения за работа в екип и др.;
- Осигуряване на летни занимания за всички деца от града, независимо дали са се обучавали в школите на ОбЦРД;
- Мотивирани ученици;
- Няма задължителен характер;
- Силна финансова подкрепа от общината;
- Разнообразие на формите – наука, изкуство;

Областна стратегия за подкрепа за личностно развитие на децата и учениците в област Пловдив 2017-2020 г.

- Заниманията се водят в извънучилищна обстановка;
- Възможност за участие в национални и международни конкурси;
- Достъпност за всички деца от града и общината;

Слаби страни:

- Остаряла материална база като сграда;
- Не всички занятия се провеждат в ОБЦРД, изнесени форми;
- Не всички школи са оборудвани с подходящи материално-технически средства;
- Няма изградена подкрепяща среда за деца с физически увреждания;
- Липса на разкриване на нови школи поради ограничен щат.

Възможности:

- Съществува обществена потребност от извънкласна дейност с цел осмисляне на свободното време на учениците и развитие таланта на детето;
- Разработване и търсене на възможности за финансиране по проекти;
- Нарасналата агресия сред децата изисква възможности за ангажираност в свободното време;
- Спонсориране от големи преуспяващи предприятия;
- Партньорства с медиите;
- Партньорства с училища и детски градини;
- Актуализиране на учебните програми на учителите спрямо новите нагласи и възможности на учениците и прилагане на нови интерактивни методи и съвременни технологии в учебно-възпитателния процес;
- Тясно сътрудничество между училищата и ОБЦРД за насочване на талантиливи деца към школите, както и на деца с проблеми в поведението с цел превенция;
- Участие на родителите като партньори във всички мероприятия и дейности на ОБЦРД;
- Разширяване на връзките с обществени, културни и научни институции и тяхното привличане за съвместни прояви и проекти;
- Съвместни инициативи и проекти с НПО и сродни организации.

Заплахи:

- Липса на ясно регламентирано финансиране;
- Увеличаване на частните школи;
- Преминаването на училищата към целодневна организация на учебния процес;
- Финансиране на извънкласната дейност в училищата;
- В проекта на новия закон за образованието ИПУ са част от центрове за подкрепа за личностното развитие и могат да изгубят своята самостоятелност като институция;
- Липса на млади подготвени кадри за работа с даровити и талантиливи деца;
- Липса на подходяща материална база, която да отговаря на съвременните изисквания за провеждане на учебно-възпитателния процес;

- Ползване на различни бази на училища и детски градини.

СПЕЦИАЛИЗИРАНИ ОБСЛУЖВАЩИ ЗВЕНА

Център за настаняване от семеен тип за деца и младежи с увреждания е социална услуга от резидентен тип, която предоставя жизнена среда за пълноценно израстване и развитие на деца, лишени от родителска грижа, за които към момента на настаняване са изчерпани възможностите за връщане в биологичното им семейство, настаняване при близки и роднини или приемно семейство.

Услугата стартира своята дейност на 22.04.2014 г., с капацитет 14 потребители. Към 01.02.2017 г. капацитетът на услугата е запълнен с 14 деца и младежи с увреждания на възраст от 10 г. до 28 годишна възраст.

В ЦНСТ за деца и младежи се реализират дейности за осъществяването на социалната услуга, които се извършват успоредно и паралелно във времето на престоя на децата, свързани с:

- Осигуряване на основните жизнени потребности – потребностите от храна, облекло, самостоятелно легло, чистота, сигурност, безопасност, закрила, потребност от структура, отсъствие на страх, ползване на общи помещения и на място за игра;
- Грижи за здравето;
- Осигуряване на психологична подкрепа и психологично консултиране съобразно индивидуалните потребности на всяко дете, насочено предимно към потребностите от любов, привързаност, идентификация и чувство за принадлежност;

Деца и младежи ползват услуги на ЦСРИ към КСУ „Олга Скобелева“ – психолозите идват от Пловдив всяка седмица, а от тази година за по-малките деца е осигурена психологическата помощ от КСУ за деца и семейства, община Пловдив. От 2016 г. с децата работи доброволец – психолог със сключен договор;

- Осигуряване на достъп до подходящо предучилищно и училищно образование – 1 ученик посещава ОУ „Христо Ботев“ – гр. Стамболийски, и за още 5 от децата, които подлежат на задължително обучение, идва ресурсен учител от помощно училище „Стефан Караджа“ – Пловдив. Обучението се провежда в сградата на ЦНСТ;
- Осигуряване на условия и подкрепа за придобиване на жизнени умения за самостоятелен и независим живот;
- Организиране на занимания през свободното време, подкрепа и насърчаване децата да участват в подходящи за тях дейности;
- Работа с общността, други институции и организации.

Изводи и препоръки:

В детските градини и училищата на територията на община Стамболийски обучението на децата и учениците със специални образователни потребности се подпомага от ресурсен учител съобразно потребностите им. Броят на ресурсните

Областна стратегия за подкрепа за личностно развитие на децата и учениците в област Пловдив 2017-2020 г.

учители се определя от броя на децата и учениците със СОП, от вида на подкрепата и от броя часове за ресурсно подпомагане.

Работата с децата и учениците със специални образователни потребности се организира в училищата и детските градини – там където са – в тяхната образователна среда. Ресурсното подпомагане на децата и учениците от община Стамболийски се осъществява от специалисти на Ресурсен център – Пловдив.

Досегашната работа и натрупаният опит при провеждането на цялостния образователно-възпитателен процес показва и някои проблеми в обучението на децата и учениците със СОП, които трябва да се преодолеят, за да бъде подкрепата на личностното им развитие по ефективна:

- Все още не се отчитат в достатъчна степен индивидуалните особености на всяко дете и насочването на конкретен специалист за неговата интеграция и специална подготовка;
- Недостатъчен брой обучени учители;
- Недостатъчно финансиране за функционирането на логопедичен кабинет;
- Необходимост от психолог в ежедневната работа с децата;
- В условията на многобройните групи, в които се интегрират децата със СОП, е затруднена индивидуалната работа, особено в случаите, когато детето е с множество тежки увреждания;
- Целодневният престой на децата с тежки увреждания е предизвикателство за тях и останалите деца;
- Проблеми, свързани с осигуряването на подходяща физическа среда: сградите на детските градини и училищата не разполагат с рампа и асансьор, непригодни са стълбищата и сервизните помещения за децата с увреждания.

Община Стамболийски прилага цялостни политики за обезпечаване на дейностите за подкрепа на личностното развитие чрез дофинансиране и изпълнение на общински образователни, младежки и спортни програми, превенция, здраве и социални дейности.

ОБЩИНА СЪЕДИНЕНИЕ

Актуално състояние и идентифицирани потребности от подкрепа за личностно развитие на децата и учениците

ДЕТСКИ ГРАДИНИ

На територията на община Съединение има 3 общински детски градини – ДГ с ЯГ „8-и март“, гр. Съединение, ДГ „Светлина“ с. Царимир и ДГ „Авлига“ с. Голям чардак.

Отчитайки средногодишното намаляване на броя на децата, наличния капацитет на детските градини и обхвата на децата, наличната база е достатъчна за пълното обхващане на желаещите да посещават детска градина деца за периода 2016-2020 г.

През последните три учебни години се увеличава броят на децата в групите за ДГ в гр. Съединение, но намалява за сметка на ДГ по селата, където се извършва прием на

деца на възраст от 2 до 6 години. Слабост в организацията там е невъзможността за отделяне на 5-годишните и 6-годишните деца, подлежащи на задължителна предучилищна подготовка, и всички деца се обучават в една смесена група.

В града се наблюдава тенденция децата от ромската етническа група поради различни фактори, но най-вече социално-икономически, да не посещават детска градина. Много сериозна причина за това е липсата на средства у родителите за такси, дрехи, учебни помагала и други. Извън системата на предучилищното възпитание всяка година остават необхванати около 1-2% от децата, подлежащи на задължителна предучилищна подготовка, като по-голям е дялът на необхванатите 5-годишни деца поради липса на традиции за по-ранна задължителна предучилищна подготовка и ниска мотивация на част от родителите, предимно от ромската етническа група и други български граждани в уязвимо социално-икономическо положение.

В детските градини на територията на община Съединение няма деца със СОП.

Педагогическият персонал в ДГ притежава висока професионална квалификация и необходимият опит.

Сградите на детските градини са в относително добро състояние, като за поддържането им всяка година се осигуряват средства чрез единния разходен стандарт и от местни дейности.

В дворовете и на трите детски градини има обособени кътове за игра, като някои от съоръженията се нуждаят от подмяна.

Дворовете на детските градини не се охраняват и няма видео наблюдение.

Обзавеждането в ДГ е много добро. Дидактичната база се обновява ежегодно. Оборудвани са с нови съвременни учебно-технически средства. Разполагат с достатъчно компютърни конфигурации със съответния софтуер, мултимедии, екрани, копирна техника и други средства, осигурен е постоянен достъп до интернет.

Детските градини имат изградени пожароизвестителни инсталации и са изпълнени всички предписания за противопожарна безопасност.

За здравето на децата и учениците се грижат 2 медицински сестри – 1 медицинско лице обслужва училищата и 1 детските градини. Разкрити са общо 2 здравни кабинета в ДГ с ЯГ „8-и март“ и 1 кабинет в СУ „Христо Ботев“. Здравните кабинети са основно ремонтирани и изцяло реновирани, обзаведени с медицински мебели и инструменти, осигурени с медикаменти и превързочни материали и всичко необходимо. Това дава възможност за оптимално обезпечаване на медицинското обслужване на учениците в училище с наличния кадрови състав, както и за обхващане на децата от групите на детските градини.

Силни страни:

- Добър сграден фонд и достатъчна налична сградна база за пълното обхващане на желаещите да посещават детска градина деца;
- Квалифициран учителски състав;
- Добра обезпеченост с дидактически материали и с нови съвременни учебно-технически средства;
- Оптимално обезпечаване на медицинско обслужване на децата;
- Добър имидж в обществото.

Слаби страни:

- Няма обезпечена достъпна среда за деца и лица с увреждания;
- Дворовете на ДГ не се охраняват и няма видео наблюдение;
- Тенденция децата от ромската етническа група да не посещават детска градина;
- Ежегодно необхващане на около 1-2% от децата, подлежащи на задължителна предучилищна подготовка;
- Невъзможност за отделяне на 5-годишните и 6-годишните деца, подлежащи на задължителна предучилищна подготовка, и обучаването им в една смесена група.

УЧИЛИЩА

На територията на община Съединение функционират 2 общински училища – 1 средно (СУ „Христо Ботев“) и 1 начално (НУ „Любен Каравелов“).

Обща подкрепа:

- Добра екипна работа между учителите и другите педагогически специалисти, в СУ „Христо Ботев“ е назначен и ресурсен учител. Няма педагогически съветник и психолог, но към МКБППМН като обществен възпитател е назначен психолог, който подпомага работата на учителите.

Педагогическата колегия на СУ „Христо Ботев“ е разделена на 4 методически обединения: МО на началните учители, МО на преподавателите от хуманитарно-естетическия цикъл, МО на природо-математическите науки и МО на преподавателите в ПИГ. Всяко обединение има разработен план за вътрешно методическа квалификация. Всички учители присъстват на представяне на добри практики по различни учебни предмети, включват се в организирани квалификационни форми на РУО – Пловдив, по национални и европейски програми за квалификация, учителски форуми и конференции за иновативни методи в образованието. Част от темите на вътрешноучилищната квалификационна дейност са: „Формиращото оценяване за учене“, „Механизми за справяне със стреса“, „Мотивацията – гаранция за позитивно отношение към учебния процес“, „Стимулиране на креативно и логически мислене у учениците“, „Да научим учениците да учат“, „10 съвета за работа с хиперактивни деца с дефицит на внимание“, „Урокът извън класната стая – възможност за преодоляване на стереотипите и стреса в обучението по литература“, „Една различна родителска среща“, „Как да общуваме – правила и бариери“.

- В училищата има непрекъснато сътрудничество между родители, преподаватели, родителски активи, училищно настоятелство. Освен чрез личния контакт се изпращат уведомителни писма до родители на ученици с проблемно поведение или чести отсъствия от училище. Няма отпаднали ученици поради отсъствия или нехайно отношение на родителите. Всички заинтересовани страни са мотивирани за участие в образователно-възпитателният процес. Като проблем в СУ „Христо Ботев“ може да се отбележи големият брой извинени отсъствия по медицински причини, за които обаче има представена медицинска бележка. Училището не подлага на съмнение здравните проблеми на учениците, които са представили

извинителен документ. Като проблем се очертава своевременното представяне на медицинска бележка. В случаи на липса на уважителни причини за отсъствия училищното ръководство уведомява ОЗД и Социално подпомагане за спиране на детските надбавки. При отказ на родителите да съдействат писмено се уведомяват съответните служби. Посещение на дома.

- За допълнително обучение по учебни предмети са сформирани 5 групи за обучителни затруднения по проекта „Твоят час“, в които се осъществява допълнително обучение по БЕЛ, Математика и География и икономика.
- Допълнителни консултации по учебни предмети, които се провеждат извън редовните учебни часове, се осъществяват при необходимост, а консултации по учебни предмети се осъществяват по утвърден график.
- Учениците се информират периодично онлайн, с рекламни материали или чрез гостуващи представители на организации, институции, предлагащи образователни услуги. Учениците от VII, VIII и XII клас са консултирани и диагностицирани чрез провеждане на срещи и анкети, касаещи техния професионален избор, индивидуални заложби и желания. За кариерното ориентиране на учениците в СУ „Христо Ботев“ има профилирана подготовка в гимназиален етап (профил Технологичен – „Стопански мениджмънт“), работи се по проект „Моето първо работно място“, срещи с представители на Бюрото по труда, представители от ВУЗ с XII клас, срещи на родителите с представители на пловдивски университети, срещи с родителите на VII, VIII клас във връзка с продължаване на образованието.
- За обхванатите в целодневно обучение ученици всекидневно се провеждат по 2 часа занимания по интереси, в които се разглеждат утвърдени теми спрямо тематичните разпределения на учителите в ПИГ; по проекта „Твоят час“ са сформирани 7 групи за занимания по интереси; сформирана е „Детска полицейска академия“, има участие на ученици в групи към читалището в гр. Съединение, както и като доброволци в БЧК.
- Осигурено добро библиотечно-информационно обслужване. Учениците посещават организирано библиотеката към НЧ Съединение, използват се информационните технологии за обогатяване на информираността и миогледа на учениците.
- На изявили се ученици в различни области се предоставят морални и материални награди. Учениците от гимназиален етап получават стипендии по определени критерии.

Ежегодно в Общинската програма за закрила на детето се залагат дейности за организиране и осигуряване на възможности за участие в конкурси, стимулиращи детското творчество и развитие на способностите на децата. Работата с талантливите и даровити деца в свободното им време в областта на науката, изкуството и спорта се осъществява в клубовете и кръжоците в училищата, спортните клубове, читалищата. На територията на община Съединение функционират 10 читалища, но само в НЧ „Съединение 1875“ гр. Съединение

целогодишно се предоставя възможност на децата и младите хора да развиват своите интереси, способности и талант в самодейното танцово и музикално изкуство. Тук се обучават и подготвят повече от 100 деца в различни дейности: самодейни състави, лятна школа, школа народни танци, мажоретен състав и автентичен фолклор, ръководени от висококвалифициран специалисти. Стимулира се и интересът към спорта като алтернатива на агресията и зависимостите. Повечето ученици взимат активно участие в общоучилищни, общински, областни и национални състезания, конкурси и мероприятия.

- В училищата са разработени планове за противодействие на училищния тормоз, План за работа на УКС (Училищен координационен съвет) и План за здравно образование и възпитание на учениците. Ежегодно и периодично запознаване на учениците в риск с рискови ситуации от света около тях. Провеждат се непрекъснати срещи с представители на Районното управление и Отдел „Закрила на детето“. Разговори с родителите и беседи с учениците в час на кл. ръководител. Сформирано е „Детско полицейско управление“, което провежда своите занимания по изработения график. Самостоятелно и съвместно с МКБППМН се провеждат различни мероприятия по превенция на насилието – беседи и тренинги, отбелязване на Деня на розовата фланелка, семинари и летни академии;
- В началото на всяка учебната година се провеждат входни нива по всички учебни предмети с цел ранно оценяване на потребностите и обучителните затруднения на учениците;
- През последните пет години се наблюдава известен стабилитет по отношение на броя на учениците въпреки влошените демографски показатели. Анализът на движението на учениците през последните няколко години показва, че децата се преместват основно по семейни причини: смяна на местожителство, заминаване за чужбина. Няма наказани ученици с преместване в друго училище;
- В училищата са реализирани следните мерки за адаптиране на учениците към училищната среда: - проследяване процеса на адаптация при учениците, постъпващи в I-ви клас, чрез наблюдения, индивидуални разговори с родителите и класните ръководители; - проследяване процеса на адаптация на учениците от V-ти клас с цел по-лесен преход от начална към гимназиална степен, привикване към нови правила, навици и учебно съдържание; - съдействие за адаптацията на новопостъпили ученици от педагогически съветник, класните ръководители и училищното ръководство.
- СУ „Христо Ботев“ е средишно училище и учениците от населените места от общината пътуват до него. Към детските градини в гр. Съединение и с. Царимир пътуват деца от населени места, в които няма детски градини. В училищата има условия и е създадена целодневна организация на учебния процес за пътуващите ученици и е осигурено хранене. Голямата продължителност на пътуване е проблем особено в ранните сутрешни часове за децата от населените места, които са първи по маршрутите или за тези от по-далечните населени места.

Областна стратегия за подкрепа за личностно развитие на децата и учениците в област Пловдив 2017-2020 г.

През последните години училището спечели и работи по редица проекти с реализирането, на които се обогати материалната база и се естетизира средата, в която учат децата, а именно:

1. Проект № BG051PO001-4.1.05-0018 „Знаещите и можещите успяват“ по схема BG051PO001-4.1.05 „Образователна интеграция на децата и учениците от етническите малцинства“.

2. Проект BG051PO001-3.1.06 „Подобряване на качеството на образованието чрез въвеждане на целодневна организация на учебния процес“.

3. Проект BG051PO001-3.1.03 „Квалификация на педагогическите специалисти“.

4. Проект „С грижа за всеки ученик“ по едноименната НП в модул „Осигуряване на допълнително обучение за деца от подготвителни групи“.

5. Проект „Активни в училище“ - СУ „Христо Ботев“, гр. Съединение е едно от четирите училища на територията на Република България, което беше избрано да бъде поканено за участие в проект „Активни в училище“, администриран от Сдружение „Социална подкрепа и информация“ и Фондация „Институт по фамилна терапия - България“. Проектът беше финансиран в рамките на програмата за подкрепа на НПО в България по финансовия механизъм на Европейското икономическо пространство 2009-2014.

И през учебната 2016-2017 г. СУ „Христо Ботев“ продължава да работи по следните проекти :

1. НП „Без свободен час в училище“.

2. НП „Оптимизация на училищната мрежа“ модул „Оптимизиране на вътрешната структура на училищата, детски градини и самостоятелни общежития“.

3. Проект „Да продължим традициите“ за предоставяне на средства за подпомагане на физическото възпитание и спорта на учениците по реда на ПМС № 129/11.07.2000 год.

4. Схема „Училищен плод“, финансирана от Бюджет на Република България/Държавен фонд „Земеделие“ с финансовата подкрепа на ЕС.

През новата учебна 2016/2017 година в СУ „Христо Ботев“ ще стартират и ще се реализират следните нови проекти :

5. Проект „Детско полицейско управление“ - на 16 май 2016 год. бе даден старта на инициативата, като продължителността на проекта ще бъде 2 години. Програмата ще се реализира от служители на МВР от структурите на „Охранителна полиция“, „Пътна полиция“ и „Криминална полиция“, психолози от психологичните лаборатории на МВР, експерти от БЧК, БМЧК, БТС и духовни лица в съответните населени места. В учебната им програма са предвидени часове по безопасно поведение на пътя, курс по лична защита, оръжезнание, криминалистика, участие в полицейски проверки. Учениците ще преминават и лекции за справяне с агресията и за вредата от наркотиците.

6. Проект № БС05М20Р0001-3.002 „Порастваме заедно“ по схема БС05М20Р0001-3.002 „Образователна интеграция на учениците от етническите малцинства и/или търсеци или получили международна закрила“ по ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА НОИР 2014-2020. С проектното предложение училището участва по процедура за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ /БФП/.

Допълнителна подкрепа за личностно развитие

- работа с дете и ученик по конкретен случай – през учебна 2016-2017 г. са регистрирани 2 случая за ученици в риск от отпадане. С тези ученици се работи по изготвената училищна програма за намаляване на дела на преждевременно напусналите образователната система – сформирани са ЕПЛР за всеки ученик, които са изготвили план за работа с ученика и работят по него;
- Няма ученици, които се нуждаят от рехабилитация на слуха и говора и зрителна рехабилитация;
- В СУ „Христо Ботев“ има осигурена достъпна архитектурна, обща и специализирана подкрепяща среда, дидактически материали, назначен е ресурсен учител.
- ресурсно подпомагане – 8 ученици са със СОП и са на ресурсно подпомагане от училище. Има оборудвани 2 кабинета в двете сгради, в които ресурсният учител подпомага обучението на ученици със СОП. Процентът на ученици със СОП в училищата е 1,7%.

Досегашната работа и натрупаният опит при провеждането на цялостния образователно-възпитателен процес показва и някои проблеми в обучението на децата и учениците със СОП, които трябва да се преодолеят, за да бъде подкрепата на личностното им развитие по-ефективна:

- Все още не се отчитат в достатъчна степен индивидуалните особености на всяко дете и насочването на конкретен специалист за неговата интеграция и специална подготовка;
- Недостатъчен брой обучени учители;
- Недостатъчно финансиране за функционирането на логопедичен кабинет;
- Необходимост от психолог в ежедневната работа с децата;
- В условията на многобройните групи, в които се интегрират децата със СОП, е затруднена индивидуалната работа, особено в случаите, когато детето е с множество тежки увреждания;
- Целодневният престой на децата с тежки увреждания е предизвикателство за тях и останалите.

На територията на община Съединение няма Център за подкрепа за личностното развитие, но от 2013 г. е разкрит и функционира **Център за обществена подкрепа – гр. Съединение**, който предлага комплекс от социални услуги за деца в риск и техните

Областна стратегия за подкрепа за личностно развитие на децата и учениците в област Пловдив 2017-2020 г.

семейства. Капацитетът на ЦОП е 20 места. Към месец октомври 2016 г. социалните работници работят по 30 случая на деца, от които 12 момичета и 8 момчета.

Основните цели на работа са превенция от отпадане на децата от училище: децата получават съдействие за получаване на образование, за развиване на творческите способности; провеждат се информационни срещи и обучения за деца, родители и учители по теми, свързани с проблемното поведение и неговото коригиране и др.; прави се оценка на риска; оценка на родителския капацитет; оказва се психологическа и педагогическа подкрепа на деца, жертви на насилие, работи се активно с деца с агресивно поведение.

Изводи:

Силни страни:

- На учениците се предоставя обща и допълнителна подкрепа. Създадени са екипи за личностна подкрепа в училищата на деца, имащи необходимост от индивидуална подкрепа; разработени са индивидуални програми и са подсигурени необходимите специалисти.
- Всеки преподавател включва допълнителни дейности, насочени към повишаване на мотивацията за учене, подпомагане в кариерното ориентиране и развитие, справяне с трудностите в обучението. Провеждат се срещи с родители и срещи между преподаватели за споделяне на добри практики.
- Учителите непрекъснато се квалифицират. Част от учителите са преминали обучение за работа с деца със СОП и приобщаващо образование. Ресурсните учители работят с учениците, но часовете им са недостатъчни, при повече часове работата им ще бъде по-ефективна и напредъкът ще бъде по-значителен.

Слаби страни:

- Основна причина за недостатъчните финансови и материални ресурси са делегираните бюджети на училищата. Поради постоянното намаляване на учениците в училищата в малките общини не всяко училище може да подсигури необходимите специалисти от една страна, а от друга – в училищата се изпитват затруднения с обезпечаване на материалната база и специализирана литература и помагала за работа с деца със СОП и надарени деца.
- Липса на логопед и психолог. Необходим е подходящо оборудван кабинет за работа с ученици със специални потребности.

Препоръки:

Усилията да се насочат към реализирането на следните приоритети:

1. Инвестиране в качествено, конкурентноспособно и ефективно образование, чрез оптимизация на общинската образователна система с цел намаляване процента на преждевременно напусналите и отпаднали деца;
2. Развитие на образователната инфраструктура в съответствие с потребностите на местната икономика и нуждите на пазара на труда, важно условие за по-добра реализация на младите хора на пазара на труда.
3. Обновяване и модернизация на наличния сграден фонд на детските градини и

училищата, в които не са приложени мерки за енергийна ефективност, чрез реализация на нови проекти;

4. Осигуряване на съвременно оборудване и обзавеждане и създаване на привлекателна образователна среда;

5. Осигуряване на възможност за целодневна организация на учебния процес, места за отдих и спорт, за занимания по интереси и други.

ОБЩИНА ХИСАРЯ

Актуално състояние и идентифицирани потребности от подкрепа за личностно развитие на децата и учениците

ДЕТСКИ ГРАДИНИ

На територията на община Хисаря има 5 общински детски градини – ДГ „Мечо Пук“, ДГ „Пиноккио“, и ДГ „Дъга“ в гр. Хисаря, ДГ „Слънце“, с. Паничери, ДГ „Чайка“, с. Старосел

В ДГ има квалифициран учителски състав, добри взаимоотношения и взаимопомощ между членовете на екипа; много добри резултати в индивидуалното развитие на децата за достигане на ДОС, много добра училищна готовност. ДГ се радват на добър имидж в обществото, на доверие от страна на родители и деца.

Изводи:

Община Хисаря се грижи да осигури адекватни условия за провеждане на учебно-възпитателния процес в детските градини. Спазват се всички изисквания за обезпечаване на качествено и съобразено с европейските стандарти образование, възпитание и обучение.

Децата в община Хисаря не са лишени от нищо, което е необходимо за тяхното обучение, възпитание и развитие.

Идентифицирани потребности:

- обновяване на съоръженията в дворовете на детските градини;
- изграждане на съоръжения и санитарни възли за трудноподвижни лица;
- осигуряване на медицински кабинети в ДГ „Слънце“, с. Паничери и ДГ „Чайка“, с. Старосел;
- осигуряване на специализирано видеонаблюдение и обновяване на информационните технологии.

УЧИЛИЩА

На територията на община Хисаря има 4 основни (ОУ „Климент Охридски“ и ОУ „Васил Левски“ в гр. Хисаря, ОУ „Христо Ботев“, с. Паничери и ОУ „Христо Ботев“, с. Красново) и 1 средно училище (СУ „Христо Смирненски“, гр. Хисаря).

Изводи:

- Във всички училища в община Хисаря са осигурени адекватни условия за провеждане на учебния процес.

Областна стратегия за подкрепа за личностно развитие на децата и учениците в област Пловдив 2017-2020 г.

- Осигурена е материално-техническата база, необходима за провеждане на качествено обучение и възпитание.

Идентифицирани потребности

- Във всички училища, освен ОУ „Климент Охридски“, е необходимо да се подновят по-голямата част от спортните съоръжения, а в ОУ „Христо Ботев“, с. Красново да се осигурят компютри.

Обща подкрепа:

- Има изградени екипи за работа с ученици на ОПРЛ и логопедична група с 22 ученици в СУ „Христо Смирненски“ гр. Хисаря;
- Формирани са групи за ученици с обучителни затруднения по математика и български език в отделните класове по проект „Твоят час“;
- Провеждат се допълнителни консултации по всички учебни предмети извън редовните учебни часове съгласно изготвен график;
- За кариерното ориентиране на учениците има създадена група „Гражданско образование“ по проект „Твоят час“, за XII клас – педагогическият съветник консултира учениците за избор на професия, ВУЗ и в час на класа обучение на тема „Моето първо работно място“ в СУ „Христо Смирненски гр. Хисаря“;
- формиран са групи за занимания по интереси по проект „Твоят час“ и часове по СИП;
- Има създадени библиотечни фондове в училищата, провеждат се часове в библиотеката на НЧ „Иван Вазов“ гр. Хисаря;
- Има изградени групи „Здравно образование“ по проект „Твоят час“, изнасят се беседи в час на класа от мед. сестра, в час на класа с МКБППМН – на тема зависимости;
- На изявили се ученици в различни области се предоставят морални и материални награди;
- Провеждат се мероприятия и дейности по превенция на насилието и преодоляване на проблемното поведение самостоятелно от училищата и съвместно с други институции – МКБППМН, ЦОП, РУП – Хисаря, БЧК, РЗИ и др.; в час на класа по заявени теми се включват доброволци от МКБППМН на принципа „връстници обучават връстници“, създадена е „Полицейска академия в ОУ „Климент Охридски“, гр. Хисаря“;
- За ранното оценяване на потребностите и превенция на обучителните затруднения се прави входяща диагностика съвместно от логопед и педагогически съветник на всички първокласници; при необходимост се иска осигуряване на специалисти от Центъра за приобщаващо образование – Пловдив.
- В СУ „Христо Смирненски“ гр. Хисаря има логопед и логопедична група с 22 ученици; в останалите училища се работи с логопед и психолог от ЦОП.

Допълнителна подкрепа:

Областна стратегия за подкрепа за личностно развитие на децата и учениците в област Пловдив 2017-2020 г.

- работа с 1 дете и 1 ученик по конкретен случай за преодоляване на конкретни личностни проблеми – логопедични и психо-социални. С тях работят психолог, педагог и логопед. На техните родители също се оказва конкретна помощ и подкрепа в отглеждането и възпитанието на детето;
- психо-социална рехабилитация за преодоляване на агресивно поведение се осъществява от психолог по желание на родителя, рехабилитация на слуха и говора – 1 ученик рехабилитация на комуникативните нарушения се извършва от логопед.
- осигуряване на достъпна архитектурна, обща и специализирана подкрепяща среда – изградена е подходяща тоалетна за 1 ученик с двигателни проблеми, заради които се извършват понастоящем множество операции за преодоляване на проблема.

Изводи и препоръки:

Силни страни:

- Осигурена подходяща физическа, психологическа и социална среда за развитие на способностите и уменията на учениците;
- Подготовка на педагогическите специалисти за оказване на обща и допълнителна подкрепа – по-голямата част от тях са преминали обучения, свързани с агресия, решаване на конфликти, работа в интеркултурна среда и работа с ученици със СОП;
- Изградени групи по проект „Твоят час“ за занимания по интереси и за ученици с обучителни затруднения по математика и български език;
- Добро взаимодействие между учителите, педагогически съветник и училищен логопед;
- Добро взаимодействие между институциите във връзка с мероприятия и дейности за превенция на насилието и преодоляване на проблемно поведение – МКБППМН, ЦОП, РУП – Хисаря, БЧК, РЗИ и др

Слаби страни:

- Само в СУ „Христо Смирненски“, гр. Хисаря, има педагогически съветник, който работи на половин щат и логопед, който работи с група от 22 ученици;
- В училищата няма назначени психолог и социален работник.

Възможности:

- Обособяване на логопедичен кабинет;
- При необходимост в училищата да бъдат назначени – психолог, ресурсен учител и социален работник.

Заплахи:

- Напускане на страната от ученици, чиито родители работят в чужбина;
- При назначаване на други педагогически специалисти, работещи за подкрепа на личностното развитие на учениците, училищният бюджет да се окаже недостатъчен;
- Демографските и икономическите процеси в страната.

VII. ОБЩИ ИЗВОДИ И ПРЕПОРЪКИ

Въз основа на социално-икономическите показатели за жизненото равнище в област Пловдив по сектори и изготвения анализ на състоянието и потребностите за подкрепа на личностно развитие на децата и учениците в област Пловдив могат да се направят следните заключения и препоръки:

- Населението на област Пловдив продължава да намалява, засилва се процесът на „трайна миграция“. Намалява броят на децата и учениците във всички общини с изключение на община Пловдив, в която неравномерното разпределение на учениците в отделните учебни заведения води до натоварване на част от училищата и съответно до недостиг на сграден фонд.
- Икономически област Пловдив е много добре развита, но икономическите дейности са неравномерно разпределени на територията ѝ, което е предпоставка за образуване на агломерации в полза на сближаването между общините и осигуряване на жизнената и икономическата стабилност в областта.
- Средномесечният брой на регистрираните безработни постепенно намалява, но продължително безработните лица заемат относително висок дял от пазара на труда в област Пловдив.
- В здравословно отношение 4,5% от общия брой на децата и учениците на възраст от 7 до 18 години в област Пловдив се водят на диспансерен отчет. Делът на децата със заболявания, изискващи диспансерно наблюдение, е намалял с 0,45% в сравнение с 2015 година. Като отрицателна тенденция се отбелязва повишаването на случаите със затлъстяване, намаляване на зрението, следвано от астма и епилепсия.
- Областната образователна мрежа е много добре организирана с бъдещ потенциал за развитие.
- В област Пловдив приоритет са обхватът и задържането на децата и учениците в СПУО, но отчитането на преждевременно напуснали е рисков фактор, върху който е необходимо да се работи в дългосрочна перспектива.
- Във всички общини се обособяват училища с концентрация на ученици, за които българският не е майчин език, което е предпоставка за по-трудно осъществими интеграционни процеси.
- На територията на област Пловдив функционират 4 ЦПЛР и 1 РЦПППО.
- Предлагащата обща и допълнителна подкрепа в СПУО не обхваща всички рискови групи. Недостигът от специалисти, неидентифициране на проблемите в начален етап и отдалечеността на образователните институции от ЦПЛР и РЦПППО са сериозни пречки за ползването на предлаганата подкрепа за всички нуждаещи се, които остават необхванати или частично обхванати за оказване на обща и допълнителна подкрепа.
- Отчита се застаряване на кадрите в образователната сфера, липса на стимули за професионално развитие и за задържане на млади кадри в СПУО.
- Отчита се, че основният финансов ресурс в СПУО се делегира от републиканския бюджет въз основа на единни стандарти, който се оказва недостатъчен за

покриване на потребностите особено в по-малките общини и в образователните институции с по-малък брой деца и ученици.

- Препоръчва се изграждане на интегрирана образователна мрежа, която да идентифицира и осигурява нуждите от подкрепа на ранен етап, както и създаването на мобилност в териториално отношение.
- Препоръчва се укрепване на междуинституционалното сътрудничество и на партньорството с родителите за напредък в оказването на ефективна и навременна обща и допълнителна подкрепа на децата и учениците от област Пловдив.

VIII. ВИЗИЯ

В системата на предучилищното и училищното образование на област Пловдив се осигурява ефективна и качествена подкрепа за личностно развитие на всяко дете и ученик за реализация на потенциала им в подходяща среда и в съответствие с индивидуалните им потребности чрез необходимите ресурси и взаимодействие и сътрудничество с държавните и местните институции и родителите.

IX. ПРИНЦИПИ

Водещи принципи в изпълнението на Стратегията са:

- **Принцип на законосъобразност**
- **Принцип на равните права и възможности**
- **Принцип на устойчиво развитие**
- **Принцип на партньорство и координация**
- **Принцип на съгласуваност**
- **Принцип на концентрация и допълняемост**
- **Принцип за откритост и публичност**

X. СТРАТЕГИЧЕСКИ ЦЕЛИ

СТРАТЕГИЧЕСКА ЦЕЛ 1: Осигуряване на условия и равни права на достъп до пълноценна подкрепа за личностно развитие на децата и учениците.

Приоритет 1.1. Обхват и задържане на децата и учениците в СПУО.

Мярка 1. Въвеждане на интегрирана информационна система в област Пловдив за намаляване на преждевременното отпадане на децата и учениците от СПУО.

Приоритет 1.2. Подобряване на ключовите компетентности от знания, умения и нагласи за постигане на личностна реализация на децата и учениците.

Мярка 1. Усвояване на традиционни умения като общуване на майчиния език, владеене на чужди езици, цифрови умения, грамотност и основни умения в областта на математиката и природните науки, както и хоризонтални умения като умения за

учене, социална и гражданска отговорност, инициативност и предприемачество, културна осъзнатост и творчество, съобразени с възрастовите и социалните промени у децата и учениците и адаптирани към способността им да прилагат усвоените компетентности на практика.

СТРАТЕГИЧЕСКА ЦЕЛ 2: Осигуряване на ресурси (човешки, финансови, времеви, технически, материални и нематериални) за предоставяне на пълноценна подкрепа за личностното развитие на децата и учениците.

Приоритет 2.1. Професионално усъвършенстване на кадри в СПУО, ангажирани в реализирането на дейности по подкрепа за личностното развитие на децата и учениците.

Мярка 1. Насърчаване, мотивиране, стимулиране и методическа подкрепа на кадрите в СПУО, в т. ч. и мерки за задържане на млади специалисти.

Приоритет 2.2. Насърчаване на сътрудничеството между образователните институции, местните власти, бизнеса и родителите за ранно кариерно ориентиране на учениците с практическа насоченост.

Мярка 1. Ранна кариерна ориентация за развитие на предприемачески умения за управление на кариерата съвместно с всички заинтересовани страни.

Приоритет 2.3. Ефективно разпределяне на финансовите ресурси и използване на възможностите чрез участие в международни, национални и регионални проекти и съфинансиращи програми за подобряване на подкрепящата среда за личностното развитие на деца и ученици.

Мярка 1. Ефикасно разходване на средствата за получаване на максимални резултати в осигуряването на подкрепа за личностното развитие на децата и учениците.

Приоритет 2.4. Поддържане и обновяване на материалната и техническата среда в СПУО.

Мярка 1. Идентифициране на потребностите и обезпечаване на ресурси за подобряване на условията на средата за подкрепа в СПУО.

СТРАТЕГИЧЕСКА ЦЕЛ 3: Осигуряване на обща подкрепа за личностно развитие на децата и учениците.

Приоритет 3.1. Развитие на потенциала на всички деца и ученици съобразно потребностите им.

Приоритет 3.2. Прилагане на организационни, педагогически и управленски подходи, стимулиращи процеса на предоставяне на обща подкрепа на децата и учениците.

СТРАТЕГИЧЕСКА ЦЕЛ 4: Осигуряване на допълнителна подкрепа за личностно развитие на децата и учениците в процеса на приобщаващото образование.

Приоритет 4.1. Предоставяне на допълнителна подкрепа за личностно развитие на деца и ученици със специални образователни потребности.

Приоритет 4.2. Предоставяне на допълнителна подкрепа за личностно развитие на деца и ученици с хронични заболявания.

Приоритет 4.3. Предоставяне на допълнителна подкрепа за личностно развитие на деца и ученици в риск.

Приоритет 4.4. Предоставяне на допълнителна подкрепа за личностно развитие на деца и ученици с изявени дарби.

СТРАТЕГИЧЕСКА ЦЕЛ 5: Укрепване на взаимодействието между участниците в образователния процес (деца-ученици-учители-родители) и междуинституционалното сътрудничество за осигуряване на пълноценна подкрепа за личностно развитие на децата и учениците.

Приоритет 5.1. Прилагане на механизми за партньорство между всички участници в СПУО.

Мярка 1. Създаване на вътрешна мрежа между всички участници в СПУО за координация и управление на процеса в осигуряването на подкрепа за личностното развитие на децата и учениците.

Приоритет 5.2. Развитие на междуинституционалното сътрудничество.

Мярка 1. Създаване на ефективни контакти, активни взаимодействия и съвместни действия между всички институции, участващи в осигуряването на подкрепа за личностното развитие на децата и учениците.

XI. КООРДИНАЦИЯ, МОНИТОРИНГ И ОТЧИТАНЕ НА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА СТРАТЕГИЯТА

В изпълнение на чл. 197, ал. 1 и ал. 2 от Закона за предучилищното и училищно образование (ЗПУО) всяка от 18-те общини в област Пловдив въз основа на областната стратегия по чл. 196 разработва общинска стратегия за личностно развитие на децата и учениците, която се приема от общинския съвет.

Стратегическите цели, приоритетите и мерките в Областната стратегия за подкрепа на личностното развитие на децата и учениците в област Пловдив 2017-2020 г. се изпълняват чрез общинските стратегии и планове.

За изпълнение на общинската стратегия ежегодно до 30 април общинският съвет по предложение на кмета и след съгласуване с Регионалното управление на образованието - Пловдив приема годишен план за изпълнение на дейностите за подкрепа на личностно развитие съгласно чл. 197, ал. 3 от ЗПУО.

Съгласуваните и приети годишни общински планове се изпращат на областния управител до 20 май заедно с отчета за изпълнение на дейностите от годишния общински план за предходната година. Въз основа на планираните и реализираните дейности за личностно развитие на децата и учениците се осъществяват проследяването на изпълнението, отчитането и постигнатите резултати през целия период на действието на областната стратегия, както и анализ на напредъка и развитието в постигането на целите и конкретните резултати от изпълнението на стратегията през 2020 г.